

národní
úložiště
šedé
literatury

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Středočeského kraje v roce 2010

Český statistický úřad
2011

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-204097>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 11.06.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2011

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Praha, srpen 2011

Kód publikace: 201364-11

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Středočeského kraje v roce 2010

(pracovní výtisk)

Zpracoval:

Vedoucí oddělení:

Informační služby:

Kontaktní zaměstnanec:

ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Středočeský kraj

Jana Slavníková

tel.: +420 274 054 175, e-mail: infoservisstc@czso.cz

Bc. Ondřej Junášek

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků	4
1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	5
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ	12
3. EKONOMICKÝ VÝVOJ.....	21
4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	33
5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ.....	36
Tabulková příloha	44

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požítovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Středočeského kraje v roce 2010“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2011. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým souhrnem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Středočeského kraje v roce 2010, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2005 či 2000). Zahnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout i některé dopady ekonomické recese v našem kraji a v samostatné kapitole posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2010. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2009. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem měsíce listopadu letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.stredocesky.czso.cz ve formě tabulek, krátkých tematických analýz a datových či analytických publikací. Komplexní pohled na vývoj v kraji v předchozím roce poskytuje [Statistická ročenka Středočeského kraje](#) pravidelně vydávaná koncem měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí [Statistický bulletin](#), který vychází již 95. den po skončení příslušného čtvrtletí a přináší tak souhrn dat nejaktuálnějších.

Obdobné materiály jako tento byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ - Středočeský kraj 2010

- Kraj se stal krajem s nejvyšším počtem obyvatel a potvrdil nejvyšší dynamiku růstu.
- **Nárůst počtu obyvatel pokračoval již čtrnáctým rokem** a je příznivé, že kromě migračního přírůstku byl dán i přirozeným přírůstkem:
 - **již pátý rok po sobě se narodilo více dětí, než kolik osob zemřelo**, i když počet narozených spíše stagnoval. Úhrnná plodnost byla druhá nejvyšší v ČR,
 - **přírůstek stěhováním** po prudkém loňském poklesu **v podstatě stagnoval** a za svoji kladnou hodnotu vděčí hlavně přistěhovalým z ČR, především z Hl. m. Prahy.
- **Více než polovina přírůstku obyvatel** v kraji připadala na **okresy Praha-východ a Praha-západ**, které byly zároveň **věkově nejmladšími okresy v celé ČR, podobně i kraj celkem**. Pokles obyvatel zaznamenal pouze okres Mladá Boleslav, stejně jako v předchozím roce.
- Pokračuje proces stárnutí (nárůst počtu obyvatel starších 65 let), ale zároveň **pokračuje i příznivý trend klesající úmrtnosti** a také **roste naděje dožití**.
- Pokračuje trend **odkládání porodů do vyššího věku**, nadále **stoupá podíl dětí narozených mimo manželství**, mírně klesá počet potratů, nejčastěji je podstupují ženy ve věku 30-34 let.
- **Počet sňatků** druhým rokem **klesá**, naopak **výrazně roste počet rozvodů**.
- **Cizinců** v kraji již druhým rokem **ubývá**, na trhu práce klesá počet zaměstnaných cizinců.
- Druhý rok po sobě došlo ke **snížení podílu zaměstnanosti v průmyslu a stavebnictví**.
- **Ubývá nejmladších zaměstnaných**, věková skupina 15-29 let, což koresponduje se **zvyšujícím se zájmem o vysokoškolské studium a s prodlužováním profesní přípravy**.
- Po růstu v roce 2009 zaznamenala **nezaměstnanost během roku 2010 spíše stagnaci**.
- **Průměrná mzda** sice **nepatrně rostla**, ale z dlouhodobého pohledu šlo v posledních dvou letech spíše o stagnaci, průměrná mzda i medián mezd byly po Hl. m. Praze nejvyšší v ČR.
- Byl vykázan jen **nízký nárůst čistých příjmů domácností**.
- **Přibývá předškoláků** a **ubývá žáků na 2. stupni základních škol a středoškoláků**.
- Zjištěn **nejnižší počet spáchaných trestních činů v přepočtu na obyvatele od roku 1992**.
- **Počítačová gramotnost se nadále zvyšuje**, osobní počítač vlastní přes polovinu domácností, každý druhý obyvatele starších 16 let používá pravidelně internet.
- Nadále **pokračuje nárůst počtu ekonomických subjektů** v kraji, od roku 2000 došlo ke zvýšení o 38,6 %, což znamenalo nejvyšší nárůst mezi kraji ČR.
- Dochází ke **snížení osevních ploch** a **klesá sklizeň obilovin, brambor i řepky**.
- **Klesá tradiční chov prasat a skotu**, došlo k posílení chovů koz, ovcí a drůbeže.
- Po dvou letech poklesu **došlo k růstu vývozu**.
- **Průmysl** oproti předchozímu roku **ožil, tržby se opět začaly zvedat**.
- **Meziroční propad nastal ve stavebnictví**, poklesla výroba, stavební práce i zaměstnanost.
- **Opět došlo k poklesu zahájené bytové výstavby**, začalo se stavět nejméně bytů od roku 2003, což bude mít v dalších letech dopad i na počet dokončených bytů.
- Již sedmým rokem dochází **k poklesu návštěvnosti**, snižuje se i podíl kraje na návštěvnosti celé ČR. Za poklesem stojí především úbytek zahraničních hostů.
- Stejně jako ostatní kraje i **Středočeský kraj zaznamenal dopady zhoršené hospodářské situace**, které se projevily **především v předchozím roce, ale i v roce 2010** v hodnotách některých ukazatelů (pokles přistěhovalých především ze zahraničí, snížení zaměstnanosti a podílu cizinců, pokles HDP, nižší vývoz zboží, propad stavebnictví, minimální růst mezd a příjmů domácností, zčásti i zvýšený podíl odchodů do předčasného starobního důchodu především u žen atd.) Ke zlepšování v roce 2010 docházelo jen pozvolna; zastavil se růst nezaměstnanosti, zvedl se vývoz a také tržby za prodej výrobků a služeb průmyslové povahy.

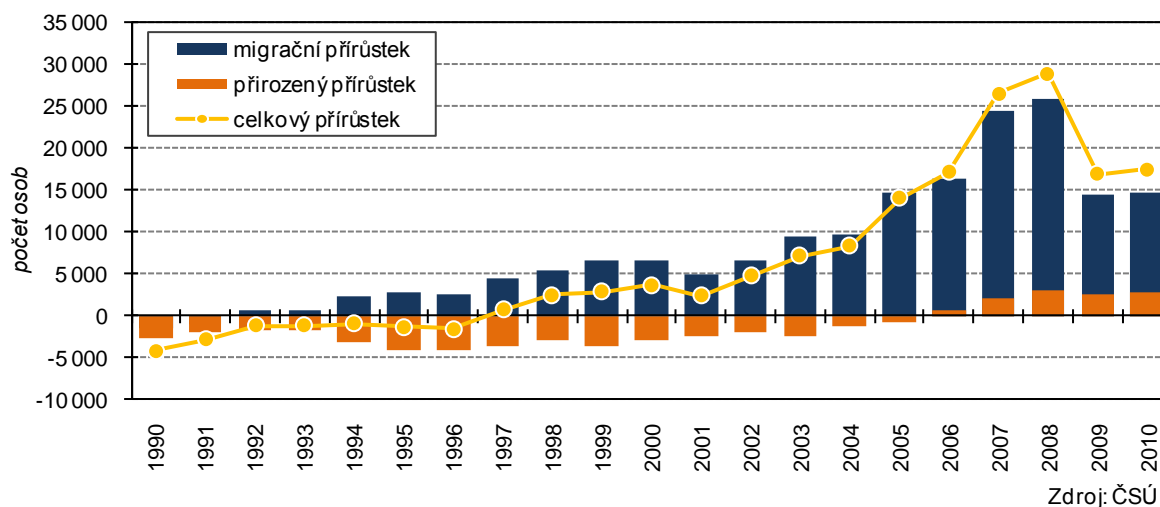
1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Středočeský kraj 2010					
počet obyvatel (1.1.2010)	počet obyvatel (1.7.2010)	počet obyvatel (31.12.2010)	živě narození	zemřelí	přistěhovalí
1 247 533	1 257 194	1 264 978	15 212	12 440	30 091
vystěhovalí	sňatky	rozvody	přirozený přírůstek	migrační přírůstek	celkový přírůstek
15 418	5 732	4 130	2 772	14 673	17 445

Vývoj počtu obyvatel

Podle údajů Českého statistického úřadu žilo ve Středočeském kraji k 31. prosinci 2010 celkem 1 264 978 obyvatel. Svoji **lidnatostí** se tak zařadil **na první místo** v rámci všech čtrnácti krajů České republiky, s 1 257 158 obyvateli následovalo Hl. m. Praha. Během roku 2010 se **počet obyvatel ve Středočeském kraji zvýšil celkem o 17 445 osob**, čímž kraj pokračoval již čtrnáctým rokem v řadě v nárůstu počtu obyvatel. Na celkovém populačním přírůstku České republiky se kraj podílel z 67,2 % a byl tak **krajem s nejvyšším nárůstem počtu obyvatel** v České republice. Oproti předchozímu roku se zvýšil celkový nárůst počtu obyvatel o 3,6 %, ale v porovnání s rokem 2008 byl o 39,6 % nižší. Převážnou část nových obyvatel získal Středočeský kraj cestou migrace (celkem 14 673 osob) a obdobně jako v předcházejících čtyřech letech přibýlo obyvatel i cestou přirozeného přírůstku. Počet živě narozených dětí převýšil počet zemřelých o 2 772 osob, což představovalo od roku 1976 druhou nejvyšší kladnou hodnotu (hned za rokem 2008). Vyšších hodnot (1 274 tis. obyvatel) dosahoval celkový počet obyvatel Středočeského kraje naposledy koncem roku 1967, což bylo v době, kdy ještě zahrnoval Středočeský kraj také část dnešního území hlavního města Prahy.

Přirozený, migrační a celkový přírůstek obyvatel Středočeského kraje

Zdroj: ČSÚ

Z celkového počtu obyvatel bylo **50,6 % žen**, což bylo o 0,3 procentního bodu méně než v celé České republice. Pokles podílu žen ve Středočeském kraji byl dán především dlouhodobým migračním přírůstkem s převahou osob mužského pohlaví (např. v roce 2008 byl migrační přírůstek mužů o 3 407 osob vyšší než v případě žen, v následujících dvou letech však naopak převažovalo saldo stěhováním v případě žen – v roce 2009 to bylo o 1 105 více a roku 2010 o 963 více).

Nárůst počtu obyvatel je možné přisoudit jak stěhování v rámci České republiky, odkud získal Středočeský kraj 12 401 obyvatel, tak i zahraničnímu stěhování, kde saldo stěhování činilo v roce 2010 celkem 2 272 osob. **Pokračoval pokles počtu cizinců započatý v předchozím roce**, podle údajů Cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra žilo k 31. prosinci 2010 v kraji celkem 57 757, což bylo o 733 méně než koncem roku 2009. Cizinci se tak k 31. 12. 2010 podíleli na celkovém obyvatelstvu ze 4,6 %.

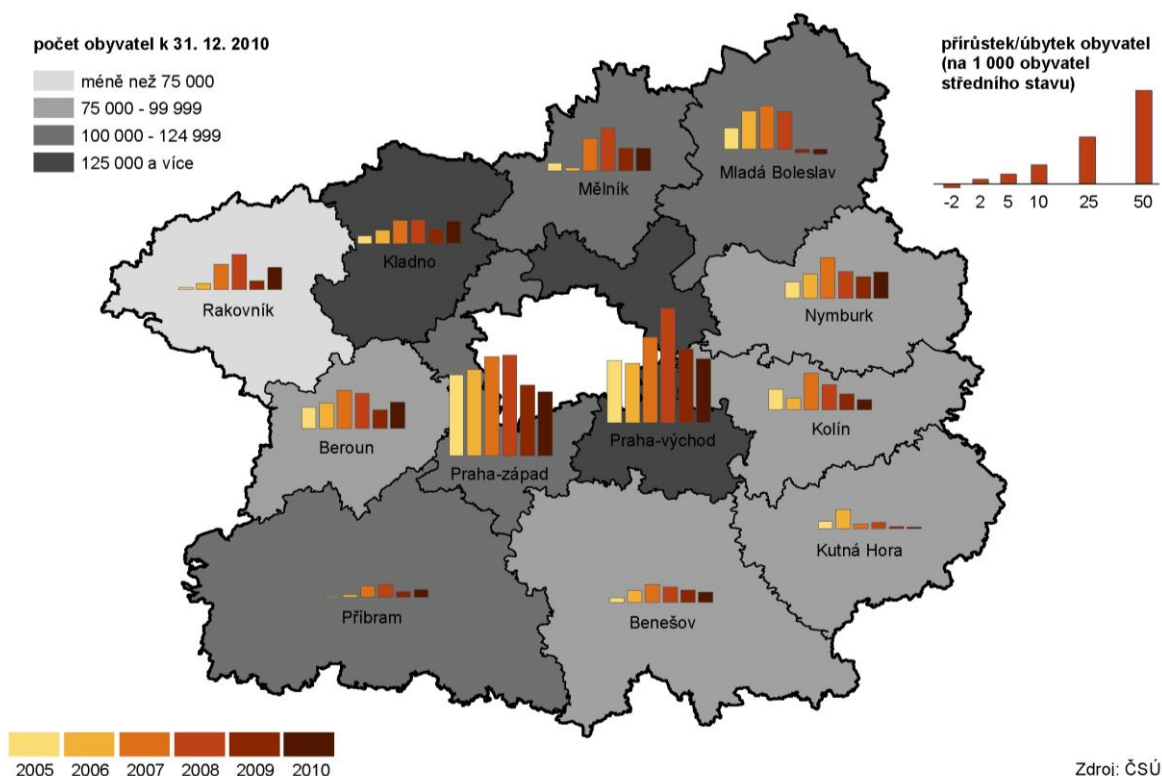
Populační vývoj v okresech

Nejlidnatějším byl koncem roku 2010 okres Kladno, ve kterém žilo 160 742 obyvatel. Za ním následovaly okresy Praha-východ se 146 403 obyvateli a Mladá Boleslav s 122 816 obyvateli a více než 100 tisíc obyvatel žilo ještě v okresech Praha-západ, Příbram a Mělník. Kromě okresů **Praha-východ a Praha-západ, v nichž přibýlo v roce 2010 celkem 9 447 obyvatel, což bylo více než 54 % celkového krajského přírůstku**, vzrostl meziročně o více než dva tisíce osob počet obyvatel v okrese Kladno, o tisíc v okresech Nymburk, Mělník a Beroun a o více než 500 osob v případě okresů Rakovník, Benešov, Kolín a Příbram. **Pokles počtu obyvatel zaznamenal v roce 2010 pouze okres Mladá Boleslav** (o 325 osob). V okresech Kutná Hora, Benešov a Příbram převyšoval počet zemřelých osob nad živě narozenými dětmi, naopak největší převahu nově narozených nad zemřelými vykazoval okres Praha-východ (o 905).

Věkově nejmladší obyvatelstvo žilo v okresech Praha-západ, který byl zároveň věkově nejmladším okresem České republiky (průměrný věk 38,1 let), a Praha-východ (38,3 let). Naopak nejvyšší průměrný věk obyvatelstva měly okresy Kutná Hora (41,5 let) a Benešov (41 roků). Relativně nejvíce dětí (při přepočtu na tisíc obyvatel) se v roce 2010 narodilo v okresech Praha-západ (14,6 ‰), Praha-východ (14,2 ‰) a Nymburk (13,3 ‰), nejméně naopak na Kutnohorsku (10,1 ‰), Příbramsku (10,4 ‰) a Rakovnicku (10,5 ‰). V případě zemřelých osob vykazoval nejvyšší hodnoty okres Kutná Hora (11,5 ‰), nejpříznivějších hodnot bylo naopak dosaženo v důsledku relativně příznivé věkové struktury obyvatelstva v okrese Praha-západ (7,7 ‰).

V případě sňatečnosti nevykazovaly okresy v roce 2010 příliš rozdílné hodnoty – relativně nejméně sňatků bylo uzavřeno v okresech Beroun (4 ‰) a Rakovník (4,1 ‰), nejvíce naopak v okresech Praha-východ (5,1 ‰) a Kolín (5 ‰). V případě rozvodovosti byly zaznamenány nejpříznivější hodnoty v okrese Příbram (2,7 ‰), na druhém konci se nacházel s 4,1 ‰ okres Praha-východ.

Pohyb obyvatel v okresech Středočeského kraje v letech 2005 až 2010

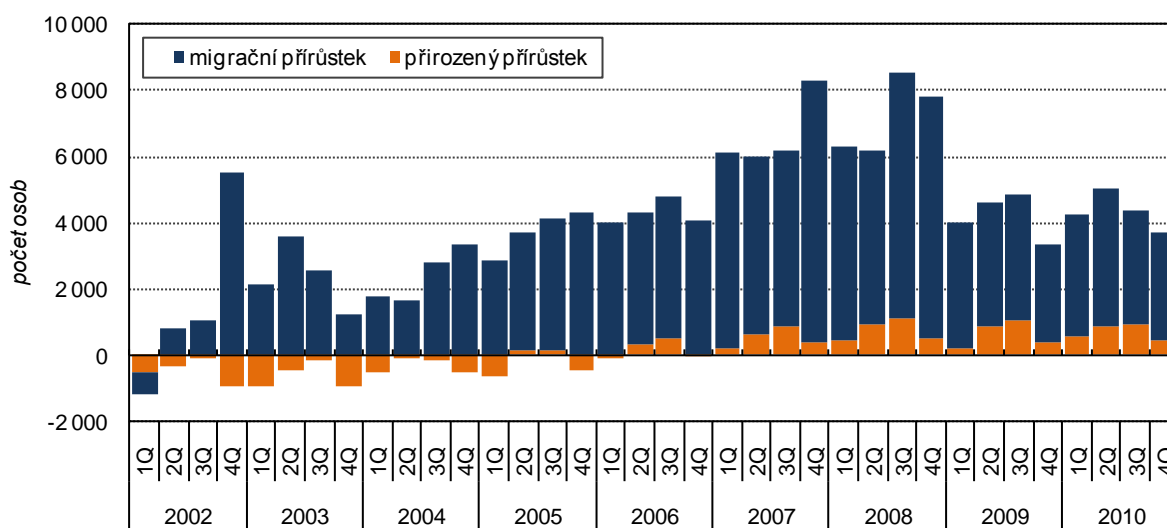

Stěhování

Středočeský kraj 2010							
přistěhovalí celkem	přistěhovalí ve věku (%) :			vystěhovalí celkem	vystěhovalí ve věku (%) :		
	0-14	15-65	65+		0-14	15-65	65+
30 091	19,5	75,9	4,6	15 418	15,2	81,4	3,5

Do Středočeského kraje se v roce 2010 přistěhovalo celkem 30 091 osob a zároveň se vystěhovalo 15 418 obyvatel. Celkový objem stěhování přes hranice kraje tak byl oproti předcházejícímu roku o 2,3 % nižší, **cestou migrace získal Středočeský kraj celkem 14 673 nových obyvatel, což bylo o 2,3 % (v absolutním vyjádření o 328 osob) více než v roce 2009**, ale o 11 200 méně než v roce 2008. Středočeský kraj však i nadále těžil z pozice v blízkosti hlavního města, neboť **54,2 % z migračního přírůstku celého kraje připadalo na okresy těsně sousedící s Prahou, tj. okresy Praha-východ a Praha-západ**. Atraktivní byl Středočeský kraj především pro mladší věkové skupiny, neboť věková skupina 20 až 34 let se na celkovém krajském migračním přírůstku podílela téměř z jedné třetiny. Rozdílem přistěhovalých a vystěhovalých s Hlavním městem Prahou získal Středočeský kraj během roku 2010 celkem 9 516 nových obyvatel.

Přirozený a migrační přírůstek ve Středočeském kraji

Zdroj: ČSÚ

Sňatečnost

Středočeský kraj 2010					
počet sňatků	měsíc s nejvyšším počtem sňatků	den s největším počtem sňatků	měsíc s nejnižším počtem sňatků	prům. věk při uzavření 1. manželství	
				muži	ženy
5 732	červen	28.8.2010	leden	31,1	28,3

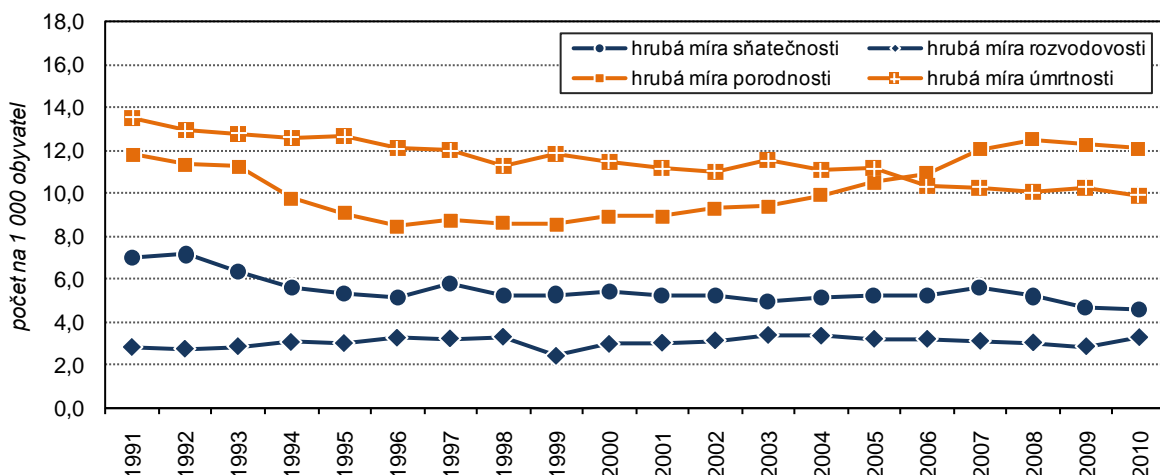
V roce 2010 došlo oproti předcházejícímu roku k mírnému (o 0,5 %) **poklesu počtu sňatků** na celkových 5 732, oproti roku 2008 byl pokles více než devítiprocentní. Důvodem bylo zejména v roce 2008 „atraktivní“ letní datum sňatku 8. 8. 2008, kdy bylo ve Středočeském kraji uzavřeno nadprůměrných 400 sňatků. V roce 2010 byl nejčastějším sňatkovým dnem 28. 8. 2010, kdy uzavřelo manželství celkem 185 novomanželů. **Průměrný věk při prvním sňatku dosáhl výše 31,1 let u mužů a 28,3 let u žen**, což bylo u mužů o 4,3 roků a u žen o 4 roky později než v roce 2000. Zatímco ještě v roce 2000 se na celkovém počtu nově uzavíraných manželství podílely ženy mladší 30 let ze 78 %, o deset let později to bylo už jen 52,1 %. V případě mužů byl tento pokles také zřetelný – z 65,5 % v roce 2000 na 33,4 % v roce 2010. V převážné většině případů byl při uzavírání sňatku starší muž (v 69,8 % případů), naopak ženy převyšující svým věkem manžela se vyskytovaly jen u 20,2 % uzavřených sňatků.

Rozvodovost

Středočeský kraj 2010				
počet rozvodů:			průměrný věk při rozvodu:	
celkem	Na 1 000 obyvatel	na 100 sňatků	muži	ženy
4 130	3,3	72,1	41,7	38,8

Oproti předchozímu roku bylo za rok 2010 v kraji zaznamenáno o **589 rozvodů více**, což představovalo **nárůst o 16,6 %**. Celkový počet 4 130 rozvodů tak byl nejvyšším zaznamenaným stavem od roku 1960, ještě např. v roce 2000 se rozvedlo celkem 3 303 manželství. Za období let 2000 až 2010 vzrostl průměrný věk při ukončení manželství, a to z 37,9 na 41,7 let u mužů a z 35 na 38,8 roku u žen. Z 59 % se na všech rozvodech roku 2010 podílela manželství s nezletilými dětmi. **Nejvíce se rozváděli muži i ženy ve věkové skupině 35 až 39 let.** V důsledku platné legislativy spadala většina příčin rozvratu manželství do kategorie rozdílu povah, názorů a zájmů.

Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a úmrtnost ve Středočeském kraji

Zdroj: ČSÚ

Porodnost

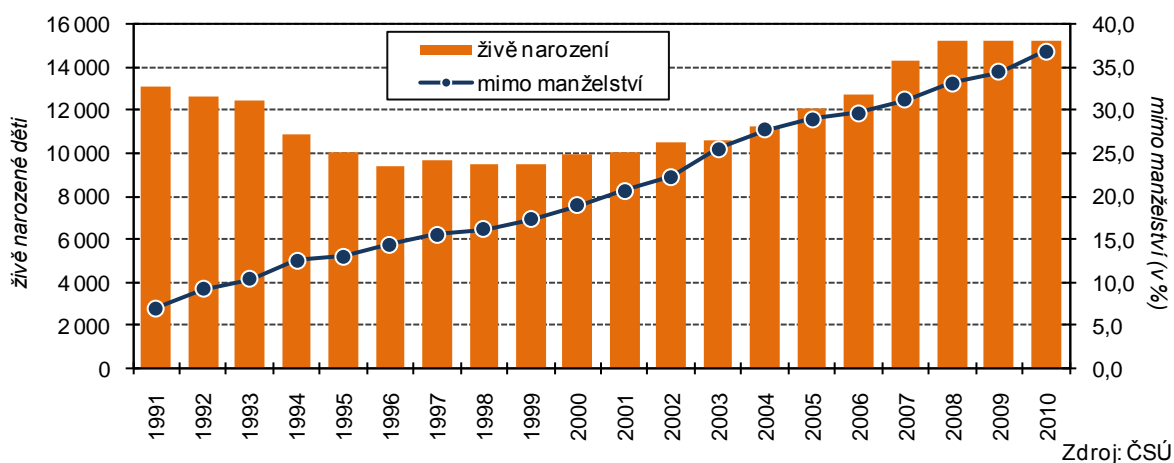
Středočeský kraj 2010					
narození celkem	živě narození	z toho: dívky (%)	průměrný věk matky při 1. porodu	podíl živě narozených mimo manželství (%)	úhrnná porodnost
15 262	15 212	48,2	28,5	36,9	1,577

Poměrně příznivý zůstal počet živě narozených dětí i v roce 2010, kdy jich přišlo na svět celkem 15 212, což bylo sice o 7 méně než v roce předcházejícím a o 34 méně než v roce 2008, avšak jednalo se o třetí nejvyšší počet narozených dětí za posledních 29 let. Úhrnná plodnost¹ dosáhla ve Středočeském kraji obdobně jako předchozím roce výše 1,58 a překonala tak o 5,6 % celostátní hodnotu. Celkově se tak tímto ukazatelem zařadil Středočeský kraj na druhé místo za kraj Liberecký. Ještě v roce 2000 dosahovala úhrnná plodnost ve Středočeském kraji hodnoty 1,17.

Patrné bylo i v roce 2010 další **odkládání porodů do vyššího věku matky**, a to zejména při prvním porodu. **V roce 2010 rodily ženy v průměru poprvé ve věku 28,5 let**, přičemž ještě o deset let dříve to bylo jen 24,9 let. Při všech pořadích porodu bylo matce v roce 2010 v průměru 30,4 roků, v roce 2000 to bylo 26,9 let. **Mimo manželství se narodilo v kraji celkem 36,9 % dětí**, což byla o více než 3,4 procentních bodů nižší hodnota než kolik činil celostátní průměr.

¹ vyjadřuje počet dětí, které by se narodily jedné ženě za její reprodukční období při zachování plodnosti daného roku

Počet živě narozených dětí a podíl narozených mimo manželství ve Středočeském kraji

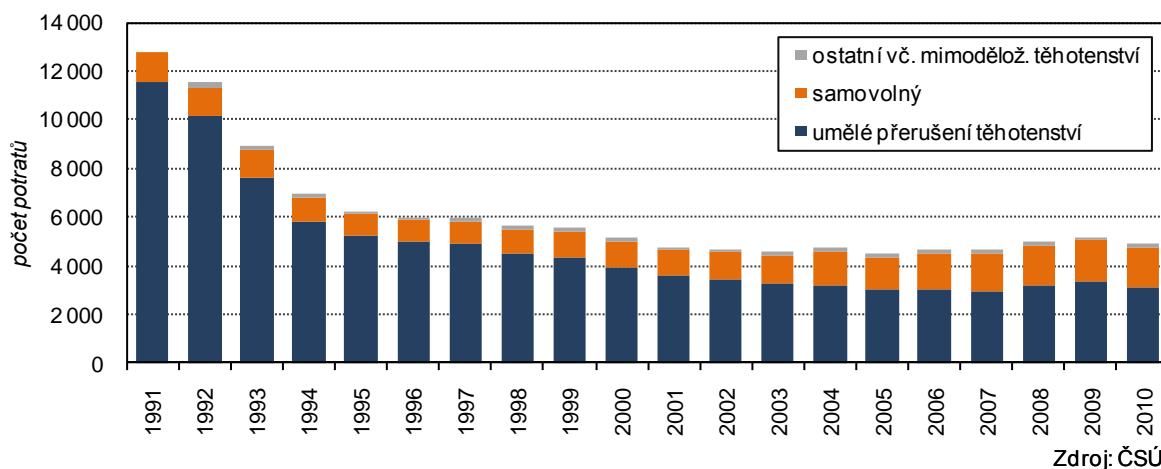

Potratovost

Středočeský kraj 2010				
počet potratů:				úhrnná potratovost
celkem	umělá přerušení	na 1 000 obyvatel	na 100 narozených	
4 878	3 085	3,9	32,0	0,524

V roce 2010 bylo provedeno celkem 4 878 potratů, z nichž připadalo 63,2 % na umělá přerušení těhotenství. Oproti předcházejícímu roku došlo k mírnému poklesu potratovosti o 6,1 %, v porovnání s rokem 2000 se celkový počet potratů snížil o 4,7 %, v případě umělých přerušení těhotenství dokonce o 20,9 %. Ukazatel úhrnné potratovosti, který v souhrnné podobě vyjadřuje počet potratů za reprodukční období ženy při úrovni potratovosti daného roku, dosáhl v roce 2010 hodnoty 0,52, přičemž ještě v roce 2000 to bylo 0,64. **Nejčastěji byly prováděny potraty ženám ve věku 30 až 34 let**, ženy mladší 20 let se na celkovém počtu přerušení těhotenství podílely jen z 6,2 %. K **nárůstu** došlo mezi roky 2000 a 2010 v případě **samovolných potratů**, a to z 1 071 na 1 628. Za příčinu lze považovat především odklad těhotenství do vyššího věku ženy a s tím spojenými častějšími komplikacemi během těhotenství.

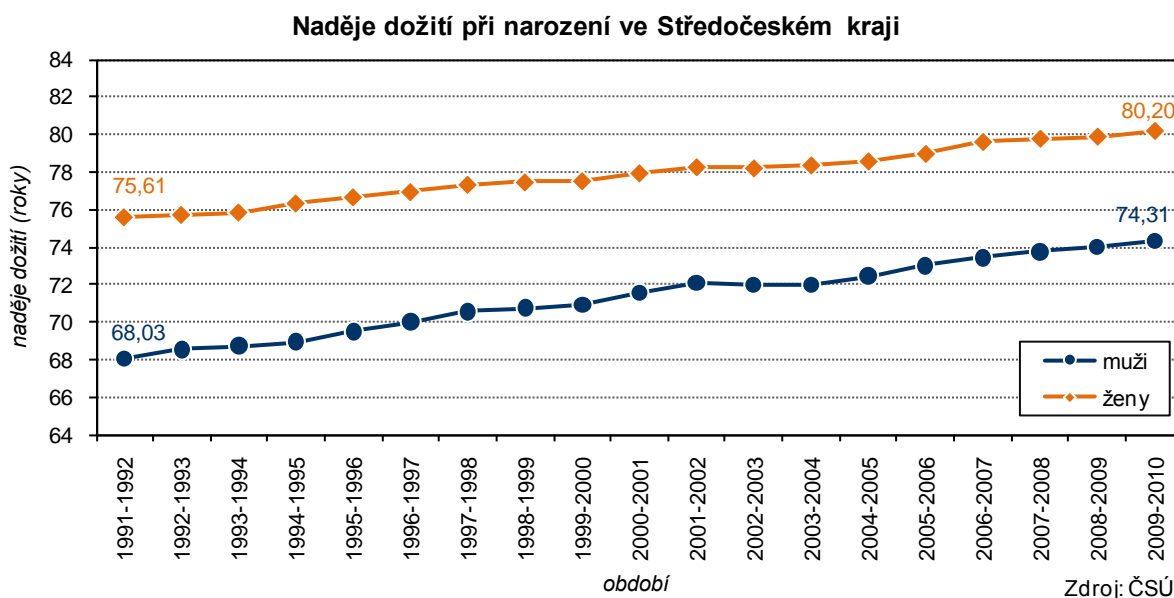
Počet potratů podle druhů ve Středočeském kraji

Úmrtnost

Středočeský kraj 2010						
zemřelí			příčiny úmrtí (%) :			
celkem	muži	ženy	oběh. soustava	novotvary	vnější příčiny	sebevraždy
12 440	6 320	6 120	49,5	27,6	5,3	1,5

K příznivému vývoji došlo, i přes proces stárnutí obyvatelstva, u počtu zemřelých osob. V roce 2010 zemřelo ve Středočeském kraji celkem 12 440 osob, což bylo o 282 méně než v předchozím roce. Z dlouhodobého pohledu se jedná o **pokles úmrtnosti**, neboť ještě v první polovině 90. let, kdy měl kraj o 150 tisíc obyvatel méně, umíralo okolo 14 tisíc lidí. V souhrnné podobě lze příznivý pokles úmrtnosti nejlépe vystihnout ukazatelem **naděje dožití při narození**². Zatímco ještě v letech 1999-2000 dosahovala hodnota tohoto ukazatele u mužů 70,9 a u žen 77,5 let, úmrtnostní **tabulky z let 2009-2010 udávají již 74,3 let pro muže a 80,2 roků pro ženy**. Nejčastější příčinou úmrtí byly v roce 2010 nemoci oběhové soustavy, které se na celkovém počtu zemřelých podílely ze 49,5 %, za nimi následovaly s 27,6 % novotvary a vnější příčiny s podílem 5,3%. U žen převažovala v porovnání s muži úmrtnost na nemoci oběhové soustavy, u mužů naopak na novotvary. Celkově bylo ve Středočeském kraji zaznamenáno 185 sebevražd, z nichž připadalo 84 % na muže.

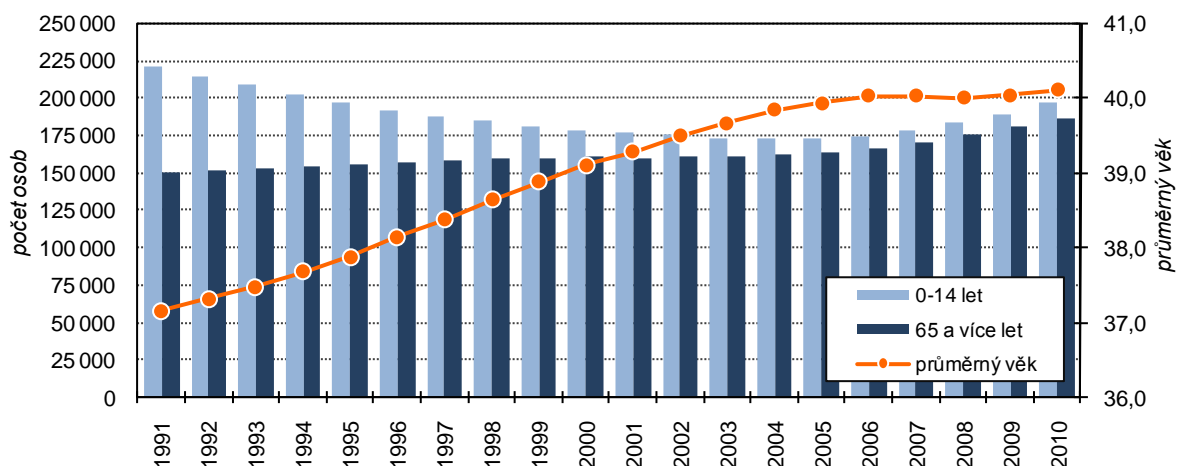
² vyjadřuje průměrný počet let, kterých má novorozenec nadějí se dožít při zachování aktuální úrovně úmrtnosti (věkově příslušné pravděpodobnosti úmrtí) během jeho života.

Věkové složení obyvatelstva

Středočeský kraj 31.12.2010						
počet obyvatel	podíl obyvatel ve věku (%) :			průměrný věk :		
	0-14 let	15-64 let	65 let a starší	celkem	muži	ženy
1 264 978	15,6	69,7	14,7	40,1	38,8	41,4

Obyvatelům Středočeského kraje bylo v průměru **40,1 let**, čímž se tento region zařadil po Ústeckém kraji **mezi kraje s nejmladším obyvatelstvem České republiky**. Mužům bylo v průměru 38,8 roků a ženám 41,4 let.

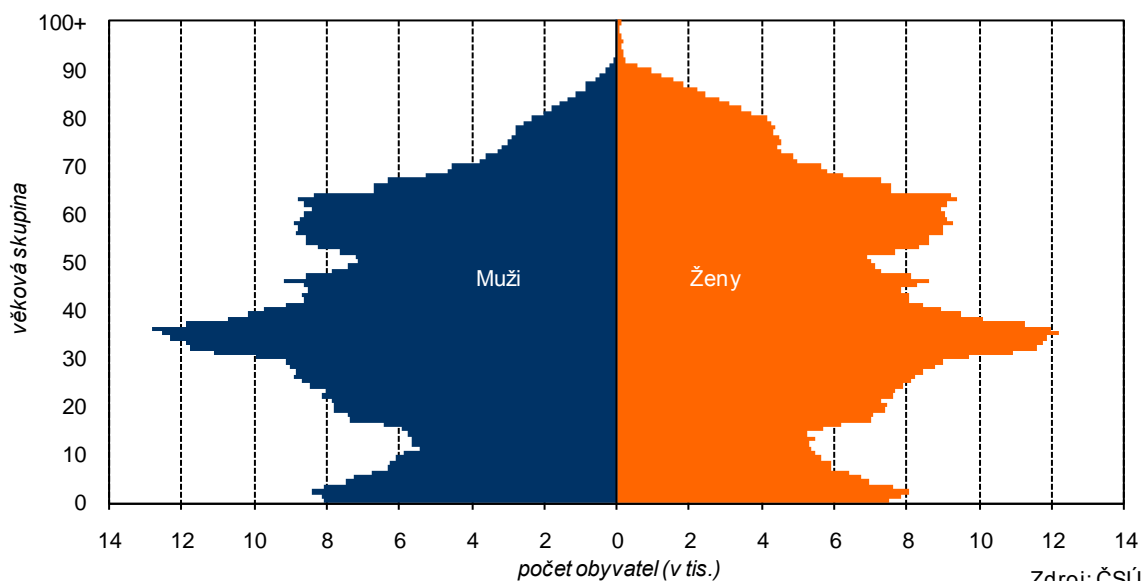
Obyvatelstvo Středočeského kraje v předproduktivním a poproduktivním věku a vývoj průměrného věku v letech 1991 až 2010 (k 31.12.)

Zdroj: ČSÚ

Na celkovém obyvatelstvu se děti mladší 15 let podílely z 15,6 %, což bylo nejvyšší zastoupení mezi všemi kraji republiky. **Pokračující proces stárnutí obyvatelstva** měl i v roce 2010 za následek vzestup podílu osob starších 65 let na 14,7 %, což v absolutním vyjádření představovalo 186 448 osob, přičemž ještě koncem roku 2000 to bylo o téměř 26 tisíc osob méně. Ještě citelnější nárůst byl v případě osob starších 80 let – zatímco v roce 2000 jich žilo ve Středočeském kraji celkem 27,4 tisíce, koncem roku 2010 to bylo již 43 309 obyvatel. **Nejvíce zastoupenou věkovou skupinou byli 35 až 39letí**, tedy osoby narozené v období vysoké porodnosti z poloviny 70. let, kterých žilo ve Středočeském kraji koncem roku 2010 celkem 113 305 a na celkovém počtu obyvatel se podílely 9 %.

Věkové složení obyvatel Středočeského kraje k 31. prosinci 2010

Zdroj: ČSÚ

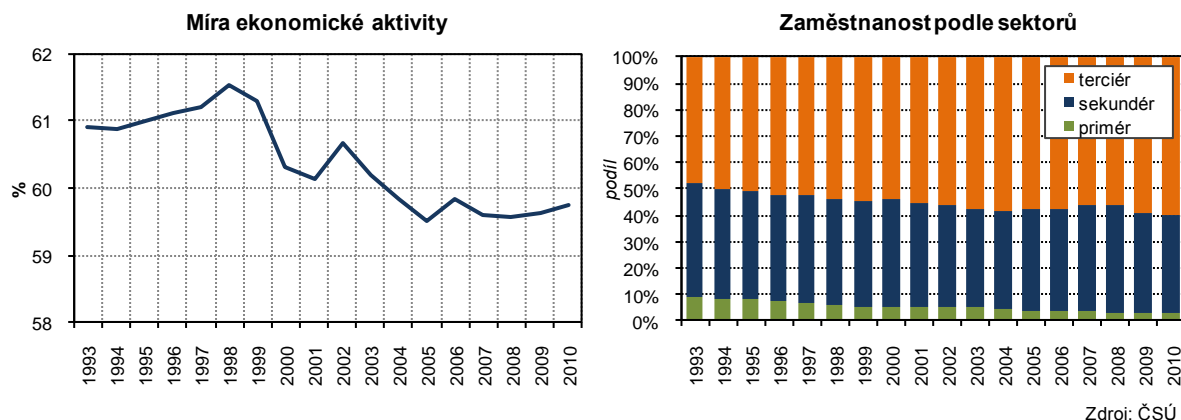
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Zaměstnanost a nezaměstnanost (dle výběrového šetření pracovních sil)

Středočeský kraj ve 4. čtvrtletí 2010						
míra ekonomické aktivity (%)	počet zaměstnaných (v tis.)			obecná míra nezaměstnanosti (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
59,7	602,2	347,7	254,5	5,2	4,4	6,3

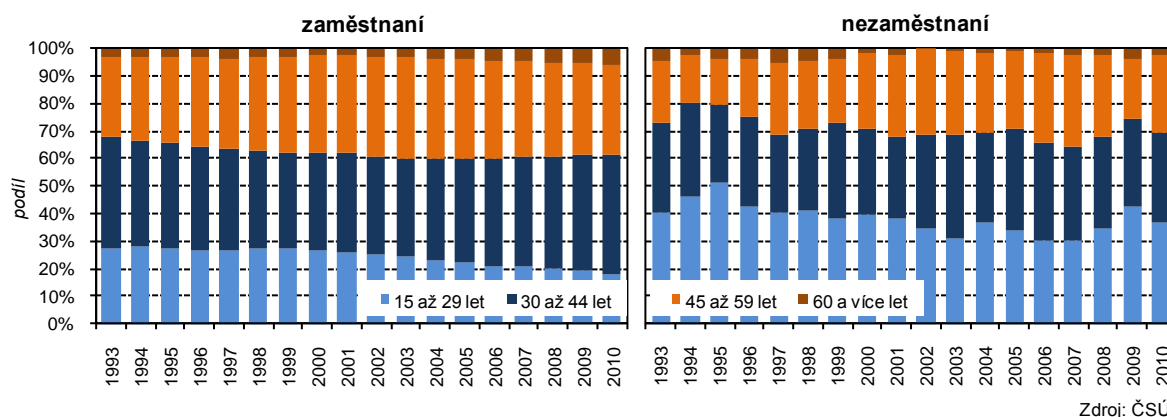
Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) dosahoval ve 4. čtvrtletí 2010 počet osob zaměstnaných ve Středočeském kraji celkem 602,2 tisíc osob a míra zaměstnanosti³ činila 56,6 %. Vzhledem k dynamice růstu počtu obyvatel dochází meziročně k nárůstu počtu zaměstnaných, **míra zaměstnanosti ovšem od roku 2008 klesá a na konci roku 2010 se dostala přibližně na úroveň roku 2005.** Míra ekonomické aktivity⁴ činila za rok 2010 průměrně 59,7 %, což bylo **o 1 procentní bod více než celorepublikový průměr.** V porovnání s předchozím rokem došlo k mírnému meziročnímu nárůstu ekonomické aktivity o 0,1 procentního bodu.

Míra ekonomické aktivity a zaměstnanost podle sektorů ve Středočeském kraji v letech 1993 až 2010

V roce 2010 pracovalo z celkového počtu zaměstnaných osob starších 15 let **3,0 % v zemědělství a lesnictví, 36,8 % v průmyslu a stavebnictví a 60,2 % ve službách.** Dlouhodobě došlo k nárůstu podílu zaměstnanosti v terciéru na úkor zaměstnanosti v priméru, v posledních dvou letech i na úkor sekundéru.

Pracovní síla podle věku dle VŠPS ve Středočeském kraji

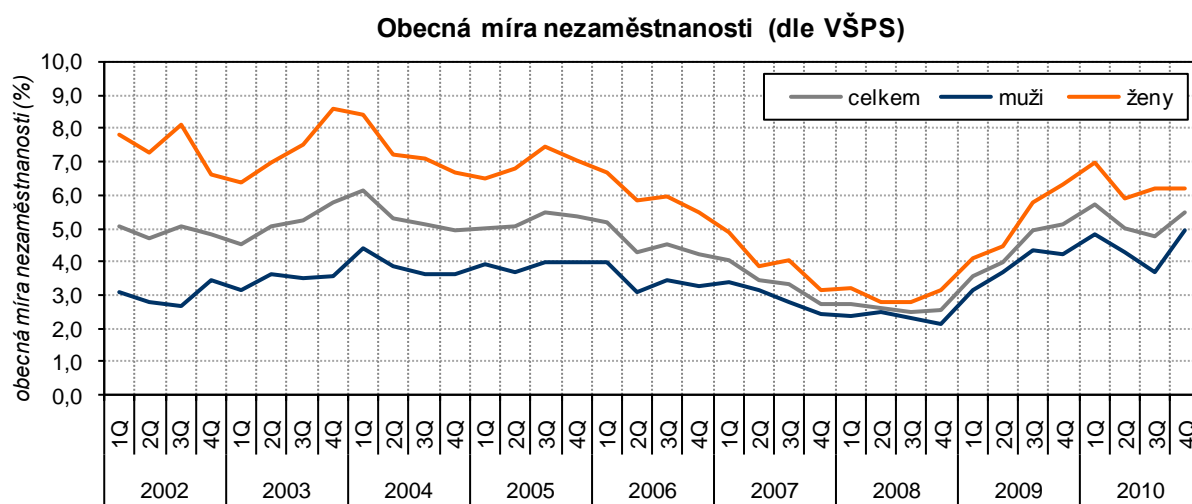

Nejpočetnější věkovou skupinou zaměstnaného obyvatelstva byla ve Středočeském kraji v roce 2010 skupina občanů **ve věku 30 až 44 let (42,9 %).** Podíl této věkové skupiny na celkové zaměstnanosti se dlouhodobě zvyšuje na úkor mladšího obyvatelstva ve věku 15 až 29 let a od roku

³ podíl počtu zaměstnaných ve věku 15-64 let na celkovém obyvatelstvu stejné věkové skupiny

⁴ podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob starších 15 let

2005 se zmenšuje i skupina ve věku 45 až 59 let. **Nejvyššího podílu na celkovém počtu nezaměstnaných dosahovala populace ve věku 15 až 29 let (42,4 %).** Nejčastěji bylo nejvyšší ukončené vzdělání ekonomicky aktivního obyvatelstva Středočeského kraje v roce 2010 středoškolské bez maturity (37,4 %). **Od roku 2003 se pracovní síla vyučených bez maturity snižuje ve prospěch vystudovaných s úplným středním (34,8 %) a vysokoškolským vzděláním (12,0 %).** I přes nárůst vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva byl jeho podíl v kraji o 1,7 procentního bodu nižší než celorepublikový průměr. Muži starší 15 let byli nejčastěji vyučeni v oboru bez maturity (44,7 %), u žen převládalo úplné středoškolské s maturitou (38,0 %). Vyššího podílu terciárního vzdělání vykazovali muži (12,5 %) než ženy (11,6 %).

Zdroj: ČSÚ

Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla ve Středočeském kraji za 4. čtvrtletí 2010 hodnoty 5,2 % a **meziročně se zvýšila o 0,8 procentního bodu.** Od druhé poloviny roku 2005 se postupně snižovala až do poloviny roku 2008, kdy bylo dosaženo dlouhodobého minima (2,5 %). **V průběhu roku 2009 došlo k výraznému oslabení zaměstnanosti** a hodnota obecné míry nezaměstnanosti dosáhla v posledním čtvrtletí dvojnásobné hodnoty než ve stejném období roku 2008. **V roce 2010 se situace mírně zlepšila** a začalo se projevovat pozvolné oživení ekonomiky i letní sezónní práce a míra nezaměstnanosti klesla alespoň přes 2. a 3. čtvrtletí.

Vývoj registrované nezaměstnanosti (dle údajů MPSV)

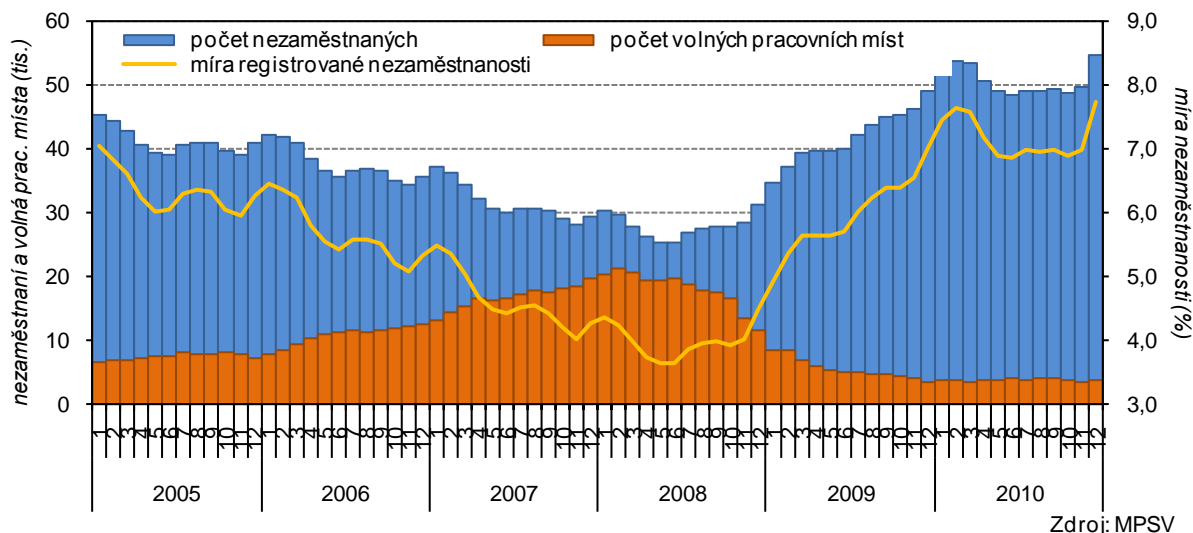
Středočeský kraj 31. 12. 2010					
registrovaná míra nezaměstnanosti (%)			počet uchazečů o zaměstnání		
celkem	muži	ženy	celkem	dosažitelní	na 1 volné pracovní místo
7,7	6,8	9,1	54 716	53 764	15,2

Na konci roku 2010 bylo podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ve Středočeském kraji registrováno na úřadech práce celkem 54 716 uchazečů o zaměstnání (z toho bylo 53 464 dosažitelných⁵) a **míra registrované nezaměstnanosti činila 7,7 %.** V porovnání se stejným obdobím roku 2009 došlo k navýšení počtu uchazečů o 5 436 a tím následně k celkovému meziročnímu nárůstu míry nezaměstnanosti o 0,7 procentního bodu. Nezaměstnanost se v kraji od roku 2005 postupně snižovala a v květnu 2008 se dostala na víceleté minimum (3,6 %). **Druhá polovina roku 2008 byla již poznamenána mírným růstem, který následně gradoval v průběhu roku 2009.** **K obratu došlo až na konci 1. čtvrtletí 2010** a až do listopadu stejného roku se měsíční míra nezaměstnanosti pohybovala okolo 7,0 %. Obvyklý vzestup na konci roku znamenal nárůst během prosince o 0,7 procentního bodu.

⁵ uchazeči o zaměstnání registrovaní na úřadech práce, kteří mohou nastoupit do zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, na základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, uchazeči, kteří jsou zařazení na rekvalifikační kurzy, uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství a uchazeči v pracovní neschopnosti

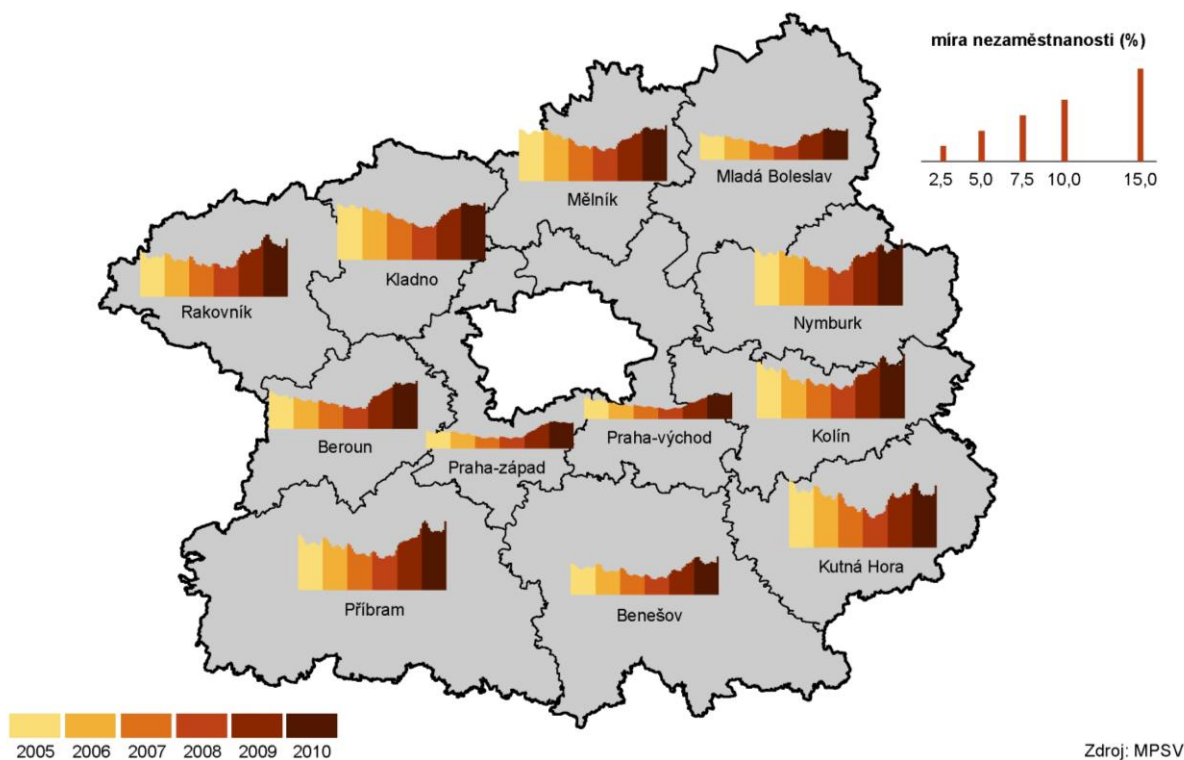
Po předchozím dvouletém propadu, došlo v průběhu roku 2010 na středočeském trhu práce k mírnému nárůstu počtu volných pracovních míst (o 9,2 %), v porovnání s rokem 2005 jich však ubyla téměř polovina (49,1 %). Počet absolventů a mladistvých zaregistrovaných na úřadech práce během roku 2010 vzrostl o 1,9 % a ti se na celkovém počtu uchazečů podíleli 6,1 %. Tento podíl se meziročně snížil o 0,7 procentního bodu a byl nejnižším od roku 2005.

Ukazatelé registrované nezaměstnanosti ve Středočeském kraji

Podporu v nezaměstnanosti pobíralo v roce 2010 celkem 19,5 tis. nezaměstnaných, to bylo o 42,3 % více než v roce 2005. V porovnání s rokem 2009 došlo ve Středočeském kraji k nárůstu dlouhodobé nezaměstnanosti⁶ o 0,8 procentního bodu, proti roku 2005 se ovšem snížila o 0,2 procentního bodu. Nejnižší dlouhodobá nezaměstnanost byla zjištěná v roce 2008 (1,0 %). I přes značný meziroční nárůst byla dlouhodobá nezaměstnanost v porovnání s ostatními kraji nižší, proti celorepublikovému průměru o 1,0 procentní bod.

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Středočeského kraje v letech 2005 až 2010

⁶ podíl uchazečů registrovaných na úřadech práce déle než 1 rok na pracovní síle

Všechny okresy Středočeského kraje dosahovaly na konci roku 2010 vyšší míru nezaměstnanosti než ve stejném období předchozího roku. V ČR toho dosáhl už pouze Ústecký kraj. Nejvyšší meziroční nárůst byl zjištěn v okrese Nymburk (o 1,4 procentního bodu), minimální naopak v okrese Praha-západ (o 0,1 procentního bodu). Ve všech okresech probíhal v období let 2005 až 2010 obdobný proces vývoje nezaměstnanosti jako v celém kraji, tzn. do roku 2008 pokles, velký nárůst během roku 2009 a mírný pokles ve 2. čtvrtletí 2010. Oproti roku 2005 se míra nezaměstnanosti nejméně zvýšila v okrese Kutná Hora (o 0,5 procentního bodu), naopak nejvyšší nárůst proběhl v okrese Příbram (o 3,1 procentních bodů). Tento okres zároveň dosahoval na konci roku 2010 nejvyšší míry nezaměstnanosti mezi okresy Středočeského kraje (11,0 %). Nejnižší nezaměstnanost je naopak dlouhodobě patrná v okresech Praha-východ (4,1 % k 31. 12. 2010), Praha-západ (4,2 %), a to nejen v rámci kraje, ale i celé ČR. Ani oba okresy, které těží z blízkého pracovního trhu hl. m. Prahy, se neubránily nárůstu nezaměstnanosti v průběhu roku 2009 a na začátku roku 2010. V okrese Praha-západ byl jak na konci roku 2005, tak na konci 2010 zaregistrován nejnižší počet uchazečů mezi všemi okresy kraje, nárůst za období 2005 až 2010 byl však u tohoto okresu nejvyšší (o 83,7 %). Nejnižší nárůst počtu dosažitelných uchazečů oproti roku 2005 zaznamenal okres Kutná Hora (o 7,7 %). **Nezaměstnanost z pohledu pohlaví doznala od roku 2005 mírně vyššího růstu u mužů než u žen.** Na konci roku 2010 dosahovala míra nezaměstnanosti mužů 6,8 % (o 1,8 procentního bodu více než v roce 2005), u žen 9,1 % (o 1,1 p. b. více než 2005). V okresním srovnání vykazoval nejvyšší míru u mužů okres Příbram (10,9 %), u žen okres Nymburk (12,7 %). Oproti roku 2005 došlo u mužů ve všech okresech k nárůstu míry nezaměstnanosti, nejvíce v okrese Příbram (o 3,8 procentních bodů), nejméně v okrese Mladá Boleslav (o 1,0 procentní bod). U žen došlo v pětiletém srovnání ve dvou okresech (Kutná Hora a Mělník) k poklesu nezaměstnanosti, naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán za okres Beroun (o 3,3 procentního bodu).

Zaměstnanost cizinců

Středočeský kraj 2010						
zaměstnaní cizinci celkem	podle pohlaví (%):		podle občanství (%):		podle evidence (%):	
	muži	ženy	ze zemí EU	mimo EU	na ÚP	živnost. opr.
42 926	70,3	29,7	59,5	40,5	73,5	26,5

Ve Středočeském kraji bylo k 31. 12. 2010 zaměstnáno celkem 42 926 cizinců, tj. **o 14 % méně než na konci předchozího roku.** Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle činil 6,2 % a v porovnání s předchozím rokem se snížil o 1,1 procentního bodu. Za posledních 5 let se v kraji cizinci na zaměstnanosti podíleli nejvíce v roce 2008 (8,1 %). Ve Středočeském kraji **bylo mezi zaměstnanými cizinci 70,3 % mužů a 29,7 % žen. Podíl žen na celkové zaměstnanosti cizinců se meziročně zvyšuje na úkor mužů,** mezi roky 2009 a 2010 to bylo o 0,5 procentního bodu; mezi rokem 2005 a 2010 došlo k navýšení podílu žen o 3,9 procentního bodu. Větší podíl cizinců zaměstnaných ve Středočeském kraji připadal na **osoby pocházející ze zemí Evropské unie (59,5 %).** Zaměstnaných cizinců evidovaných v roce 2010 středočeskými úřady práce bylo 31 560 a cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění bylo 11 366, tj. 26,5 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců (42 926). **Meziročně dochází k poklesu zaměstnaných cizinců hlášených na úřadech práce a naopak roste počet cizinců s platným živnostenským oprávněním.** V roce 2010 narostl tento počet o 5,3 %, mezi roky 2008 a 2009 to bylo dokonce o 24,3 % více. Mezi cizinci vlastníci živnostenský list se častěji než dříve začínají objevovat i ženy. V roce 2010 se ženy na celkovém počtu získaných oprávnění podílely 45,3 %, v roce předchozím to bylo o 15,8 procentních bodů méně.

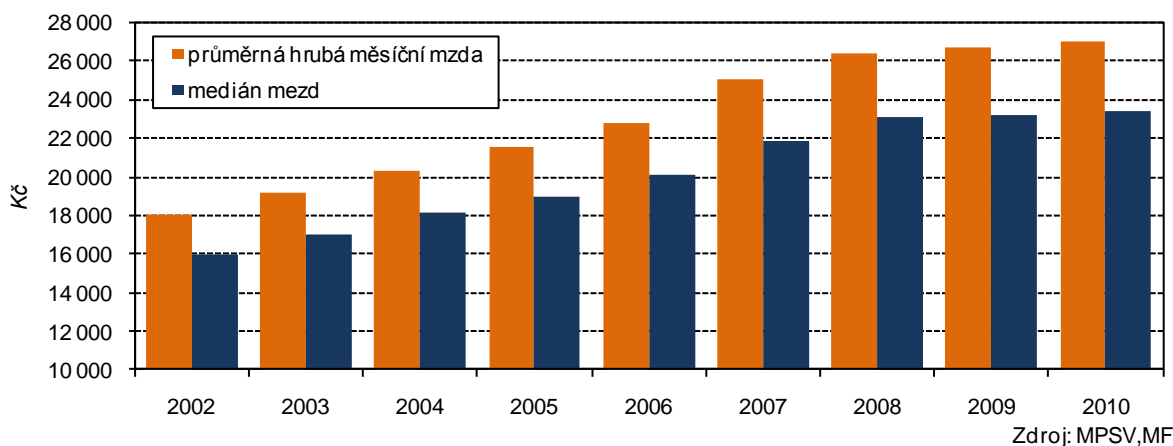
Mzdy

Středočeský kraj 2010					
zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu)					
průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)			medián mezd (Kč)		
celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
27 001	30 106	22 638	23 386	25 548	20 444

Podle výběrového šetření mezd publikovaného ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) činila ve Středočeském kraji v roce 2010 **průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců 27 001 Kč** a po Hl. m. Praze se jednalo o druhý nejvyšší dosažený průměr mezi kraji. V porovnání s předchozím rokem **došlo v kraji ke zvýšení průměrné mzdy o 1,2 %** (o 329 Kč), proti roku 2005 dokonce o více než čtvrtinu (25,1 %). Průměrná nominální mzda u mužů činila 30 106 Kč, což bylo o 7 469 Kč více než průměrný výdělek žen. Proti roku 2005 došlo k vyššímu nárůstu mzdy u žen.

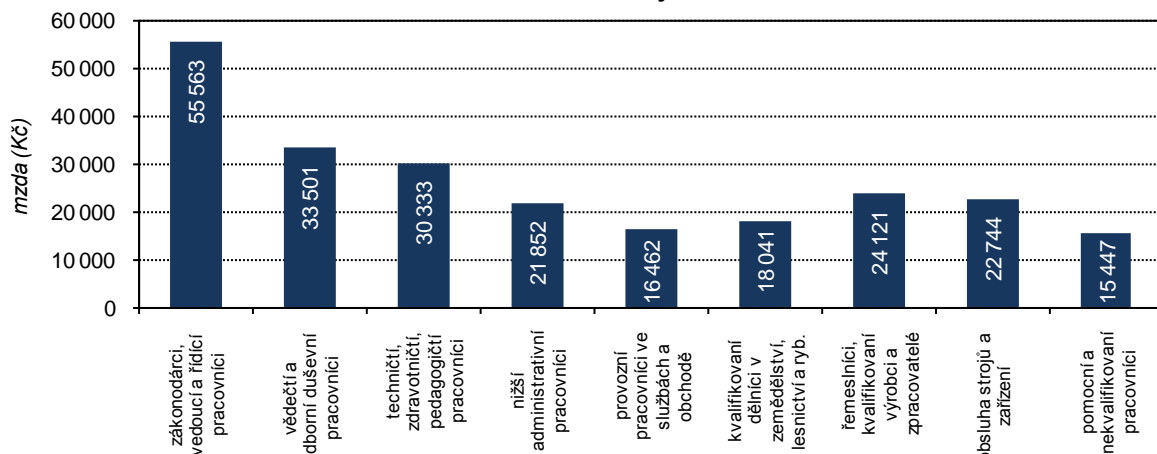
Medián mezd činil v kraji 23 386 Kč. Ve srovnání s rokem 2009 vzrostla hodnota o 1,0 % (228 Kč), proti roku 2005 o 23,4 %. Medián mzdy u mužů dosahoval částky 25 548 Kč a proti předchozímu roku se snížil o 6,4 %. U žen činil medián o 5 104 Kč méně než u mužů a meziročně se zvýšil o 14,3 %, během pěti let dokonce o 41,8 %, u mužů pouze o 12,6 %.

Průměrná měsíční mzda a medián mezd ve Středočeském kraji

Nejvyšší průměrnou nominální mzdu dosahovaly podle hlavních tříd klasifikace zaměstnanosti (KZAM) kategorie, v nichž byli zařazeni zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci (55 563 Kč). Během posledního roku došlo u této kategorie ke snížení mezd o 2,1 %, ve srovnání s rokem 2005 se mzda zvýšila o 27,2 %. Nejnižší průměrnou mzdu vykazovali v roce 2010 pracovníci kategorie pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (15 447 Kč) a ta se proti roku 2005 zvýšila o 22,9 %.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců podle hlavních tříd KZAM ve Středočeském kraji v roce 2010

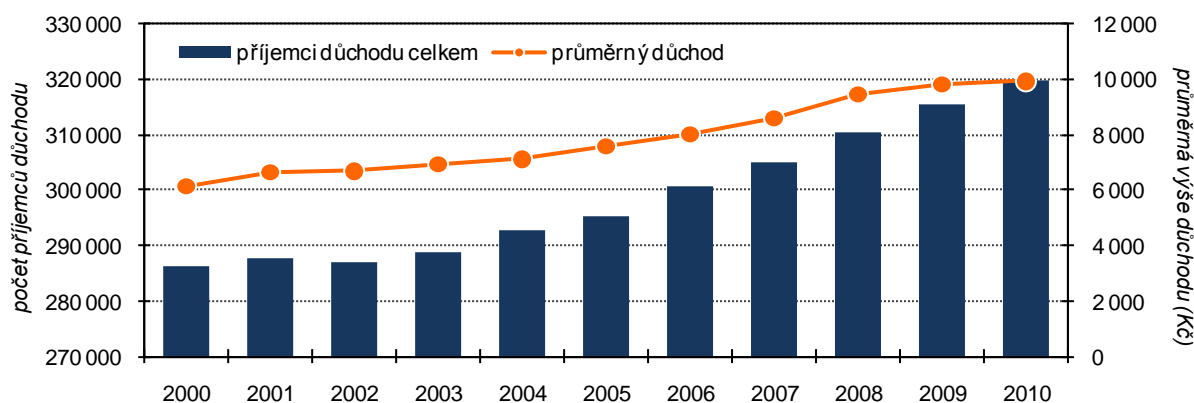

Vývoj důchodového zabezpečení

Středočeský kraj 31. 12. 2010						
příjemci důchodu celkem	podle pohlaví (%):		starobní důchod:		průměrná výše důchodu (Kč):	
	muži	ženy	plný	předčasný	celkem	starobní
319 828	39,7	60,3	184 909	37 112	9 940	10 184

Ke konci roku 2010 pobírala ve Středočeském kraji plný či částečný důchod celkem čtvrtina obyvatel (319,8 tis. osob); z toho 60,3 % žen a 39,7 % mužů. **Počet příjemců důchodu roste již sedmým rokem**, proti roku 2009 přibýlo 4,3 tis. osob (tj. o 1,4 %), proti roku 2005 dokonce 24,6 tis. osob (o 8,3 %). Počet starobních důchodců v kraji se zvýšil proti roku 2005 o 22,3 %. Z celkového počtu důchodců pobíralo na konci roku 2010 starobní důchod 57,8 %, což je o 6,6 procentních bodů více než v roce 2005. Nejvyšší nárůst proti roku 2005 v počtu osob pobírajících starobní důchod vykazoval v kraji okres Praha-východ (o 42,5 %), nejnižší naopak okres Nymburk (o 8,4 %).

Příjemci důchodu a průměrný důchod ve Středočeském kraji

Průměrná výše důchodu celkem představovala ve Středočeském kraji částku 9 940 Kč, to bylo o 0,9 % více než v předchozím roce a téměř o 31,2 % více než v roce 2005. **Průměrný důchod v kraji dlouhodobě roste, poslední meziroční nárůst byl však nejnižším od roku 2003.** Obdobný vývoj vykazoval i starobní důchod, jehož průměrná výše (10 184 Kč) meziročně vzrostla o 0,8 % a oproti 2005 o 31,1 %. Dlouhodobě se také zvyšuje rozdíl mezi výší důchodů mužů a žen.

V prosinci 2010 pobíralo v kraji předčasný starobní důchod 37 112 osob, což odpovídalo 20,1 % z celkového počtu příjemců starobního důchodu. Počet osob odcházejících předčasně do důchodu stále roste (od roku 2005 o 45 %) a větší podíl patří dlouhodobě ženám. Nejvyšší podíl osob vstupujících do předčasného důchodu vykazoval okres Benešov (25,2 %), u kterého byl dosažen i nejvyšší nárůst proti roku 2005 (o 6,6 procentních bodů). Nejnižší podíl předčasně odcházejících do důchodu vykazoval okres Praha-západ (15,8 %), kde v porovnání s rokem 2005 narostl podíl jen o 1,4 procentního bodu.

Zdravotnictví

Středočeský kraj 2010									
počet lékařů		lékaři v ambulantní péči		nemocnice	lůžka v nemocnicích		prům. procento prac. neschopnosti (%)		
celkem	na 1 000 ob.	celkem	na 1 000 ob.		celkem	na 1000 ob.	celkem	pro nemoc	prac.úraz
3 963	3,2	2 688	2,1	25	5 908	4,7	3,88	3,40	0,18

V roce 2010 bylo ve Středočeském kraji celkem evidováno 3 963 lékařů (přepočtený počet), z toho v nestátních zařízeních 3 896. Ve srovnání s rokem 2009 došlo k nárůstu počtu lékařů celkem o 1,1 %, **od roku 2005 došlo k nárůstu počtu lékařů o 15,9 %**. V přepočtu na populaci vycházel v kraji 1 lékař zhruba na 317 obyvatel, což bylo oproti předchozímu roku přibližně o 1 obyvatele více. Ve Středočeském kraji bylo v roce 2010 v provozu celkem 25 nemocnic, počet lůžek v nemocnicích včetně ambulantních vzrostl proti předchozímu roku o 1,7 %, proti roku 2005 o 4,7 %.

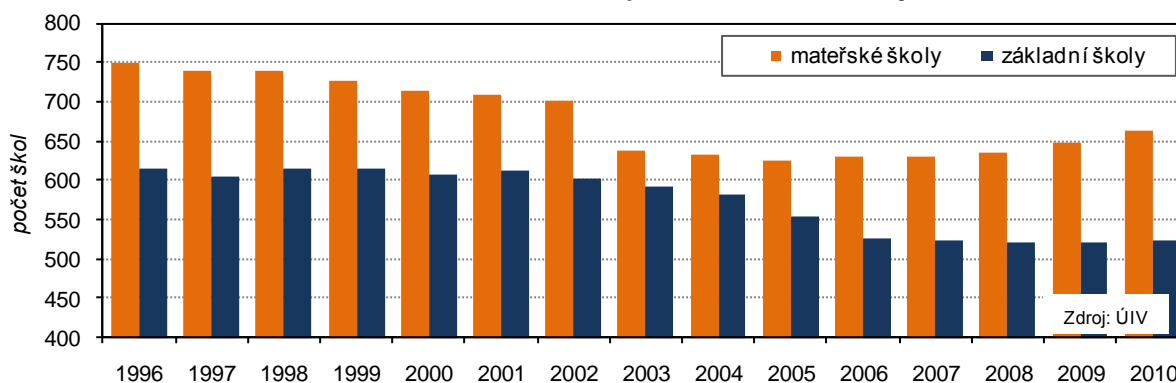
Již pátým rokem po sobě v kraji poklesl počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti, v porovnání s předchozím rokem o 11,1 %, proti roku 2005 dokonce o 55,2 %. K nejvyššímu úbytku došlo u pracovní neschopnosti hlášené pro nemoc, kde se procento proti roku 2005 snížilo o 1,7 p. b. na hodnotu 3,40. Zároveň došlo v kraji proti roku 2005 k nárůstu průměrné doby trvání 1 případu pracovní neschopnosti celkem o 13,3 kalendářního dne na hodnotu 44,7.

Školství

Středočeský kraj 2010							
mateřské školy (30.9.)		základní školy (30.9.)		střední školy (denní studium)		vyšší odborné školy	
třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci	počet	studenti celkem
1 689	39 420	4 977	94 809	1 956	44 464	19	3 068

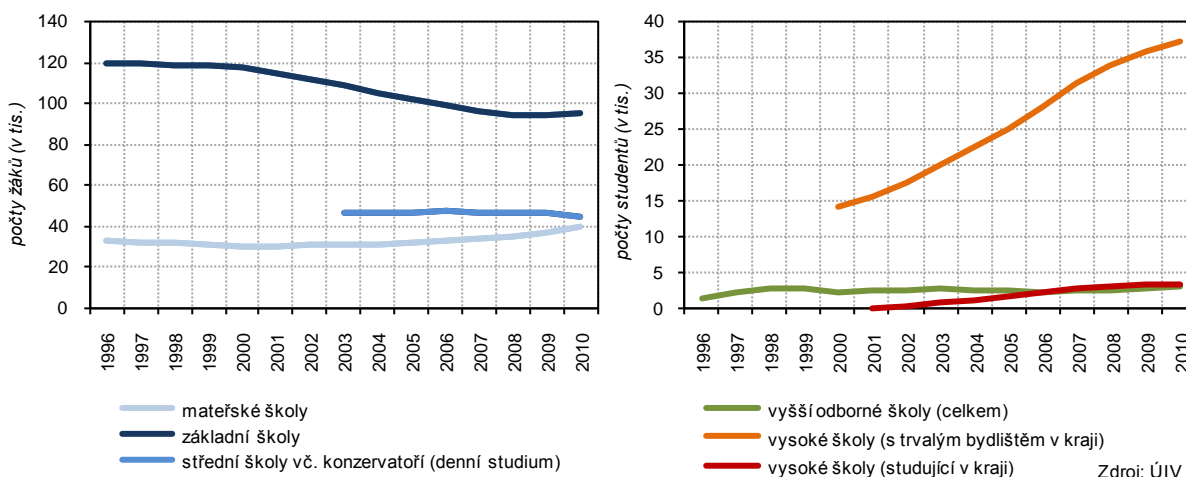
Předškolní výchova ve Středočeském kraji zažila za posledních pět let značný rozkvět. **Od roku 2005 vzrostl počet předškoláků Středočeského kraje téměř o čtvrtinu (24,2 %)**, nejvyšší meziroční nárůst proběhl ve školním roce 2010/2011, kde došlo ke zvýšení počtu žáků o 6,7 %. Tím nastal problém s kapacitou prostor pro předškolní výchovu. Od roku 2005 tak přibýlo v kraji celkem 37 nových či znova otevřených mateřských školek. Tento počet ne zcela odpovídal nárůstu počtu dětí a tak ve školním roce 2010/2011 připadalo na 1 mateřskou školku v průměru téměř 60 dětí, přičemž ve školním roce 2005/2006 to bylo skoro o 10 dětí na školku méně. Růst kapacity předškolní výchovy si zároveň vyžádal navýšení personální kapacity, počet učitelů v mateřských školách se tak oproti roku 2005 zvýšil o čtvrtinu (24,8 %).

Mateřské a základní školy ve Středočeském kraji

Vývoj na základním stupni vzdělání v kraji byl odlišný. Vzhledem k vývoji porodnosti v 90. letech a v posledním desetiletí došlo v současnosti na obou stupních základní školy k rozdílné naplněnosti tříd. Ročníky prvního stupně se v posledních letech vyznačovaly přibýváním žáků, naopak na 2. stupni základních škol docházelo k postupnému ubývání žáků, v posledním školním roce především ve vyšších ročnících (8. a 9.), tj. děti ve věku 14 až 15 let.

Žáci a studenti podle druhu vzdělávání ve Středočeském kraji

Středoškolské vzdělání zaznamenalo v posledních pěti letech pozvolný úbytek žáků, v porovnání s ročníkem 2009/2010 o 3,6 %, oproti ročníku 2005/2006 o 5,0 %.

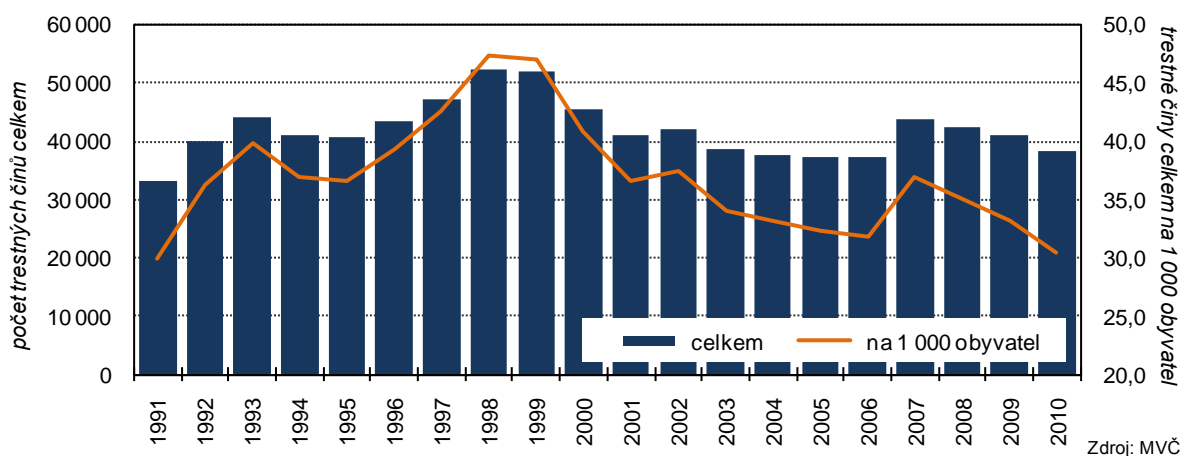
Na území Středočeského kraje nemá v současné době sídlo žádná státní vysoká škola, pouze tři soukromé (v Kladně, v Mladé Boleslavi, v Kolíně), kde ke konci roku 2010 studovalo celkem 3 525 studentů celkem, z toho 95,8 % českých občanů. **Počet studujících vysokoškoláků v kraji každoročně roste**, v porovnání s předchozím ročníkem o 5,3 %. **Přibývá také studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji**, proti roku 2009 o 3,3 %, proti roku 2005 téměř o polovinu (o 48,0 %) a od roku 2000 se jejich počet více než zdvojnásobil.

Kriminalita, dopravní nehody

Středočeský kraj 2010							
zjištěné trestné činy			objasněné trestné činy	dopravní nehody			z toho spáchané pod vlivem alkoholu (%)
celkem	na 1 000 ob.	násilné činy		celkem	na 1 000 ob.	usmrčené osoby	
38 217	30,4	5,2	13 778	9 870	7,9	106	6,6

Za rok 2010 bylo na území Středočeského kraje zjištěno celkem 38 217 trestných činů. V porovnání se stavem za rok 2009 **došlo k meziročnímu snížení počtu spáchaných činů o 2 954 (tj. 7,2%)**. V přepočtu na populaci dosahoval kraj v roce 2010 hodnoty 30,4 spáchaných trestných činů na tisíc obyvatel, tj. o 2,8 méně než v předchozím roce. Navíc se jedná o **nejnižší počet spáchaných trestných činů přepočtených na obyvatele od roku 1992**. V kraji dosahovaly nejnižší hodnoty okresy Kutná Hora (22,3 činů na 1 000 obyvatel), Rakovník (23,5), Kladno (24,3) a Benešov (24,6), naopak nejvíce trestných činů na obyvatele vykazovaly okresy Kolín (40,4), Praha-západ (37,0) a Praha-východ (36,1). Během roku 2010 bylo objasněno celkem 13 778 spáchaných trestných činů.

Trestná činnost ve Středočeském kraji

Během roku 2010 došlo na území Středočeského kraje celkem k 9 870 dopravním nehodám a celková škoda byla vyčíslena na 820,8 mil. Kč. Průměrná škoda dopravní nehody byla přibližně 83 tis. Kč. Při dopravních nehodách bylo celkem zraněno 3 544 osob, z toho 106 osob bylo usmrčeno. Počet nehod, které byly spáchané pod vlivem alkoholu, činil v roce 2010 za kraj celkem 651, což bylo o 138 nehod méně než v předchozím roce. Z celkového počtu vzniklých dopravních nehod v kraji tvořily nehody spáchané pod vlivem alkoholu podíl 6,6 %. Z vnitrokrájského pohledu vykazovaly v přepočtu na 1 000 obyvatel nejvyššího počtu okresy Benešov (11,5) a Praha-východ (10,5), nejnižšího naopak okresy Kutná Hora (4,9) a Kolín (5,0).

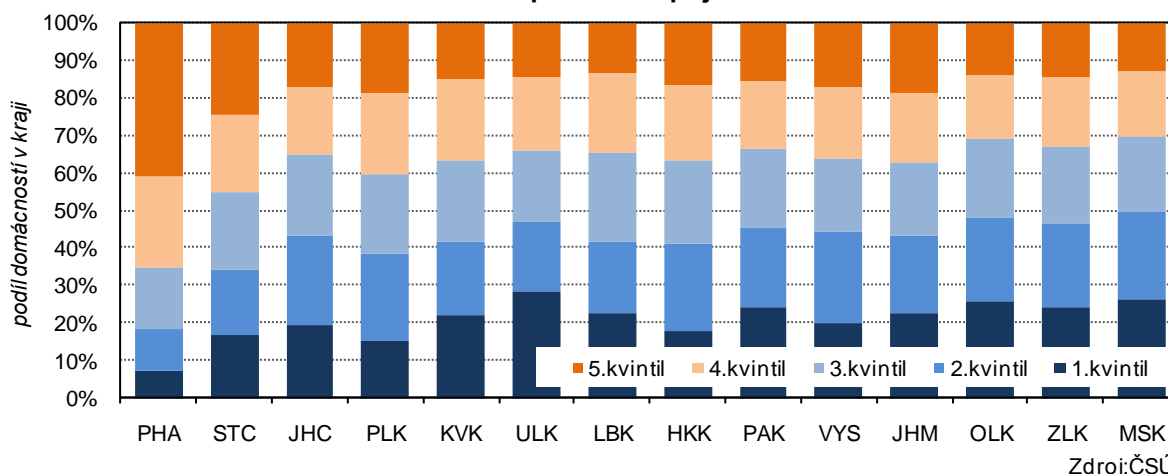
Životní podmínky domácností

Středočeský kraj 2010 (příjmy za rok 2009)							
počet domácností	průměrný počet členů	peněžní příjmy na osobu (tis. Kč)		struktura hrubých příjmů (%)			
		hrubý	čistý	ze závislé činn.	z podnikání	soc. příjmy	ostatní
476 607	2,59	180,5	154,1	60,3	15,1	20,3	4,2

V rámci výběrového šetření Životní podmínky 2010⁷ byly kromě jiného zjišťovány i příjmy domácností za rok předcházející šetření, tedy 2009. **Hrubý peněžní příjem** středočeských domácností dosahoval za rok 2009 průměrně 180,5 tis. Kč na osobu, což bylo **téměř o tisíc Kč méně než za rok předchozí**. V důsledku posílení sociálních dávek a příjmů z podnikání **došlo naopak ke zvýšení průměrného čistého ročního příjmu** na osobu o 1 117 Kč (o 0,7 %) na hodnotu 154 tis. Kč. Z dlouhodobějšího pohledu se čistý příjem domácností každoročně zvyšoval, od roku 2005 se zvedl o více než 40 tisíc Kč (37,3 %) na osobu za rok. **Poslední meziroční změna čistého příjmu byla v porovnání s dvěma předchozími nárůsty výrazně nižší** a odrážela dopad zhoršující se ekonomické situace na domácnosti samotné (v roce 2007 nárůst o 13,0 %, 2008 o 11,3 % a 2009 o 0,7 %).

Situace středočeských domácností z hlediska příjmu patří v České republice po Hl. m. Praze mezi nejlepší. Podle celorepublikového rozdělení domácností na základě čistého příjmu do kvintilů (pět početně shodných skupin), spadá do 1.kvintilu s nejnižšími příjmy, do 100 893 Kč na osobu a rok, pouze 16,6 % středočeských domácností. Nejvíce domácností kraje (24,6 %) bylo naopak zařazeno v celorepublikovém 5.kvintilu s nejvyššími příjmy, jejichž spodní hranice byla 187 tisíc Kč na osobu za rok.

Domácnosti jednotlivých krajů zařazené do kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2009

Domácnosti pod hranicí životního minima bylo v kraji přibližně 12,1 tis. a na celkovém počtu domácností se podílely 2,5 %, což bylo o 0,8 procentního bodu **méně než celorepublikový průměr**.

Mezi pravidelné výdaje domácností patří poplatky spojené s bydlením. Středočeské domácnosti vynakládaly na bydlení v průměru 4 749 Kč za měsíc, což odpovídalo 14,3 % celkového peněžního příjmu. **Výdaje na bydlení v porovnání s rokem 2005 vzrostly o 42,7 %, podíl nákladů na čistém příjmu se však zvýšil pouze o 0,5 procentního bodu.**

V posledních pěti letech došlo ke změnám v právní formě užívání bytu a především **se zvyšoval podíl osobního vlastnictví**. Ve vlastním domě žila více než polovina středočeských domácností (53,4 %) a další čtvrtina obývala byt v osobním vlastnictví (25,1 %). Třetím rokem pokračovalo snižování podílu družstevního bydlení.

⁷ jedná se o národní modifikaci celoevropského šetření EU-SILC. Jeho výsledky odráží situaci domácností ČR a krajů v roce 2009 a v době zjišťování, tj. na jaře roku 2010.

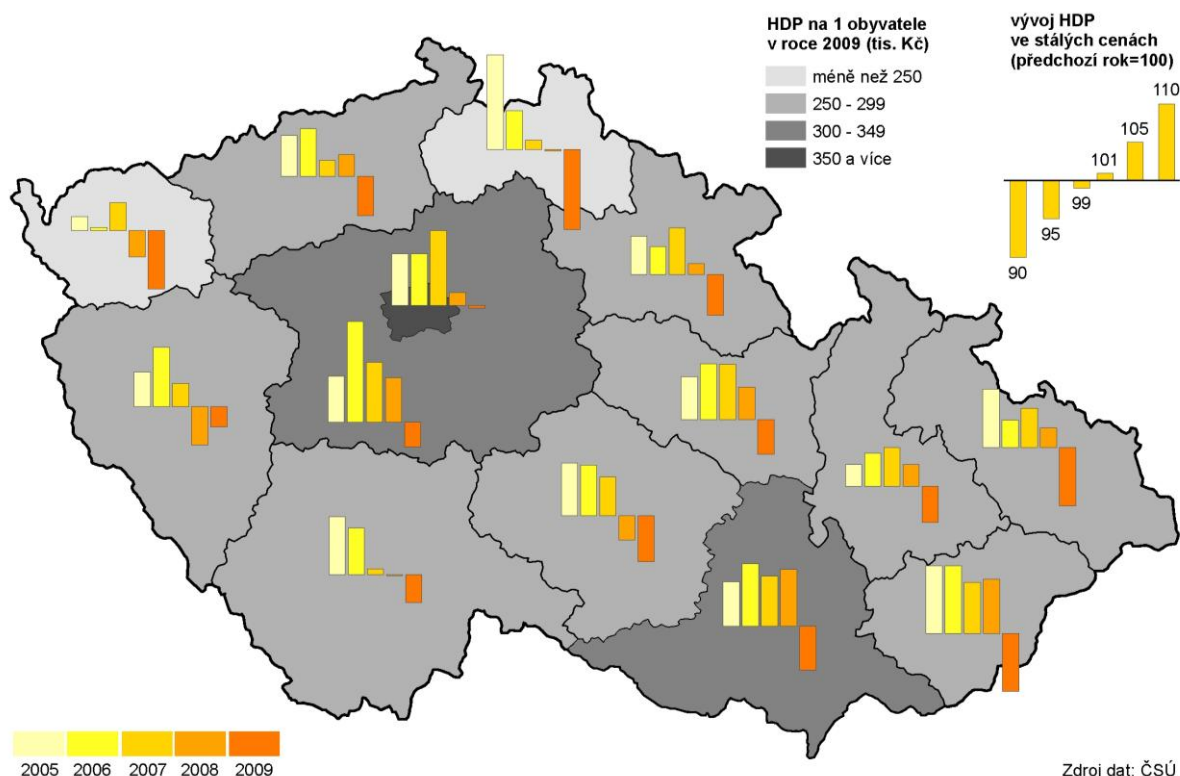
3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Makroekonomický rámec

Středočeský kraj 2009					
Hrubý domácí produkt (HDP)			Hrubá přidaná hodnota (mil. Kč)	Tvorba hrubého fixního kapitálu	
celkem (mil. Kč)	na obyvatele (Kč)	na zaměstnaného (Kč)		celkem (mil. Kč)	na obyvatele (Kč)
393 223	317 199	872 041	353 323	78 372	63 220

Hodnota regionálního hrubého domácího produktu Středočeského kraje za rok 2009 vykazovala, po růstech v předchozích letech, meziroční pokles o 3,3 %. V přepočtu na obyvatele kraje činila hodnota HDP 317,2 tis. Kč, tato hodnota byla o 2,7 % nižší než v předchozím roce. Na tvorbě hrubé přidané hodnoty se nejvíce podílely tržní služby (38,1 %) a zpracovatelský průmysl (35,1 %), naopak podíl primárního sektoru činil pouze 2,8 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2005 až 2009

Tvorba hrubého fixního kapitálu doznala po meziročním propadu v roce 2008 opětovného meziročního navýšení, konkrétně o 2,7 %. Zvýšení se projevilo i v přepočtu na obyvatele (o 0,8 %), přesto hodnota byla o 18,1 procentních bodů nižší než průměr ČR.

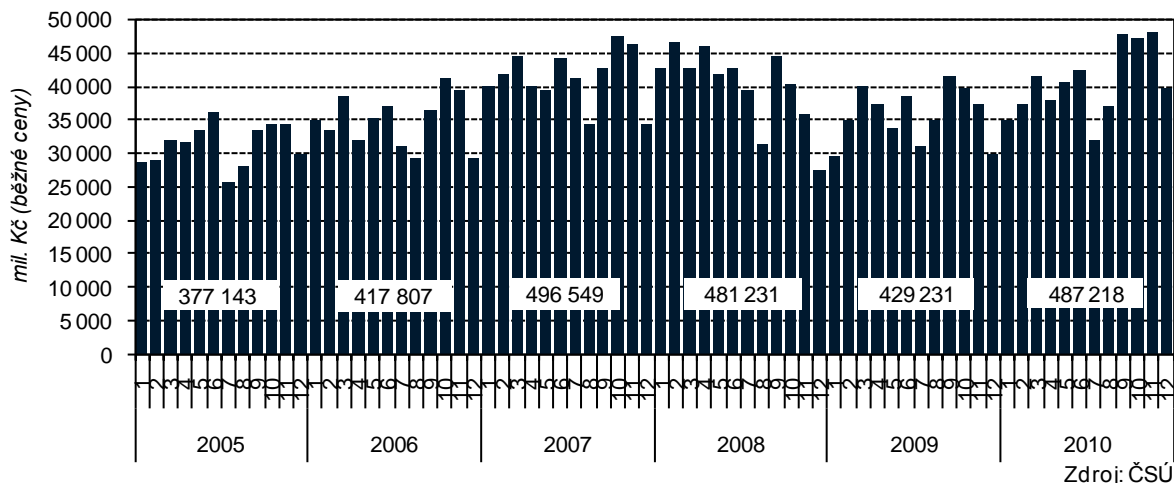
Zahraniční obchod

Středočeský kraj 2010				
vývoz (mil. Kč b.c.)	z toho do EU (%)	hodnota vývozu na 1 obyv. (tis. Kč b.c.)	podíl na celkovém vývozu ČR (%)	nejvíce exportované zboží
487 218	86,9	388,0	19,4	stroje a dopr.prostředky

Celkový objem vývozu ze Středočeského kraje v roce 2010 dosáhl výše 487 218 mil. Kč v běžných cenách, což představovalo nejvyšší hodnotu mezi všemi kraji České republiky. Na celorepublikové hodnotě vývozu se Středočeský kraj podílel více než 19,4 %. **Za celý rok 2010 došlo k nárůstu vývozu v kraji o 13,5 %, tedy poprvé po meziročních poklesech v roce 2008 a 2009.**

Struktura vývozního artiklu Středočeského kraje se v posledních letech výrazně nezměnila a **hlavní exportní položkou byly stroje a dopravní prostředky**, které v roce 2010 tvořily **64,4 % celého vývozu kraje**. I přesto, že došlo k meziročnímu snížení podílu o 1,1 procentního bodu, celkový objem vývozu této vývozní skupiny se zvýšil o 11,7 %. Vývoz strojů a dopravních prostředků tvořil zároveň necelou třetinu vývozu tohoto artiklu z České republiky. Vysokého podílu na exportním objemu ČR dosahoval Středočeský kraj také u kategorie nápoje a tabák (53,4 %).

Export Středočeského kraje za jednotlivé měsíce let 2005 až 2010

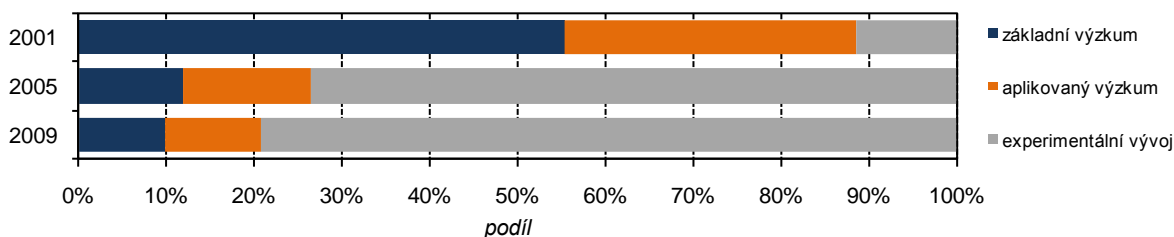
Nejčastějším cílem vývozu zboží ze Středočeského kraje byly země EU (86,4 % z celkové hodnoty exportu); oproti roku 2009 se podíl těchto států na celkovém vývozu kraje sice snížil o 1,3 procentního bodu, vývozní hodnota ovšem meziročně vzrostla o 11,8 %. **Největším odběratelem ze všech zemí bylo Německo (31,0 % z celkového exportu).**

Věda a výzkum

Středočeský kraj 2009						
pracoviště pro vědu a výzkum (VaV)	výdaje na VaV (mil. Kč)	z toho ze sektoru (%)		zaměstnanci ve VaV (přep.os.)	z toho (%)	
		podnikatelský	vládní		ženy	výzkumní pracovníci
204	10 051	89,2	10,7	5 230	25,2	55,2

Pracovišť pro vědu a výzkum každoročně přibývá. V roce 2001 bylo na území Středočeského kraje evidováno 108 pracovišť, v roce 2005 jich bylo již 162 a do konce roku 2009 se počet takto odborně orientovaných pracovišť rozrostl na 204. Z převážné většiny se jedná o pracoviště podnikatelského sektoru (90,2 %), zbylá pracoviště jsou z vládních, vysokoškolských a neziskových oblastí. Výdaje na vědu a výzkum dosahovaly za rok 2009 celkové hodnoty 10 051 mil. Kč a v porovnání s předchozím rokem došlo k navýšení výdajů o 269 mil Kč, což představovalo nárůst o 2,7 %. Nejvíce výdajů směřovalo na experimentální vývoj (79,2 %), méně pak na aplikovaný výzkum (11,1 %) a základní výzkum (9,7 %). Ve výzkumných pracovištích Středočeského kraje bylo v roce 2009 v přepočtu zaměstnáno 5 230 osob, z toho každý čtvrtý zaměstnanec byla žena. **Počet pracovníků zaměstnávaných ve vědě a výzkumu každoročně roste, od roku 2005 to bylo přibližně o třetinu.** Z celkového počtu zaměstnaných tvořili 55,2 % výzkumní pracovníci, 32,7 % technici a 12,1 % ostatní pracovníci.

Výdaje na vědu a výzkum podle typu výzkumu ve Středočeském kraji

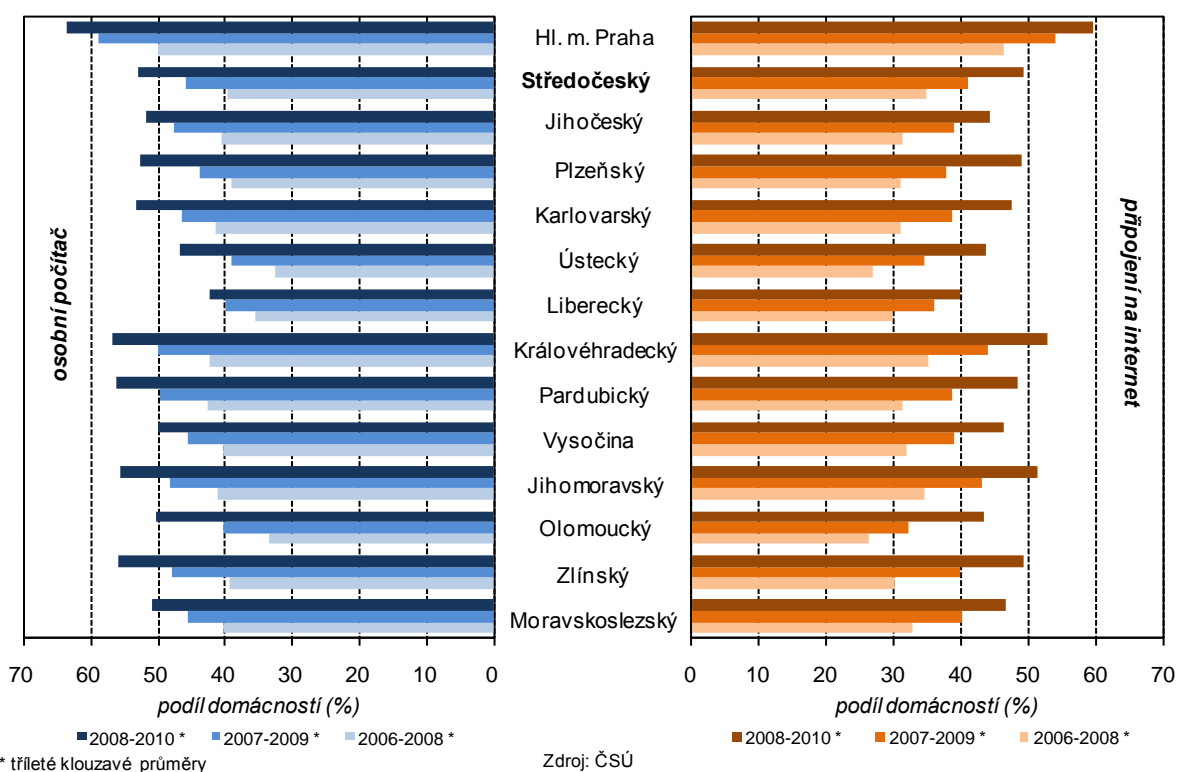

Informační technologie

Středočeský kraj (třiletý klouzávký průměr 2008 - 2010)							
domácnosti vybavené (%)			jednotlivci ve věku 16 let a starší užívající (%)				
počítačem	internetem	vysokorychl. Internetem	počítač	pravidelně počítač	internet	pravidelně internet	nakupování přes internet
53,0	49,1	41,8	62,8	55,8	60,1	52,9	23,7

Počítačová gramotnost a používání informačních a komunikačních technologií u jednotlivců a domácností každoročně roste ve všech krajích České republiky. V průběhu let 2008 až 2010 disponovala průměrně **více než polovina (53,0 %) středočeských domácností osobním počítačem**; to bylo o 13,1 procentních bodů více než v období let 2006 až 2008. **Téměř polovina domácností (49,1 %) byla připojena k internetu** a 41,8 % domácností byly připojeny k síti vysokorychlostním internetem. Podíl domácností, které disponovaly připojením k internetu, se zvýšil oproti období let 2006 až 2008 o 14,2 procentních bodů.

Domácnosti vybavené osobním počítačem a internetem v krajích ČR v letech 2006 až 2010*

Více než polovina středočeské populace ve věku 16 let a starší používala v období let 2008 až 2010 pravidelně počítač s připojením na internet (52,9 %). Využití internetu je různorodé, mezi efektivní způsoby patří poskytování prodeje nabízeného zboží či služeb zákazníkovi prostřednictvím internetu. Podíl uživatelů této služby činil v kraji 23,7 %, v porovnání s obdobím let 2006 až 2008 došlo k nárůstu uživatelů o 7,3 procentních bodů.

Používání internetu jednotlivci ve věku 16 let a starší ve Středočeském kraji v období let 2008 - 2010 *

* aritmetický průměr období šetření 2008-2010 (období sběru: 2. čtvrtletí 2008, 2. čtvrtletí 2009, 2. čtvrtletí 2010)
** kdo použil osobní počítač/internet v posledních 3 měsících, a to kdekoliv a z jakéhokoliv důvodu

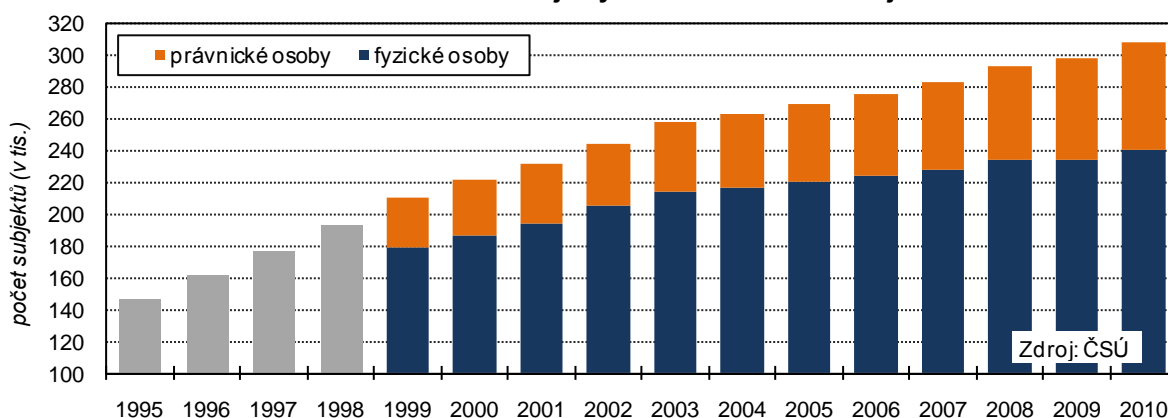
Zdroj: ČSÚ

Organizační struktura

Středočeský kraj 31. 12. 2010							
ekonomické subjekty celkem	podle právní formy (%)		podle počtu zaměstnanců				
	právnícké osoby	živnostníci	neuveďeno	bez zam.	1 - 49	50 - 249	250 a více
307 761	21,8	73,9	168 778	110 304	27 405	1 088	186

V průběhu roku 2010 zaniklo ve Středočeském kraji celkem 3 855 ekonomických subjektů, naopak nově zaregistrovaných bylo 13 517, což v konečném výsledku představovalo v porovnání s předchozím rokem **meziroční nárůst o 3,2 %**. Největší nárůst počtu ekonomických subjektů sice probíhal v 90. letech, pravidelný meziroční růst ovšem neustal ani po roce 2000, **na konci roku 2010 bylo evidováno o 14,2 % subjektů více než v roce 2005 a o 38,6 % subjektů více než v roce 2000**. Tento nárůst byl mezi kraji ČR nejvyšší.

Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji

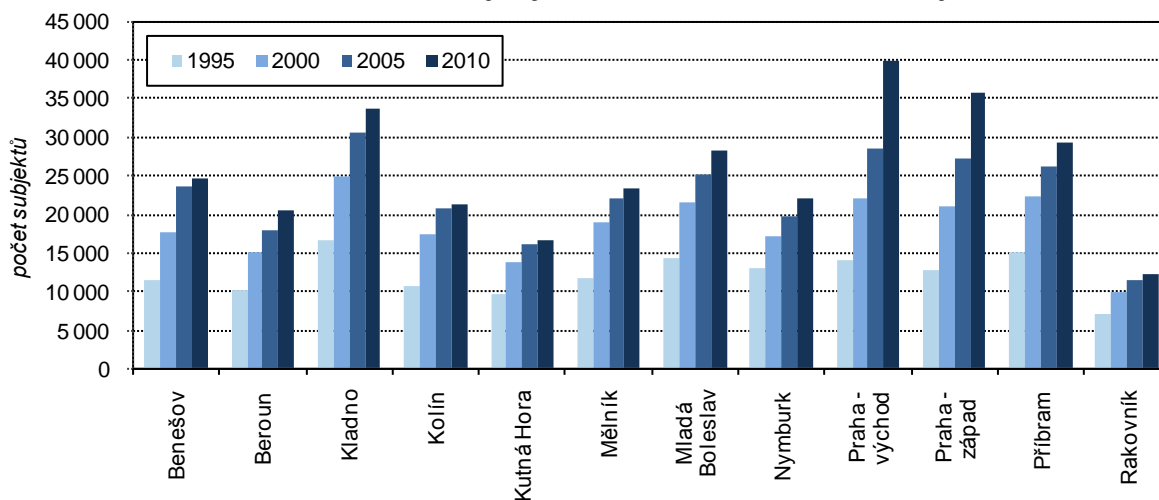
Nejčastější formou podnikání ve Středočeském kraji v roce 2010 byly subjekty typu fyzická osoba, konkrétněji živnostník nezapsaný v obchodním rejstříku (73,9 % z celkového počtu). V porovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění o 3,2 %, což bylo o 1,1 procentního bodu méně než mezi rokem 2008 a 2009. **Vyššího meziročního růstu v relativním vyjádření než živnostníci dosahovaly během posledních deseti let ekonomické subjekty typu právnícká osoba**, a to téměř na dvojnásobek (o 91,9 %) proti stavu v roce 2000.

Z hlediska převažující ekonomické činnosti působilo v roce 2010 nejvíce subjektů se sídlem v kraji v oblasti velkoobchodu, maloobchodu a služeb spojených s opravou a údržbou motorových vozidel (25,1 %). Druhým a třetím nejčastějším zaměřením v podnikatelské sféře bylo stavebnictví a průmysl. Za poslední rok přibylo v kraji 3,0 % subjektů podnikajících ve stavebnictví, subjektů s hlavní průmyslovou činností meziročně přibylo o 2,2 %. Nejvyšší relativní pokles počtu subjektů zaznamenal v posledních dvou letech odvětví peněžnictví a pojišťovnictví, kde mezi rokem 2008 a 2010 přestala existovat více než polovina ekonomických jednotek.

Velikost podle kategorie počtu zaměstnanců byla uvedena pouze u poloviny ekonomických subjektů se sídlem v kraji. Nejvíce bylo zařazeno do skupiny bez zaměstnanců. Podniků s 1 000 a více zaměstnanci, které měly zapsané sídlo ve Středočeském kraji a vyvíjely aktivitu (statistické podniky), bylo evidováno celkem 26, z toho 3 podniky měly uvedeno více než 5 000 zaměstnanců. Ve dvou těchto případech se však jednalo o řetězce supermarketů, jejichž sídla jsou zapsána v okrese Praha-východ a tedy i celkový počet zaměstnanců. Největším zaměstnavatelem v kraji je ŠKODA AUTO a.s..

Nejvíce ekonomických jednotek se sídlem ve Středočeském kraji vykazovaly na konci roku okresy Praha-východ (39 949) a Praha-západ (35 752). Ve srovnání s ostatními okresy dochází u těchto dvou okresů od konce 90. let k daleko vyšším meziročním nárůstům; v porovnání s rokem 2000 narostl počet v okrese Praha-východ o 80,0 % a v okrese Praha-západ o 70,9 %. Ostatní okresy zaznamenaly za stejné období nárůst v rozmezí 21,0 % (Kutná Hora) až 39,0 % (Benešov). Nejméně subjektů dlouhodobě vykazoval okres Rakovník (12 233 ke konci roku 2010).

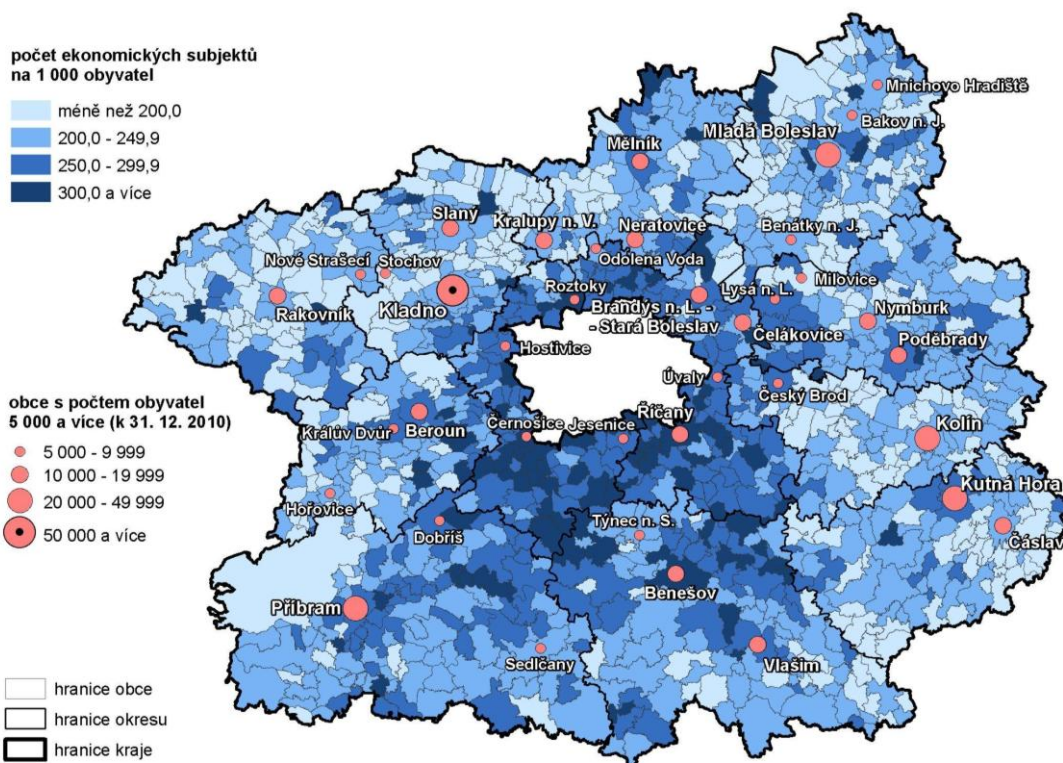
Ekonomické subjekty v okresech Středočeského kraje

zdroj: ČSÚ

Intenzita ekonomické činnosti je velmi ovlivněna polohou a snadnou dostupností na hlavní dopravní cesty. Ve Středočeském kraji to platí především o místech v blízkosti hlavního města a s napojením na rychlostní komunikace, nejlépe na dálnice. Počet ekonomických subjektů v těchto oblastech je vysoký i v přepočtu na obyvatelstvo daného území. Platí to tedy pro obce v blízkosti či dobré dostupnosti na dálnici D1 (jižní část okresu Praha-východ, střední a severovýchodní část okresu Benešov), dálnice D5 (okres Praha-západ, okres Beroun), D8 (severní část okresu Praha-východ a Praha-západ, jižní a severní část okresu Mělník), D11 (Praha-východ, západní a jižní část okresu Nymburk) a další rychlostní komunikace (okolí Mladé Boleslavi, jižní část okresu Praha-západ, severní část okresu Příbram).

Intenzita výskytu ekonomických subjektů v obcích Středočeského kraje k 31. 12. 2010

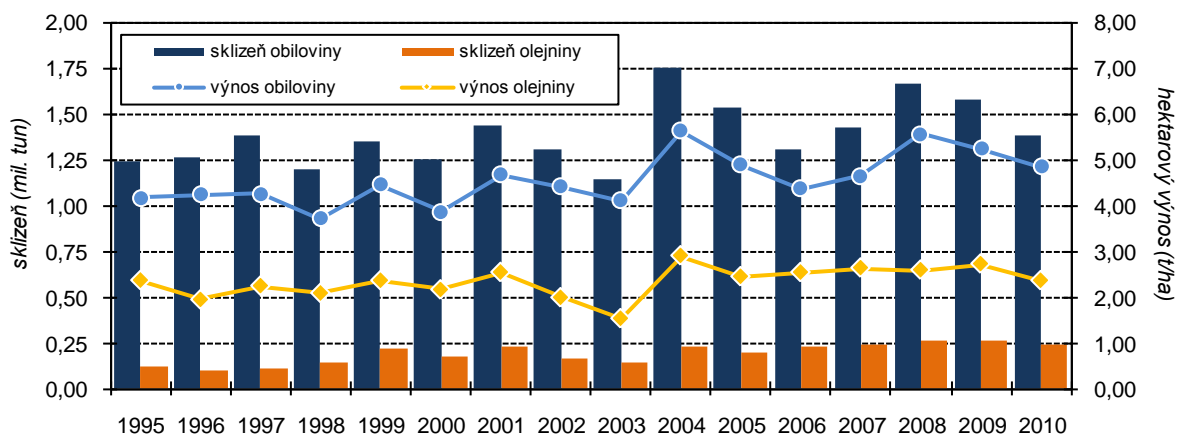
Zdroj: ČSÚ

Zemědělství

Středočeský kraj 2010									
osevní plocha (ha)				sklizeň (t)			výnosy (t/ha)		
celkem	obiloviny	olejny	luskoviny	obiloviny	olejny	luskoviny	obiloviny	olejny	luskoviny
479 749	285 063	101 239	4 393	1 388 775	239 170	8 164	4,8	2,4	1,9

Středočeským zemědělcům tři roky po sobě ubyla celková plocha určená k osevu zemědělských plodin; v porovnání s rokem 2009 činil pokles 1,3 %, oproti stavu v roce 2005 dokonce 4,7 %. Meziroční pokles byl zapříčiněn především nižším osevem ječmene (o 19,9 %) a žita (o 30,4 % méně) a snížily se i plochy určené k pěstování brambor (o 4,6 %). Naopak už druhým rokem pokračoval růst plochy nejčastěji zaseté plodiny, pšenice (o 5,8 %). Další důležité plodiny Středočeského kraje, které zaznamenaly meziroční nárůst osevní plochy, byly řepka o 1,9 % a cukrovka technická dokonce o 6,6 % více. Z velké části v závislosti na nižším osevu **sklidili středočeští zemědělci v roce 2010 o 11,9 % tun obilovin méně než v roce předchozím.** Pokles sklizně obilí pokračoval již druhým rokem, na rozdíl od osevu se však projevil u všech základních obilovin, v absolutních hodnotách nejvíce u ječmene (meziroční pokles o 112,8 tis. tun), procentuálně nejvíce u žita (o 43,2 %). **Sklizeň brambor se také nevyhnula meziročnímu poklesu** a celkový objem sklizně činil o 13,6 % méně než v předchozím roce. I přes větší osevní plochu bylo v konečném objemu sklizeno **o 11,2 % méně řepky** než v předchozím roce a od roku 2005 tak došlo k prvnímu meziročnímu poklesu sklizně této plodiny. Přesto zůstává Středočeský kraj pětinouým producentem řepky v České republice. Po třech letech růstu **došlo k poklesu sklizně i kukuřice na zeleno a siláž,** a to o 8,6 % oproti stavu předchozího roku. **Dosažení vyššího meziročního poklesu sklizně než osevních ploch mělo v konečné fázi za následek snížení ročních hektarových výnosů u většiny základních plodin,** obiloviny o 0,41 tun na hektar, brambory o 2,36 tun, řepka o 0,42 tun, cukrovka technická o 3,32 tun a kukuřice na zeleno a siláž o 5,56 tun na hektar.

Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a olejnin ve Středočeském kraji

Zdroj: ČSÚ

Ve Středočeském kraji a Hl. m. Praze (od roku 2002 šetřeno společně) byl k 1. dubnu 2010 vykázan po dvou letech mírný meziroční nárůst (o 0,2 %) stavu skotu celkem, počet krav se ovšem snížil o 0,4 %. V porovnání s rokem 2005 klesl počet skotu celkem i samotný počet krav téměř shodně o 6 %. Snížení stavu krav vedlo k ročnímu poklesu výroby mléka o 6,6 % a zároveň **k nejvyššímu propadu celkové výroby mléka za posledních deset let.** Přes pokles stavu a celkový objem vyprodukovaného mléka roste každoročně produktivita krav v podobě průměrné dojivosti o 1,0 % v porovnání s předchozím rokem a dokonce o 11,9 % v porovnání s rokem 2005. Větších ztrát na stavu než chov skotu dosahoval během posledních pěti let chov prasat a prasnic, a to téměř o čtvrtinu (o 24,7 % mezi roky 2005 a 2010). **Výroba vepřového i hovězího masa v podnicích se sídlem v kraji tak klesla oproti předchozímu roku u vepřového o 3,0 % a u hovězího o 3,6 %.** V posledním pětiletém období se naopak v centrální části republiky **postupně rozvinul chov drůbeže** (o 26,3 % více než v roce 2005), **ovcí a beranů** (o 68,4 %), **koní** (o 86,7 %) a **několikanásobného nárůstu stavu dosáhl chov koz** (o 359,1 % více než v roce 2005). Již druhým rokem po sobě poklesla snáška konzumních vajec, konkrétně o 4,6 % v porovnání s předchozím rokem.

Lesnictví

Středočeský kraj 2010						
obhospodařovaná lesní plocha (ha)	těžba			zalesňování		
	celkem (m ³ b.k.)	jehličnaté (%)	lisnaté (%)	celkem (ha)	jehličnaté (%)	lisnaté (%)
311 006	1 721 171	89,0	11,0	3 012	58,7	41,3

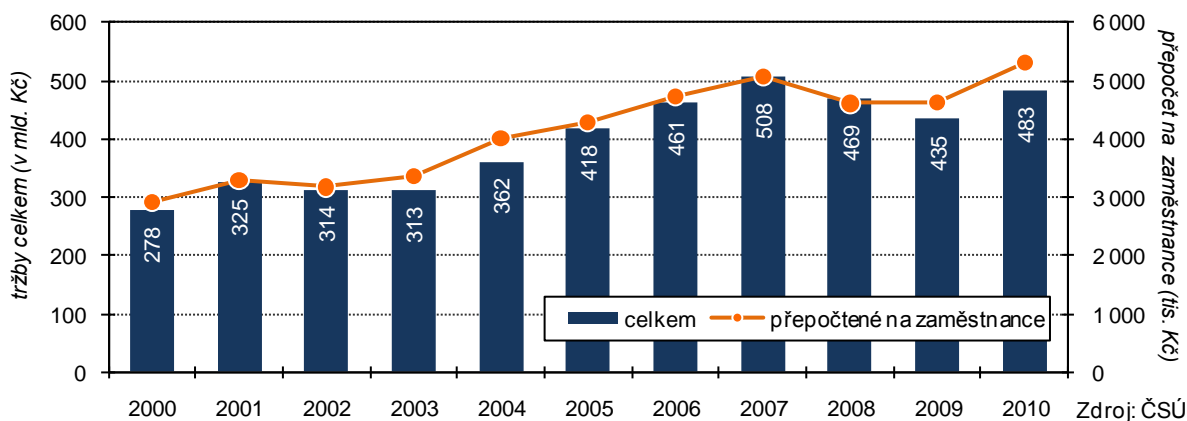
Obhospodařovaná lesní plocha Středočeského kraje zabírala v roce 2010 z celkové plochy kraje 28,2 %. Během roku proběhla na území kraje celková těžba o objemu 1,7 mil. m³ dřeva; to odpovídalo přibližně stejnému objemu vytěženého dříví jako v předchozím roce. Čtvrtina objemu (438,7 tis. m³) byla vytěžena náhodným způsobem včetně živelných pohrom a přírodních zásahů. Od roku 2007 se jedná o nejnižší roční podíl na celkové těžbě. **V roce 2010 došlo v kraji za období posledních pěti let k nejrozsáhlejšímu zalesňování.** Zalesněno bylo celkem 3 012 hektarů plochy, což bylo o 13,1 % plochy více než v předchozím roce. Z jednotlivých dřevin se na celkovém zalesnění podílely nejvíce smrky (39,1 %), buky (20,9 %), duby (15,5 %) a borovice (13,6 %).

Průmysl

Středočeský kraj 2010 (podniky se 100 a více zaměstnanci)					
průměrný počet podniků	Tržby za prodej vl. výrobků a služeb			prům. evidenční počet zaměstnanců	prům. hrubá měsíční mzda zaměstnance (Kč)
	celkem (mil. Kč)	na zaměstnance (tis. Kč)	přímý vývoz (%)		
227	483 003	5 314	57,6	90 898	28 539

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v podnicích se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji se po propadu v letech 2008 a 2009 **opět začaly zvedat.** V porovnání s rokem 2009 se jednalo o nárůst 11,1 % na současnou hodnotu 483 mlrd. Kč za kraj. Tržby za přímý vývoz se na této hodnotě podílely 57,6 %. V přepočtu na zaměstnaného činily tržby za prodej vlastních výrobků a služeb 5 314 Kč. Vyšší hodnota oproti dlouhodobému vývoji je zapříčiněna **snížením zaměstnanosti** v průmyslových podnicích **v období ekonomické recese** a pozvolným probouzením průmyslové výroby. V roce 2010 pracovalo ve středočeských průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci téměř 91 tisíc zaměstnanců a průměrná hrubá měsíční mzda činila 28 539 Kč. **Od roku 2005 se průměrná nominální mzda zaměstnanců v průmyslu zvýšila o 7 tisíc Kč.**

Tržby (bez DPH) za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (běžné ceny) za podniky se 100 a více zaměstnanci ve Středočeském kraji

Stavebnictví

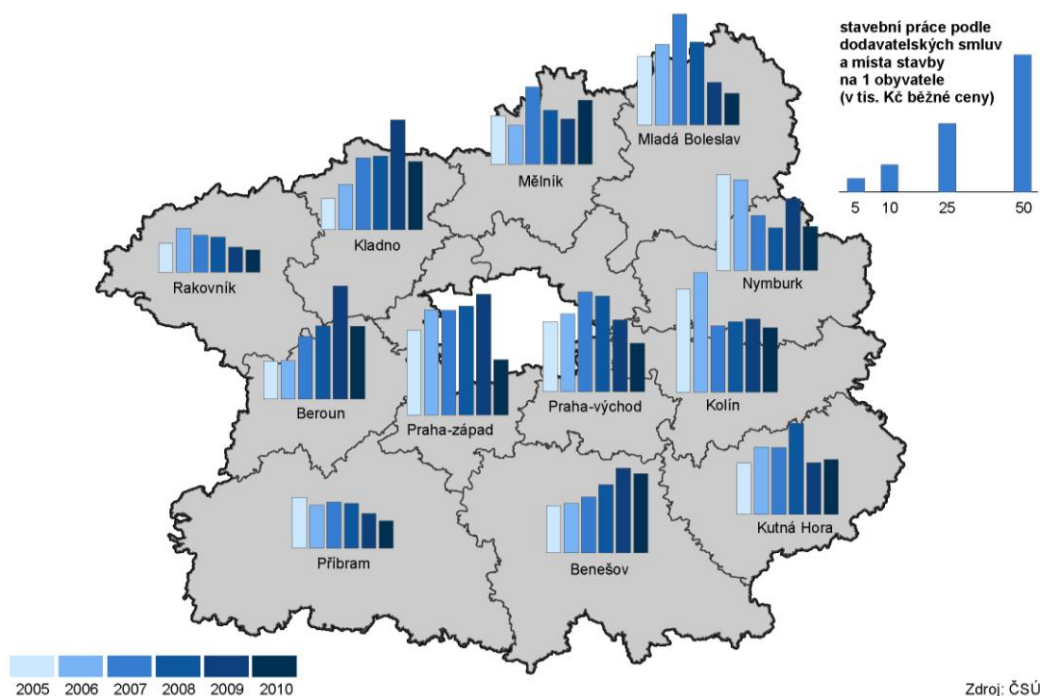
Středočeský kraj 2010 (subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)									
základní stav. výroba (mil. Kč b. c.)	z toho (%):		stavební práce (mil. Kč)	z toho (%):				prům. počet zaměstnanců	prům. hrubá měsíční mzda (Kč)
	pozemní stavitelství	inženýrské stavitelství		bytové budovy	nebytové budovy	inženýrské práce	opravy a údržba		
9 357	45,7	52,4	24 683	16,2	23,9	49,5	7,6	6 656	26 167

Základní stavební výroba v kraji⁸ za rok 2010 meziročně **poklesla o 11,2 %** a dosahovala přibližně stejné hodnoty jako v roce 2007 (tj. období před 12,3 % navýšením v roce 2008). Na objemu základní stavební výroby se více podílelo inženýrské stavitelství (o 627,2 mil. Kč, tj. o 6,7 procentní bodů), u kterého výroba meziročně poklesla o 1,1 procentního bodu méně než u pozemního stavitelství.

Stavební práce podle dodavatelských smluv a okresu místa stavby v kraji byly za rok 2010 o 26,1 % nižší než v předchozím roce. Největší meziroční pokles zaznamenal okres Praha-západ (o 52,2 % méně), naopak nárůst v kraji vykázaly pouze okresy Kutná Hora (o 6,6 %) a Mělník (o 43,9 %). V porovnání s rokem 2005 došlo k navýšení celkové hodnoty stavebních prací pouze v pěti okresech Středočeského kraje, o více než dvojnásobek pak v okresech Kladno a Beroun.

V porovnání s rokem 2009 došlo v kraji k poklesu zaměstnanosti ve stavebnictví o 3,2 % a průměrná hrubá měsíční mzda pracujících ve stavebnictví se meziročně snížila o 3,5 % na hodnotu 26 167 Kč.

Stavební práce v okresech Středočeského kraje v letech 2005 až 2010

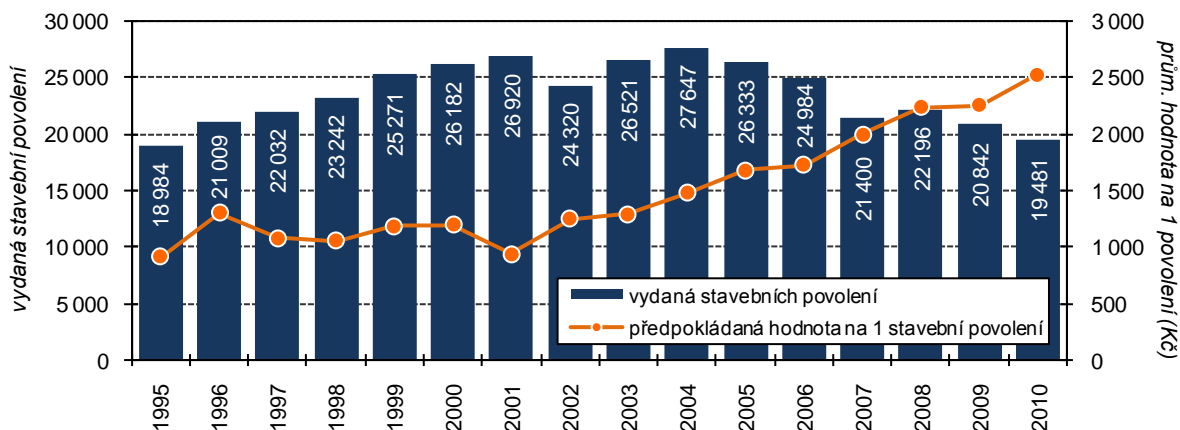
Vydaná stavební ohlášení a povolení

Na stavebních úřadech na území kraje bylo během roku 2010 vydáno celkem **19 481 stavebních povolení a ohlášení, což bylo o 1 361 méně než v předchozím roce (tj. o 6,5 %)**. Došlo tedy ke stejnému poklesu počtu jako mezi rokem 2008 a 2009. Snižování probíhalo, až na menší nárůst mezi rokem 2007 a 2008, od roku 2005. V porovnání s tímto rokem došlo k poklesu počtu o více než čtvrtinu (26 %). I přes úbytek podaných stavebních ohlášení došlo ve srovnání s předchozím rokem k nárůstu celkové předpokládané hodnoty staveb o 4,7 %. Průměrná hodnota na jedno stavební

⁸ podle nové metodiky (od roku 2009) probíhá zjišťování dat za stavební výrobu za podniky se sídlem v kraji s počtem zaměstnanců 50 a více. V předchozích letech se údaje zjišťovaly za podniky s počtem zaměstnanců 20 a více. Údaje podle nové metodiky byly dopočteny zpětně od roku 2006.

povolení se tak navýšila o 12,0 % na částku 2,5 mil. Kč. Nejvíce vydaných stavebních povolení a ohlášení připadlo i nadále na okresy Praha-východ (2 790) a Praha-západ (2 667), v porovnání s rokem 2005 však byl u obou okresů zaznamenán pokles počtu téměř o třetinu. Jediným okresem, kde mezi rokem 2005 a 2010 došlo k nárůstu počtu stavebních povolení, byl okres Příbram s navýšením o 38,3 %.

Vydaná stavební povolení a průměrné předpokládané hodnoty na 1 stavební povolení ve Středočeském kraji

Zdroj: ČSÚ

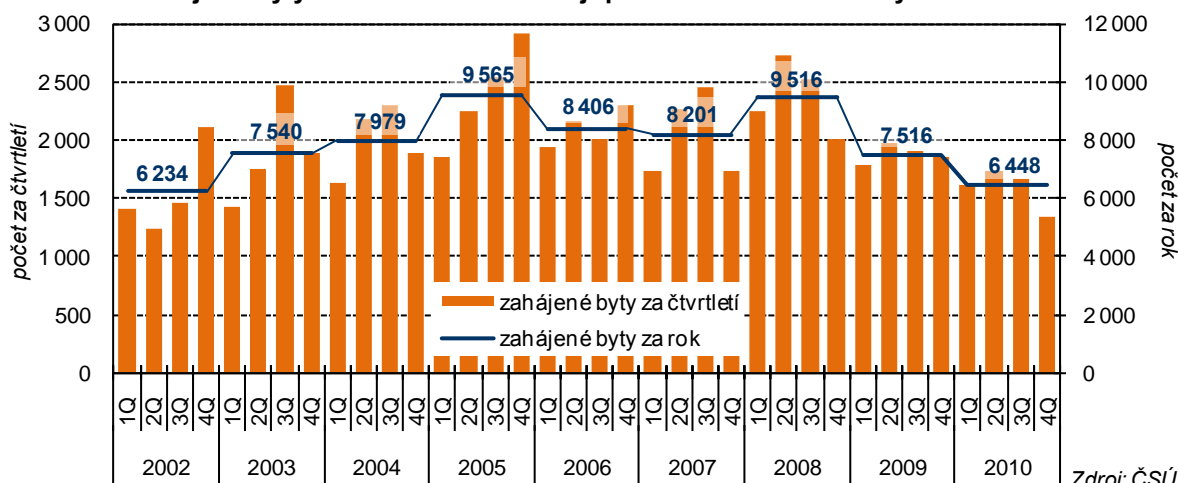
Nejvyšší orientační celková hodnota staveb byla z územního hlediska zjištěna v okrese Praha-východ (7,8 mld. Kč), nejvyšší průměrnou orientační hodnotu na jedno stavební povolení však vykazoval okres Mladá Boleslav (6,0 mil. Kč), nejnižší okres Benešov (1,3 mil. Kč).

Bytová výstavba

Středočeský kraj 2010								
zahájené byty			dokončené byty:					
celkem	na 1 000 obyv.	v RD (%)	celkem	na 1 000 obyv.	v RD (%)	prům. obytná plocha na byt (m ²)	prům.hodnota m ² bytu (tis. Kč):	
							RD	BD
6 448	5,1	65,3	7 405	5,9	69,0	82,7	35,0	38,4

V roce 2010 bylo na území Středočeského kraje zahájeno o 14,2 % méně bytů než v roce 2009. Stav za rok 2010 odpovídal přibližně zahájené výstavbě před 8 lety, kdy se kraj nalézal teprve v polovině období rozmachu nové bytové výstavby. Maximální počet započatých bytů přišel v roce 2005 (9 565) a po mírných útlumech v dalších dvou letech se v roce 2008 opět vrátil na téměř stejný stav (9 516). V následujících dvou letech (2009 a 2010) není v žádném čtvrtletním období dosaženo více než dvou tisíc bytů a zahájená výstavba tak za dva roky poklesla téměř o třetinu (32,2 %).

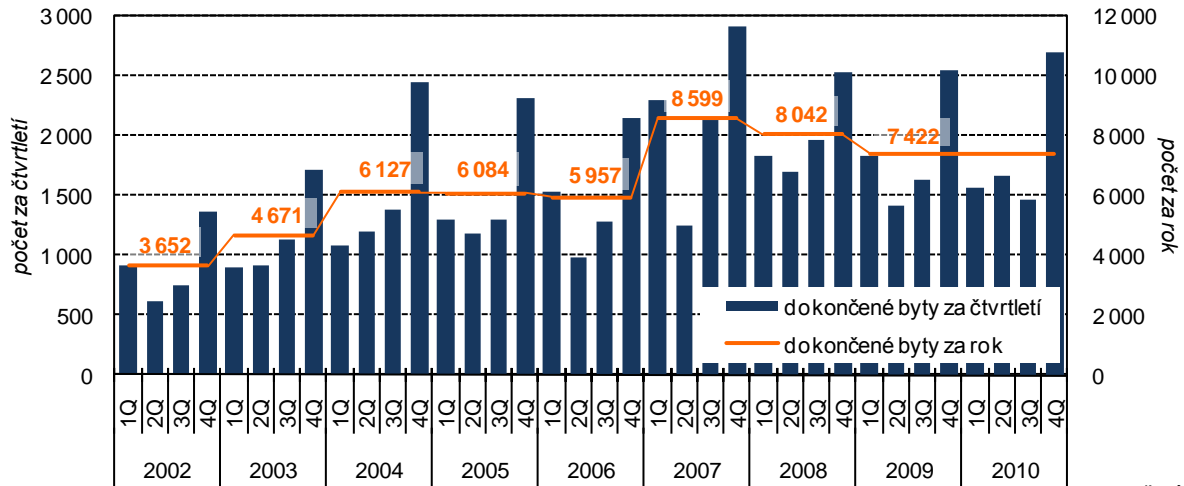
Zahájené byty ve Středočeském kraji podle čtvrtletí mezi roky 2002 a 2010

Zdroj: ČSÚ

Pokles dokončených bytů byl v porovnání s předchozím rokem na rozdíl od zahájené výstavby minimální, a činil pouze 0,2 %. Zastavil se tak 6,5% pokles mezi roky 2007 a 2008 a 7,7% pokles mezi roky 2008 a 2009. V závislosti na nižší nově zahájené výstavbě lze však předpokládat, že se bude v dalších letech dokončovat ještě méně bytů než v roce 2010. Z celkového počtu 7 405 dokončených bytů bylo 69,0 % situováno tradičně v rodinných domech.

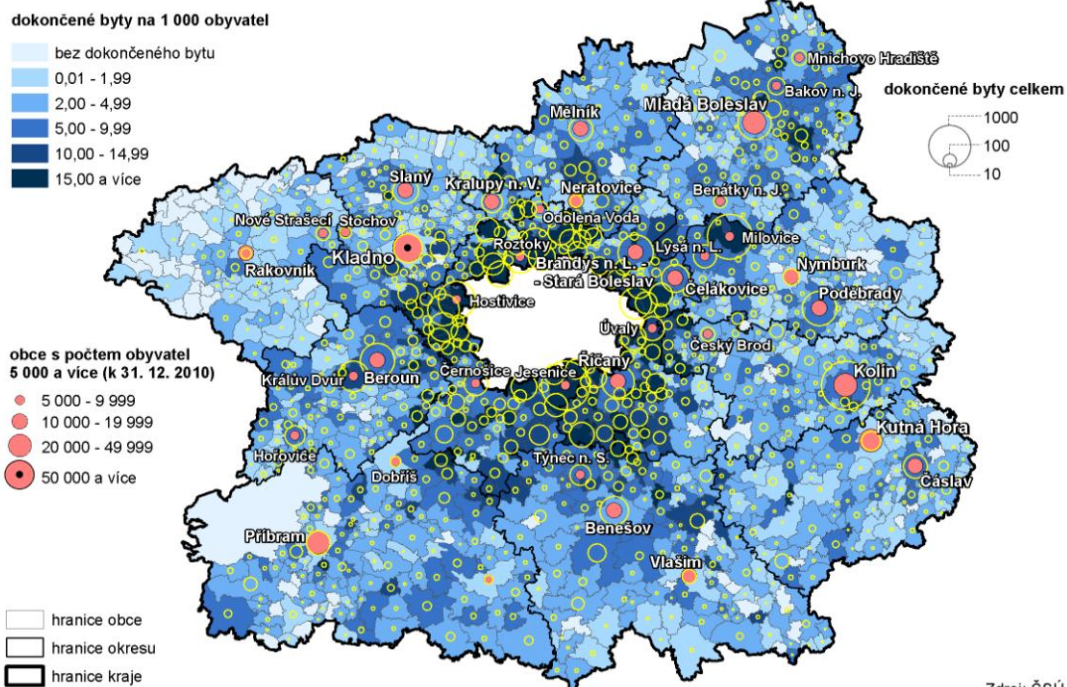
Dokončené byty ve Středočeském kraji podle čtvrtletí mezi roky 2002 a 2009

Zdroj: ČSÚ

V roce 2010 bylo možné sledovat citelný pokles u bytové výstavby zejména v severovýchodní části kraje, neboť největší meziroční pokles zaznamenaly v případě zahájených bytů právě okresy Nymburk (o 53,4 %), Mělník (o 41,7 %) a Mladá Boleslav (o 40,8 %). Naopak k nejvyššímu meziročnímu nárůstu došlo v okresech Praha-východ (o 25,2 %) a Kutná Hora (o 25 %). Počet dokončených bytů se meziročně zvýšil u osmi z dvanácti okresů Středočeského kraje, nejvíce v okresech Kolín (o 31,3 %) a Rakovník (o 30,3 %); největší pokles zaznamenaly naopak okresy Příbram (o 46,5 %) a Nymburk (o 28,3 %). V případě okresů v těsném sousedství hlavního města (Praha-východ a Praha-západ) se mezi roky 2009 a 2010 zvýšil jak počet zahájených (o 10,8 %), tak i dokončených bytů (o 4,3 %). Dlouhodobě se v přepočtu na 1 000 obyvatel nejvíce stavělo v okresech Praha-západ a Praha-východ.

Bytová výstavba v obcích Středočeského kraje v letech 2005 až 2010

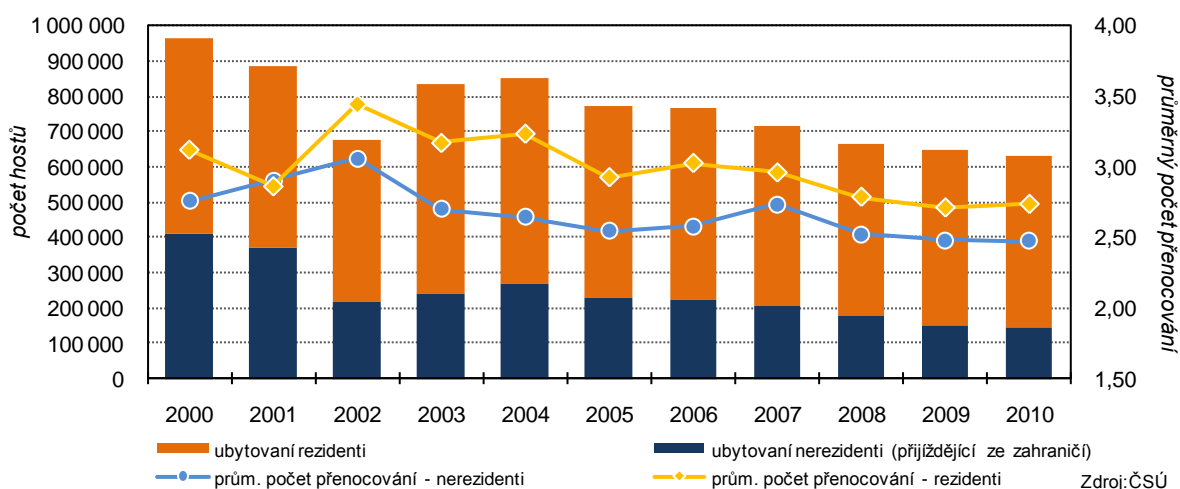
Zdroj: ČSÚ

Cestovní ruch

Středočeský kraj 2010							
hromadná ubyt. zařízení (HUZ)	lůžka v HUZ	hosté v HUZ		počet přenocování hostů		prům. počet přenocování hosta	
		celkem	ze zahraničí (%)	celkem	ze zahraničí (%)	z ČR	ze zahraničí
529	29 677	631 356	22,6	1 688 986	20,9	2,7	2,5

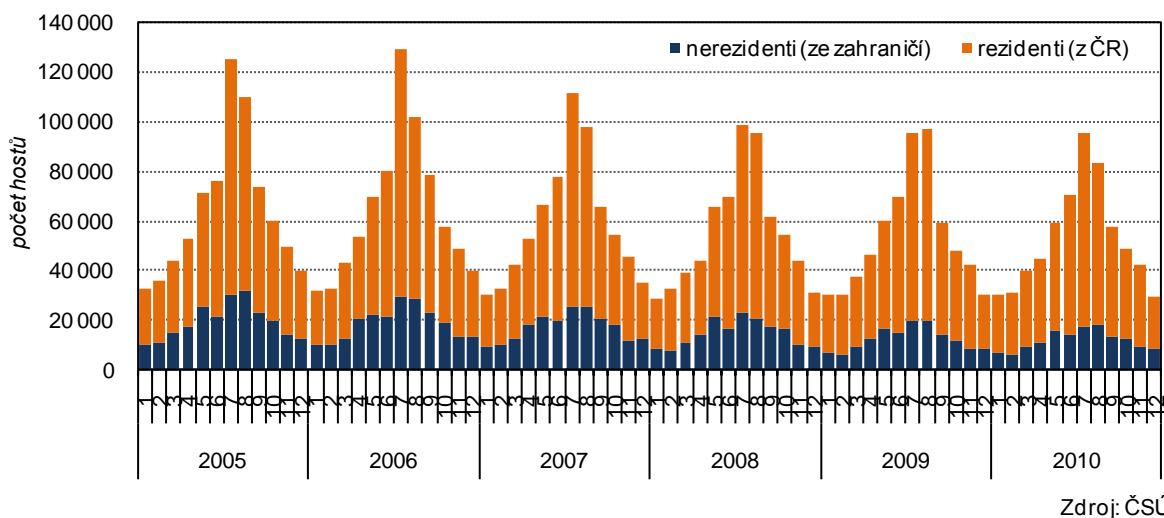
Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení (dále jen HUZ) ve Středočeském kraji každoročně klesá již od roku 2004. V roce 2010 činil meziroční pokles 2,2 %, v porovnání s rokem 2005 došlo ke snížení návštěvnosti o 18,1 % a ve srovnání s rokem 2000 dokonce více než o třetinu (o 34,6 %). Zároveň došlo i k dlouhodobému snižování podílu kraje na celkové návštěvnosti v České republice, v roce 2010 se Střední Čechy podílely na návštěvnosti země 5,2 %, tj. o 3,2 procentního bodu méně než v roce 2000.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních ve Středočeském kraji

Na poklesu návštěvnosti se z dlouhodobého pohledu nejvíce podílely především letní měsíce červenec a srpen. Během letních prázdnin roku 2010 přijelo do Středočeského kraje téměř o čtvrtinu méně hostů než ve stejném období roku 2005 (o 23,6 %) a téměř o polovinu méně než ve stejném období roku 2000 (o 45,3 %).

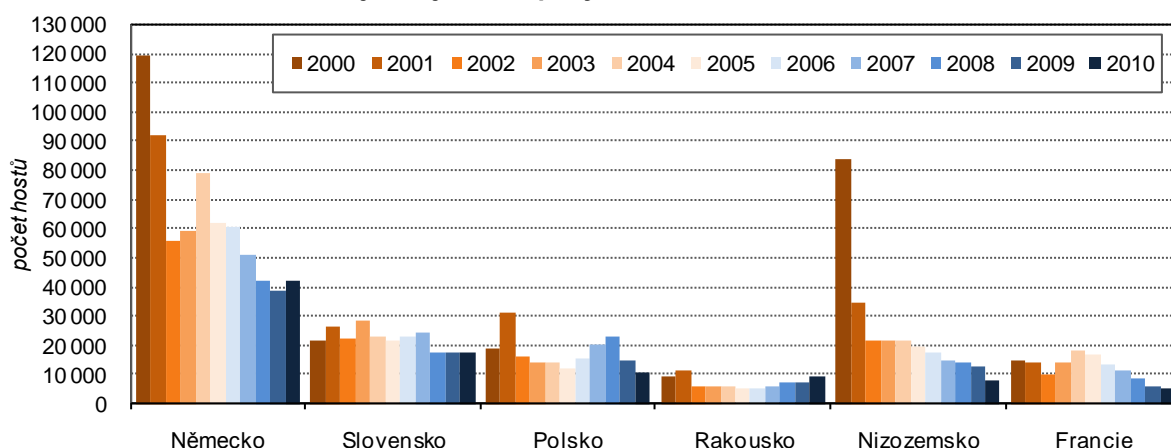
Počet hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních ve Středočeském kraji

Počet přenocování hostů ubytovaných v kraji v porovnání s předchozím rokem poklesl méně než počet hostů, tj. o 1,4 %. Ve srovnání s rokem 2005 však pokles činil 22,1 % a s rokem 2000 to bylo 41,0 %, tzn. o 6,5 procentních bodů více než u počtu hostů.

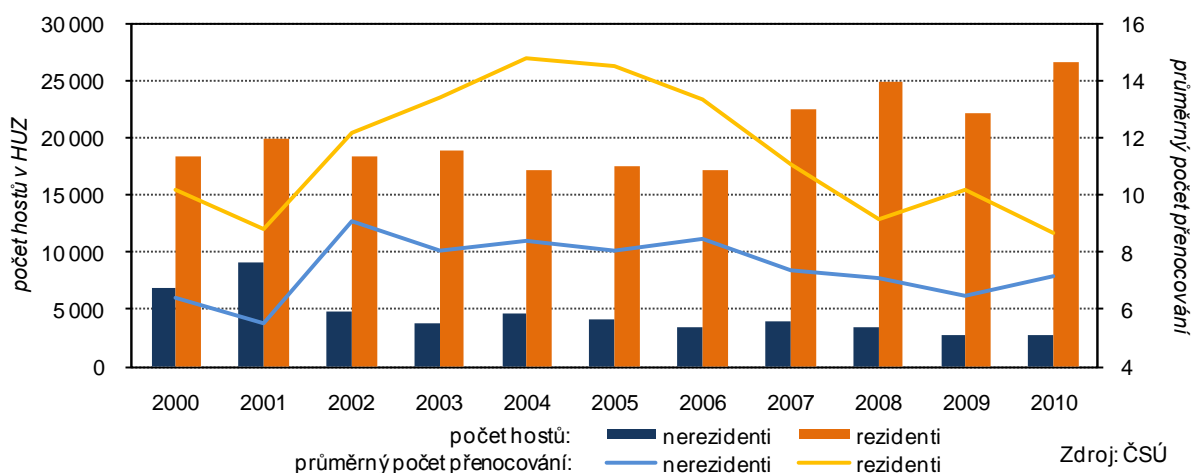
Mezi nejčastěji ubytované hosty Středočeského kraje patří tuzemští návštěvníci, tzv. rezidenti (v roce 2010 podíl 77,4 %). Podíl hostů z ČR na ubytovaných celkem meziročně roste i přesto, že početně dochází k poklesu; v porovnání s předchozím rokem o 1,7 %, s rokem 2000 o 11,8 %. Daleko vyšší propady návštěvnosti totiž vykazovali návštěvníci přijíždějící ze zahraničí, tzv. nerezidenti. V roce 2010 se na území kraje ubytovalo **142,5 tis. zahraničních turistů, což bylo téměř třikrát méně než v roce 2000 (411,6 tis.)**. Nejvíce zahraničních návštěvníků přijíždí dlouhodobě z Německa (29,7 %). Počet ubytovaných turistů přijíždějících ze země našeho západního souseda v období 2004 až 2009 meziročně klesal, v roce 2010 však došlo k nárůstu o 9,7 %. Mezi další v pořadí nejpočetnější ubytované nerezidenty patřili v roce 2010 návštěvníci ze Slovenska (podíl 12,1 %), Polsko (7,6 %), Rakousko (6,5 %) a Nizozemska (5,4 %). Vývoj počtu hostů z Nizozemska doznal během posledních deseti let největší změny. V současnosti patří k těm, kteří jezdí do středočeských HUZ výrazně méně než v předchozích letech. V roce 2010 se jich zde ubytovalo o 40 % méně než v roce 2009 a dokonce 11krát méně než v roce 2000, kdy tvořili druhou nejpočetnější skupinu zahraničních hostů. Dlouhodobý pokles návštěvnosti vykazovali také hosté z Francie (2,8krát méně než v roce 2000).

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních Středočeského kraje z nejčastěji zastoupených zemí v letech 2000 až 2010

Průměrná délka pobytu zahraničních návštěvníků ubytovaných v kraji v roce 2010 činila 2,48 noci a byla o 0,26 nižší než průměrný pobyt tuzemského návštěvníka. Z nejčastěji přijíždějících zahraničních hostů byli v průměru nejdéle ubytováni návštěvníci z Ruska (4,68 noci), nejkratší pobyty naopak vykazovali hosté z Jižní Koreje (1,20 noci).

Hosté v lázeňských ubytovacích zařízeních ve Středočeském kraji

Lázeňská ubytovací zařízení Středočeského kraje navštívilo v roce 2010 celkem 29 365 hostů, tj. o 17,2 % více než v předchozím roce a o 15,6 % více než v roce 2000. Z celkového počtu ubytovaných přijel přibližně každý desátý lázeňský host ze zahraničí. **Podíl nerezidentů na celkové návštěvnosti lázeňských ubytovacích zařízení v kraji se v posledních letech snižoval a naopak docházelo k nárůstu tuzemských hostů.**

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Půdní fond

Středočeský kraj (31. 12. 2010)								
podíl na celkové ploše (%):								
orná půda	zahrady a sady	trvale trav. porosty	lesní poz.	vodní plochy	zeleň	komunikace dopr. plochy	rekreační sport.plochy	zastavěné plochy
50,0	3,4	6,4	27,8	1,9	0,5	3,5	0,3	1,9

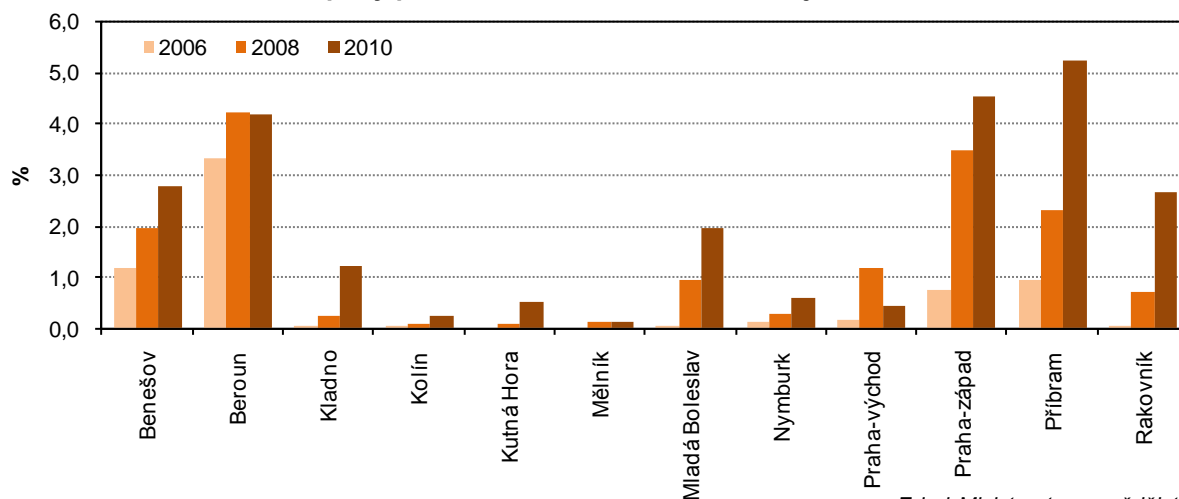
Ve Středočeském kraji je **polovina území využívána jako orná půda**, od konce 90. let však dochází k pozvolnému zmenšování plochy; mezi roky 2000 a 2010 to bylo o 8,1 tis. hektarů (tj. o 1,5 % méně). V dlouhodobější časové řadě se nepatrně snižuje i **procento zornění** (tj. podíl orné půdy na zemědělské půdě), s hodnotou 83,1 % však i nadále zůstává **nejvyšší mezi kraji ČR**. Nejvyššího procenta zornění ve Středočeském kraji dosahoval okres Nymburk (92,0 %), nejnižšího naopak okres Příbram (70,8 %). Ostatní složky zemědělské půdy kraje (zahrady, ovocné sady a trvale travní porosty) během desetiletého období zaznamenaly lehký nárůst plochy (o 0,4 %).

Ekologické zemědělství

Středočeský kraj (31. 12. 2010)			
Ekologičtí zemědělci	ekologicky obhospodařovaná půda		
	celkem (ha)	podíl na zem.půdě kraje (%)	podíl na ČR (%)
228	7 104,1	2,1	2,2

V roce 2010 hospodařilo na území Středočeského kraje celkem 228 zemědělců hlásících se k ekologickému zemědělství. **Počet ekofarem meziročně vzrostl o více než třetinu (34,9 %)**, proti roku 2006 jich přibýlo dokonce 7krát více. **Výměra ekologicky obhospodařované půdy**, na které středočeští zemědělci podnikali, meziročně **vzrostla o více než polovinu (57,4 %)** na plochu 7 tisíc hektarů, což odpovídalo 2,1 % z celkové zemědělské půdy kraje.

Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové výměře zemědělské půdy podle okresů Středočeského kraje v letech 2006 až 2010

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

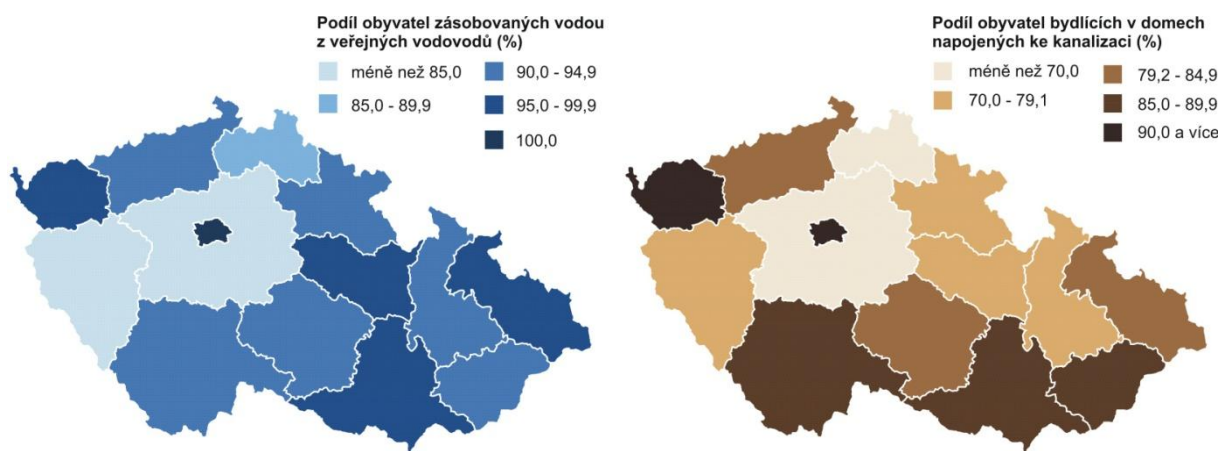
Podíl ekologického zemědělství je silně ovlivněn možnostmi získat dotace, proto je tento způsob hospodaření nejčastěji uplatňován v oblastech s těžšími podmínkami, např. podhorské a odlehlejší oblasti. I proto Středočeský kraj nedosahuje tak významných výsledků v oblasti ekologického zemědělství, jako ostatní kraje. V meziokresním srovnání České republiky je tento rozdíl ještě citelnější (podíl se pohybuje mezi 0,20 až 63,3 %). Nejvyšší nárůst ekologicky obhospodařované plochy ve Středočeském kraji zaznamenal okres Příbram (proti roku 2006 o 4,3 procentních bodů více) a jako jediný okres v kraji dosahoval podílu takto obhospodařované půdy vyššího než 5,0 %. Velmi nízkého podílu pod hranicí 0,5 % naopak dosahovaly okresy Mělník a Kolín.

Vodovody a kanalizace

Středočeský kraj 2010					
obyvatelé napojení na vodovod (%)	voda fakturovaná dom. na 1 obyv. (l/den)	čistiřny odpadních vod (ČOV)	podíl čišťených odpadních vod (%)	obyvatelé napojení na veř. kanalizaci (%)	
				celkem	na ČOV
83,8	75,5	419	99,8	68,7	68,3

V roce 2010 bylo podle výsledků šetření o vodovodech a kanalizacích ve Středočeském kraji zásobeno vodou z veřejných vodovodů 83,8 % obyvatel. **I přesto, že obyvatel kraje disponujících přípojkou na veřejný vodovod každoročně přibývá** (mezi rokem 2005 a 2010 o 1,8 procentních bodů), **jsou na tom ostatní kraje (vyjma Plzeňského) lépe.** Celkové množství fakturované vody domácnostem se v kraji v porovnání s předchozím rokem navýšilo o 0,4 %, s rokem 2005 o 9,4 % a s rokem 2000 dokonce o více než čtvrtinu (25,8 %). Průměrný denní objem fakturované vody na obyvatele v roce 2010 činil přibližně 75,5 litrů.

Obyvatelstvo využívající veřejný vodovod a kanalizaci v krajích v roce 2010

Zdroj: Český statistický úřad

Podíl obyvatel Středočeského kraje žijících v roce 2010 v domech napojených na kanalizaci dosáhl 68,7 %, což bylo o 2,2 procentních bodů více než v roce 2009. Podíl obyvatel žijících v domech napojených na kanalizaci a využívajících čističku odpadních vod (ČOV) pak činil 68,3 % s meziročním nárůstem 2,1 procentních bodů. Podíl napojení ve Středočeském kraji byl po Libereckém kraji druhý nejnižší a v porovnání s celorepublikovým průměrem nižší o 13,2 procentních bodů. Každoročně narůstá počet čističek odpadních vod, v roce 2010 jich bylo 419.

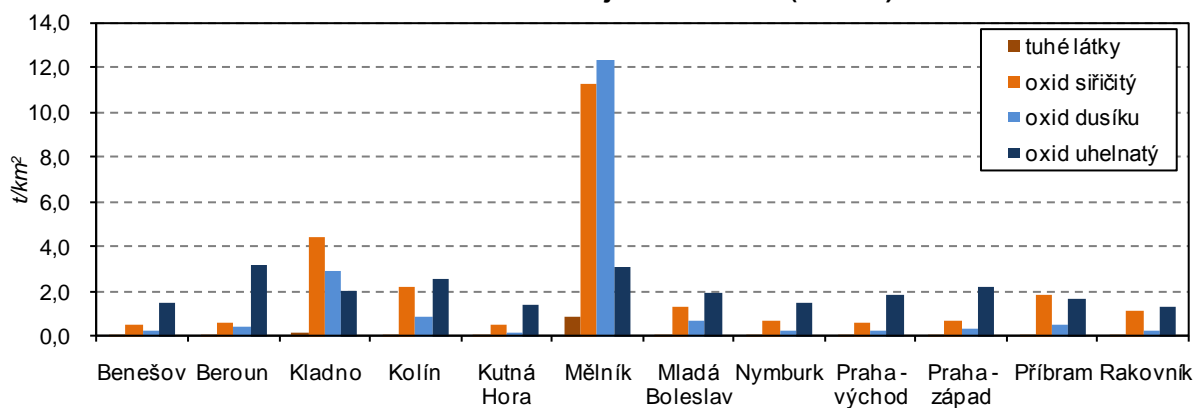
Emise

měrné emise REZZO 1-4 (t/km ²) v roce 2009							
tuhé látky		oxid siřičitý (SO ₂)		oxid dusíku (NO _x)		oxid uhelnatý (CO)	
Středočeský kraj	ČR	Středočeský kraj	ČR	Středočeský kraj	ČR	Středočeský kraj	ČR
0,99	0,78	1,95	2,21	3,36	3,20	5,26	5,31

Množství emisí znečišťujících látek se ve Středočeském kraji v posledních pěti letech postupně snižovalo, a to zejména díky velkým stacionárním zdrojům (tj. REZZO 1). Největší pokles proti stavu v roce 2005 vykazovaly emise **oxidu uhelnatého (CO)**, a to o 17,6 %. Velkým zdrojem emisí oxidu uhelnatého je doprava. Vzhledem k centrální poloze a blízkosti metropole, vedou přes Středočeský kraj všechny významné komunikace a intenzita dopravy se na některých úsecích pohybuje přes 70 tisíc vozidel denně. Dvě třetiny emisí oxidu uhelnatého byly v roce 2009 v kraji naměřeny právě z mobilních zdrojů (REZZO 4). Produkce emisí **oxidu siřičitého (SO₂)** v kraji také dlouhodobě klesá, v porovnání s rokem 2005 o 13,3 %. Na vzniku emisí oxidu siřičitého mají největší podíl velké stacionární zdroje. K úbytku emisí dlouhodobě dochází i u **oxidu dusíku (NO_x)**, v porovnání s rokem 2005 činil pokles 14,4 %. Nejvyšší podíl na produkci oxidu dusíku připadal na mobilní zdroje (61 %), více než třetinu vyprodukovaly také velké stacionární zdroje (35 %). Přes polovinu emisí **tuhých látek** bylo v kraji vykázáno z mobilních zdrojů a další více než čtvrtina připadala na malé stacionární zdroje znečišťování (REZZO 3), ty představují především domácí topeniště.

Nejvyšší množství měrných emisí znečišťujících látek v kraji je dlouhodobě zjišťováno v okrese Mělník, především pak naměřené oxidy dusíku, na kterých se z největší části podílí komplexy elektráren na území okresu. Emise z mobilních zdrojů zařízení se za území okresů nezjišťují.

Měrné emise znečišťujících látek (REZZO 1-3) v okresech Středočeského kraje v roce 2009 (v t/km²)

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Odpady

Středočeský kraj 2009						
produkce odpadu na 1 obyv. (kg)		odděleně sbírané složky kom.odpadu (%)	nakládání s odpady celkem (tis.t)			
podnikový	komunální		celkem	nebezpečné (%)	využité (%)	recyklované (%)
1 057	364	11,4	2 314	8,5	15,0	9,8

Ve středočeských podnicích bylo během roku 2009 **vyprodukováno téměř o čtvrtinu (23,4 %) méně podnikového odpadu než v roce 2008**. Na poklesu produkce se nejvíce podílely odvětví energetiky, vodohospodářství a stavebnictví. U zpracovatelského průmyslu sice došlo k meziročnímu snížení produkce odpadu o 3,6 %, podíl tohoto odvětví na celkovém objemu kraje ovšem meziročně vzrostl o 9,1 procentních bodů na 44,4 %. Nakládání s podnikovým odpadem je různé, nejvíce odpadů bylo v kraji využito na terénní úpravy (36,0 %), dále následoval odvoz na skládku (26,8 %), recyklace a regenerace (9,8 %) a ve skladech podniků zůstalo 9,1 %. Do zahraničí bylo z kraje odvezeno 4,5 % z celkového objemu podnikového odpadu.

U středočeských domácností proběhl v roce 2009 opačný proces než v podnikovém prostředí a **komunálního odpadu bylo vyprodukováno o 4,0 % více než v roce předcházejícím**. Obdobný růst byl zaznamenán už mezi roky 2007 a 2008. Produkce odpadu na obyvatele narůstá od roku 2007 meziročně v průměru o 7 kilogramů a v roce 2009 připadalo na 1 obyvatele téměř 364 kilogramů komunálního odpadu. Podíl tříděného odpadu činil v roce 2009 v kraji 11,4 % a dlouhodobě mírně rostl, proti roku 2005 o 5,3 procentních bodů.

Výdaje na ochranu ŽP

Středočeský kraj 2009					
investice do ŽP podle místa investice (tis. Kč)		investice do ŽP podle sídla investora (tis. Kč)		neinvestiční náklady do ŽP podle sídla investora (tis. Kč)	
celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele
2 477 494	1 999	1 763 282	1 403	4 721 025	3 808

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. V roce 2009 dosáhly ve Středočeském kraji pořízené investice na ochranu a obnovu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele částky 1 999 Kč, což bylo o 28,7 % méně než v předchozím roce. V členění dle účelu jsou za kraje k dispozici pouze data podle sídla investora. Více než polovina (58,8 %) investic byla určena na nakládání s odpadními vodami, zatímco rozhodující objem neinvestičních nákladů byl vynaložen na nakládání s odpady (63,5 % z neinvestičních nákladů).

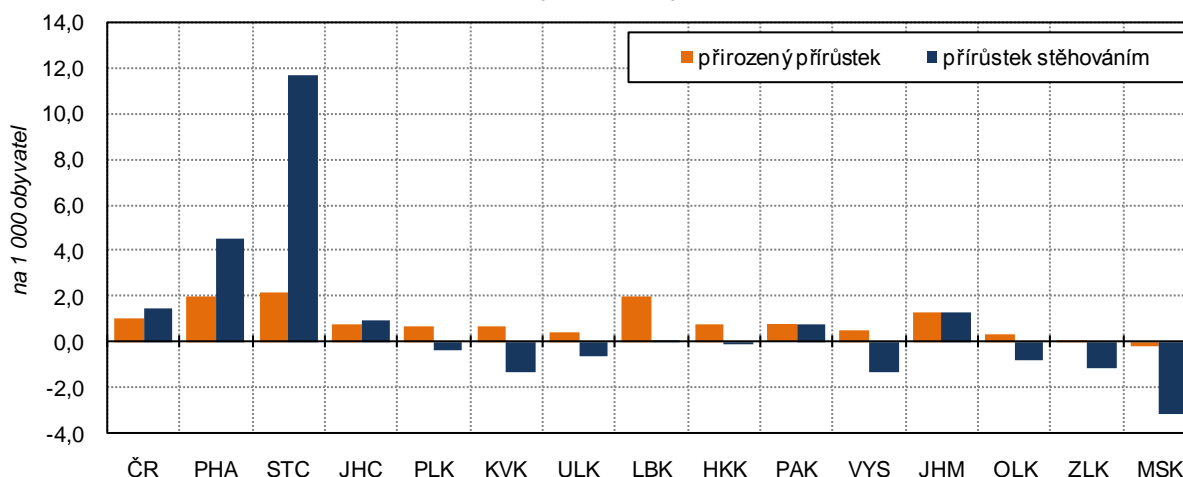
5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2010 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejvýrazněji projevila ekonomická recese, meziročně poklesl HDP (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. Proti roku 2007 se ekonomická výkonnost nesnížila jen ve třech krajích (ve Středočeském kraji, Hl. m. Praze a v Jihomoravském kraji). Naproti tomu v Libereckém a Karlovarském kraji se dynamika HDP během dvou let snížila o více než 10 %. Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů.

Ve Středních Čechách a v Praze pokračoval nadprůměrný růst počtu obyvatel

Celostátní zpomalení tempa růstu počtu obyvatel, které se projevilo především v roce 2009, pokračovalo i v roce 2010, a to zejména vlivem úbytku obyvatel v moravských krajích s výjimkou Jihomoravského kraje. V těchto krajích (ale i v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji) byl vývoj ovlivněn především záporným saldem stěhování. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje; přírůstek stěhování v roce 2010 byl na úrovni roku 2009 a přirozený přírůstek zde dokonce vzrostl. Středočeský kraj tak upevnil svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hl. městem Prahou.

Přírůstek obyvatel v krajích v roce 2010

Podíl cizinců se snižoval ve většině krajů i v roce 2010

Zastoupení cizinců v populaci se celostátně začalo snižovat již v roce 2009. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst pokračoval i v roce 2009. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, ale výrazněji se snížil pouze v Plzeňském kraji.

Suburbanizace přispívá k „mládnutí“ obyvatelstva Středočeského kraje

Vysoký migrační přírůstek mladšího obyvatelstva ve Středních Čechách a v Praze vedl k tomu, že se zde v roce 2010 snížil index stáří, vyjadřující kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 14 let. Přesto má i nadále Hl. město Praha v mezikrajském srovnání nejvyšší index stáří, zatímco Středočeský kraj se řadí hned za Ústecký kraj, kde je index stáří nejnižší. Nejrychleji v uplynulých pěti letech „stárlo“ obyvatelstvo v Moravskoslezském a Zlínském kraji a na Vysočině.

Hospodářská recese snížila ve všech krajích míru zaměstnanosti obyvatelstva

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevilo v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích. V roce 2010 se její pokles ve všech krajích s výjimkou Prahy a Olomouckého kraje zpomalil, v pěti krajích dokonce došlo ke změně trendu. Přesto v 8 krajích zůstala míra zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let stále pod úrovní roku 2005, ve třech krajích (Středočeském, Ústeckém a na Vysočině) se dostala na úroveň roku 2005 a jen v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském a Zlínském je zaměstnanost vyšší než v roce 2005.

Míra zaměstnanosti se nejvíce snížila ve Zlínském kraji

Ze souhrnného hodnocení vývoje za poslední dva roky je ale zřejmé, že nejvýraznější dopad recese na zaměstnanost byl v kraji Zlínském, kde se míra zaměstnanosti od roku 2008 snížila o 4,7 procentních bodů, k dalším „ohroženým“ krajům se snížením míry zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let o více než 3 procentní body se řadí kraje Jihočeský, Olomoucký a Pardubický.

Dlouhodobě nejnižší míra zaměstnanosti je v Ústeckém kraji a v moravských krajích Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském; naopak vysoce nadprůměrná je v Hlavním městě Praze. Vývoj míry zaměstnanosti byl ovlivňován především vývojem míry nezaměstnanosti, méně významnou roli pak zde hrály demografické faktory.

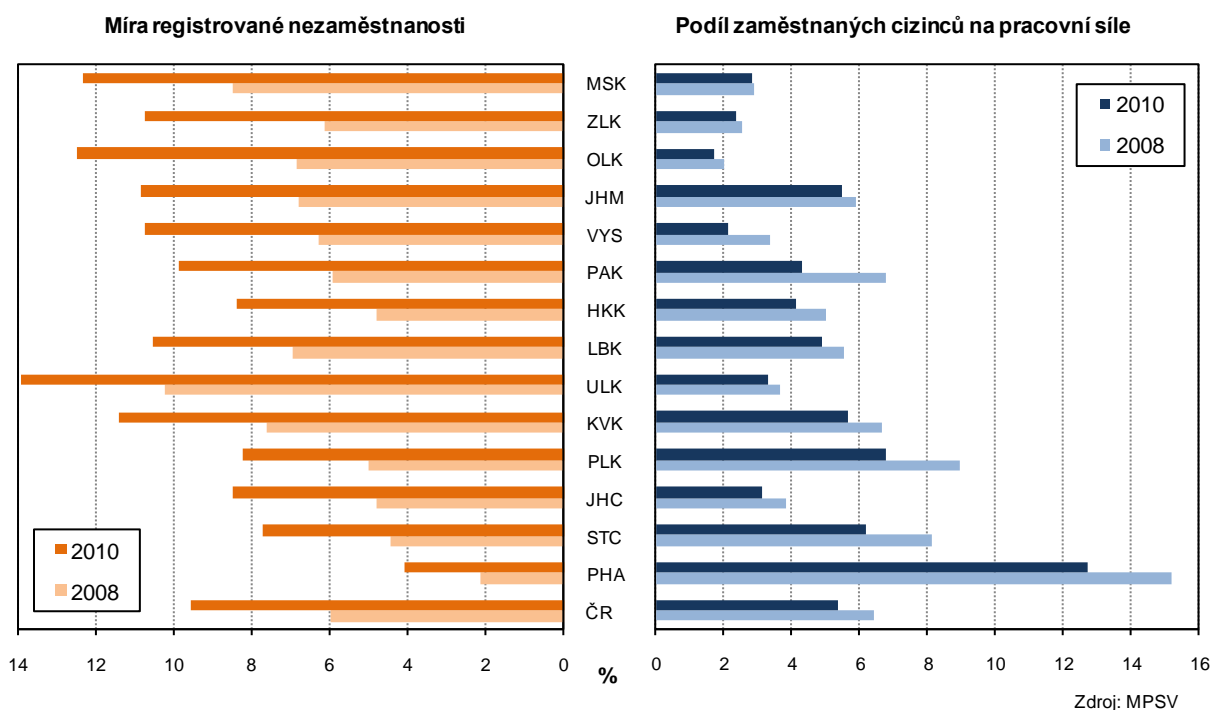
Růst nezaměstnanosti se nevyhnul ani Praze

Růst nezaměstnanosti započal již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pak pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 je již provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Přesto ke konci roku 2010 byla jen ve dvou krajích (Libereckém a Zlínském) míra registrované nezaměstnanosti nižší než k 31. 12. 2009. Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek, přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj – při zvýšení z 10,3 % na 13,9 % zůstává regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných vzrostl v r. 2010 nejvíce na Olomoucku a Zlínsku

Na rozdíl od celkové nezaměstnanosti rostl celostátně rychleji než v roce 2009 podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle (nárůst o téměř 1 procentní bod). Nejvyšší zastoupení mají nezaměstnaní déle než 1 rok v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, relativně nejvíce jich však v roce 2010 přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních dvou letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Míra registrované nezaměstnanosti a podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle v roce 2008 a 2010

**Pokles počtu
zaměstnaných cizinců**

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle poklesl oproti roku 2008 ve všech krajích. Nejpomaleji klesal podíl cizinců na pracovní síle v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji, které se ovšem řadí ke krajům s nejnižším podílem zaměstnávaných cizinců.

Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo EU, pak k 31. 12. 2010 jich bylo již o 60 tisíc méně. Naopak ze zemí EU téměř 6 tisíc zaměstnaných osob za uvedené období přibýlo.

**Velké územní rozdíly
v nástupu a intenzitě
projevů recese**

Ekonomická recese nenastoupila ve všech krajích ve stejnou dobu. V závislosti na odvětvové struktuře hospodářství v kraji, zejména struktuře průmyslu, a na podílu vyvážené produkce se začal hospodářský pokles projevovat v meziročním růstu nezaměstnanosti již ve 4. čtvrtletí 2008 v pěti krajích, v ostatních krajích a celostátně až v 1. čtvrtletí 2009. Zatímco období nástupu meziročního růstu nezaměstnanosti se mezi kraji nelišilo o více než jedno čtvrtletí, byla změna trendu rozložena na celý rok – od 3. čtvrtletí 2010 (ve čtyřech krajích – Libereckém, Vysočině, Královéhradeckém a Moravskoslezském) po 2. čtvrtletí 2011, kdy jako poslední region zaznamenaly pozitivní změnu trendu Hlavní město Praha a Středočeský kraj. Mírnější projev recese se projevil v Jihomoravském kraji dočasným zlepšením pozice tohoto kraje v mezikrajském srovnání míry nezaměstnanosti, naproti tomu pozice Olomouckého kraje se v období recese zhoršila a nezlepšila se ani na počátku roku 2011. V Karlovarském a Libereckém kraji byla největší odchylka (v absolutní hodnotě) míry nezaměstnanosti od republikového průměru ve 2. čtvrtletí 2009, v Pardubickém, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském kraji a na Vysočině v 1. čtvrtletí 2010 a v ostatních krajích byla odchylka od průměru ČR v období hospodářské recese menší než před ní.

**Nejvíce nových
příjemců předčasných
starobních důchodů
bylo v roce 2009**

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Z údajů o tzv. „sólo“ starobních důchodech (tedy důchodech bez souběhu s vdovským a vdoveckým důchodem) za Českou republiku vyplývá, že nejvyšší počet nových příjemců předčasných důchodů byl v roce 2009; v tomto roce se předčasné důchody na nově vyplácených starobních důchodech podílely z 36 %. Na rozdíl od předešlých dvou let a roku 2010 odcházely v letech 2008 – 2009 z celostátního pohledu výrazně častěji do předčasného důchodu ženy. V roce 2010 poklesl podíl nově odcházejících žen do předčasného důchodu na úroveň blížící se hodnotám před hospodářským poklesem.

**Nejčastěji se do
předčasného důchodu
odchází na Vysočině**

Podíl všech příjemců předčasných důchodů (tj. včetně stávajících, podle stavu v prosinci) představoval zhruba pětinu starobních důchodců a rostl v období 2005 – 2008 ročně o 1 procentní bod. V roce 2009 dynamika vzrostla na 1,5 procentního bodu a v roce 2010 došlo ke zpomalení růstu na 1,2 procentního bodu. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2010 registrován v 8 krajích, nejvíce v Olomouckém kraji a na Vysočině. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu je na Vysočině průměr ČR překročen téměř o jednu třetinu (a také v tomto kraji zhruba každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod). Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen ve všech krajích s výjimkou Jihomoravského a Olomouckého.

**Územní disparity příjmů
domácností se v roce
2009 zmenšily**

Růst příjmů domácností se zastavil v roce 2008. Čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele kraje poklesl v roce 2009 (poslední dostupný údaj) v 11 krajích, nejvíce v Hlavním městě Praze, kde však nadále zůstává mezi kraji nejvyšší. Disponibilní příjmy na obyvatele rostly pouze v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

**Úroveň mezd, vyjádřená
mzdovým mediánem,
v roce 2010 ve většině
krajů mírně rostla**

Relativně vysoký růst mezd se zastavil v roce 2009; v šesti krajích mzdy dokonce poklesly. Při celkovém meziročním snížení objemu vyplacených mzdových prostředků (v celé republice o více než 20 mld. Kč) vycházel růst průměrných mezd z posunu ve struktuře zaměstnanosti. Ten souvisel především s propouštěním zaměstnanců s nižšími mzdami a poklesem nemocnosti. Oživení ekonomiky bylo v roce 2010 provázeno růstem mzdového mediánu ve všech krajích s výjimkou Pardubického (pokles o 0,5 %) a Hlavního města Prahy (stagnace). Určitou dynamiku růstu mezd si po oba poslední roky udržel pouze Ústecký a Jihomoravský kraj. Ve všech krajích byl v roce 2010 překročen mzdový medián z roku 2008, nejvíce v Jihomoravském kraji, a to o 4 procenta. Rozpětí mezi mzdovým mediánem v kraji s nejvyšší a nejnižší úrovní mezd (Hlavní město Praha a Karlovarský kraj) se zvětšovalo jak před obdobím hospodářské recese, tak i v jeho průběhu. Na Karlovarsku jsou nyní mzdy o 30 % nižší než v Praze.

**HDP na obyvatele rostl
v roce 2009 pouze
v Praze**

Zpomalení růstu HDP se začalo ve většině krajů projevovat již v roce 2008 vlivem nižší poptávky po průmyslové produkci. V roce 2009 se kumuloval pokles průmyslové produkce ve všech krajích s výjimkou Hlavního města Prahy se snížením stavební výroby (objem provedených stavebních prací poklesl v 10 krajích) i nižší zemědělskou produkcí ve všech krajích. Relativně nejvyšší pokles HDP na obyvatele (v běžných cenách) byl v roce 2009 zaznamenán v Moravskoslezském a Libereckém kraji. HDP stagnoval v Jihočeském kraji a vzrostl pouze v Hlavním městě Praze (o 0,6 %). K nepatrnému poklesu došlo ještě v Plzeňském kraji, avšak ten patřil mezi tři kraje, kde se HDP snižoval již v roce 2008.

**Pokles tvorby hrubého
fixního kapitálu byl
v roce 2009 rychlejší
než pokles HDP**

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2007 více než čtvrtina (25,2 %) HDP směřována do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2008 poklesl tento podíl na 23,9 % a v roce 2009 na 22,5 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem 10 krajů, v roce 2009 k němu došlo v 8 případech. Snížení míry investic v obou letech zaznamenaly 4 kraje (Hlavní město Praha, Jihočeský, Jihomoravský a Zlínský kraj).

**Zemědělská produkce
poklesla v roce 2009
pod úroveň let 2007
a 2008 ve všech krajích**

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v 11 krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Došlo ke kombinaci nižší rostlinné produkce vlivem podprůměrné sklizně za současného poklesu živočišné produkce, hlavně mléka a masa. O více než pětinu poklesla meziročně zemědělská produkce (v přepočtu na ha) v Karlovarském a Ústeckém kraji, nejmenší pokles (15,1 %) zaznamenal Pardubický kraj. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji.

**Nejrychlejší oživení
průmyslu ve
Středočeském,
Pardubickém a Morav-
skoslezském kraji**

Oživení průmyslu v roce 2010 ve většině krajů ČR lze doložit růstem tržeb za prodej průmyslových výrobků. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha, Olomoucký a Jihočeský kraj. V Jižních Čechách a na Olomoucku klesaly tržby pomaleji než v roce 2009. Zatímco v Praze byl první meziroční pokles tržeb v průmyslu zaznamenán až v roce 2010, ve všech ostatních krajích klesaly tržby již v roce 2009. Nad úroveň roku 2008 se dostaly v roce 2010 tržby pouze v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. Meziroční zvýšení vývozu (zboží nejen průmyslového) v Pardubickém kraji o třetinu a ve Středočeském kraji o sedminu vedlo k tomu, že byl Plzeňský kraj odsunut až na 3. místo v objemu vývozu na 1 obyvatele kraje.

**Na území Středo-
českého kraje v roce
2010 poklesl objem
stavebních prací
o více než čtvrtinu**

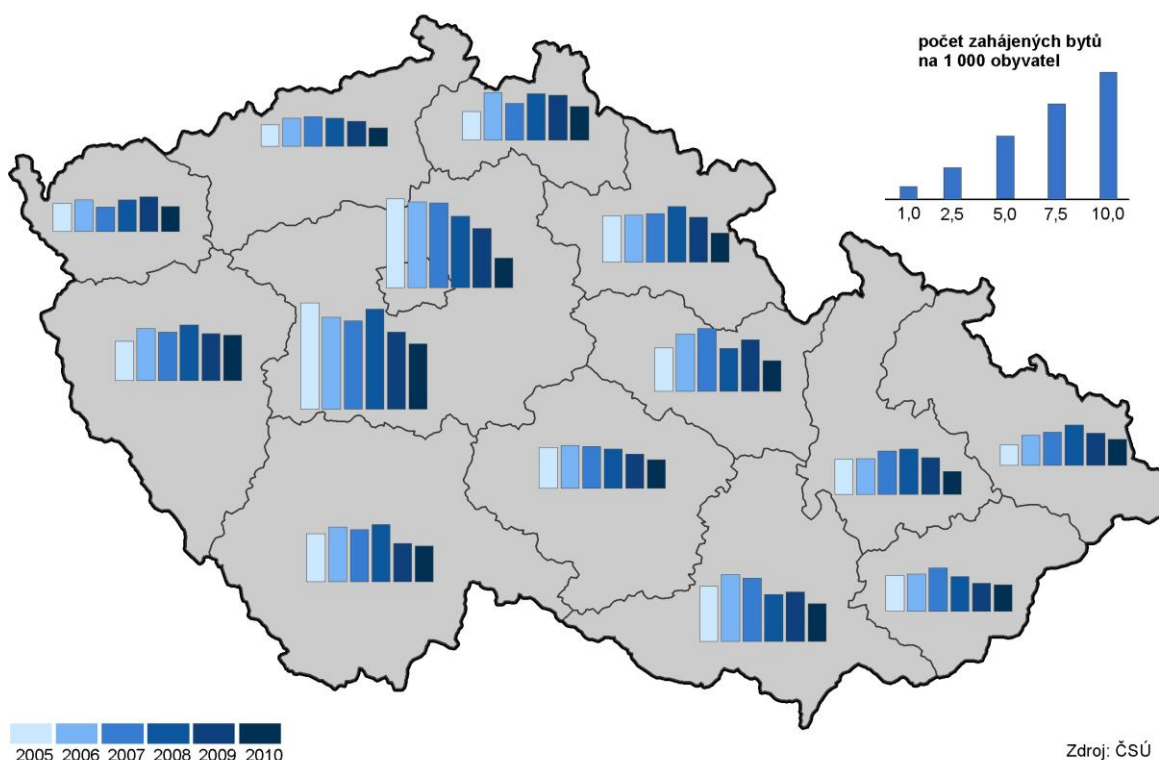
Stavební aktivita poklesla v roce 2010 na území všech krajů, přitom v roce 2009 se snížil objem stavebních prací v 10 krajích. Největší meziroční pokles byl v roce 2010 zaznamenán ve Středočeském kraji. Dlouhodobě je nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Do roku 2009 se k nim řadil i Zlínský kraj, avšak vysoká rozestavěnost vedla k tomu, že se zde objem stavebních prací snižoval pomaleji než v ostatních krajích (pokles o méně než 1 % při celostátním poklesu o 12,2 %). Objemem stavebních prací na obyvatele se tento kraj posunul v mezikrajském srovnání z předposledního na 8. místo. Pokles

intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2010 to bylo „jen“ 180 %. Naproti tomu na obyvatele Vysočiny byly „prostavěny“ jen dvě třetiny průměru ČR.

Intenzita zahajování výstavby bytů poklesla v roce 2010 v Hl. m. Praze pod republikový průměr

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji vrcholilo zahajování výstavby bytů již v roce 2005. Naproti tomu v 6 krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Jde však o kraj, kde je intenzita bytové výstavby dlouhodobě jedna z nejnižších (po Ústeckém kraji).

Zahájená bytová výstavba v krajích ČR v letech 2005 až 2010

Zdroj: ČSÚ

Více ubytovaných cizinců v Praze vedlo v roce 2010 k růstu počtu hostů v celé ČR

Oživení hospodářství se v roce 2010 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v uplynulém roce meziročně zvýšil o 1,9 %, což pokrylo předchozí pokles počtu hostů pouze z jedné čtvrtiny. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2005 snižuje počet hostů ve Středočeském kraji a od roku 2007 v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Dopad snížení produkce na životní prostředí, především na snižování emisí

Positivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Zatímco ke snížení měrných emisí oxidů dusíku (NO_x) došlo v roce 2009 ve všech krajích, měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v témže roce ve čtyřech krajích, zejména v Ústeckém a Plzeňském. Tím se zhoršila pozice Plzeňského kraje při mezikrajském srovnání (ve prospěch Královéhradeckého kraje). Jiné změny postavení krajů v období recese nenastaly. Nejpriznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí NO_x v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska

Karlovarský a Jihočeský kraj produkují nejméně komunálního odpadu na 1 obyvatele

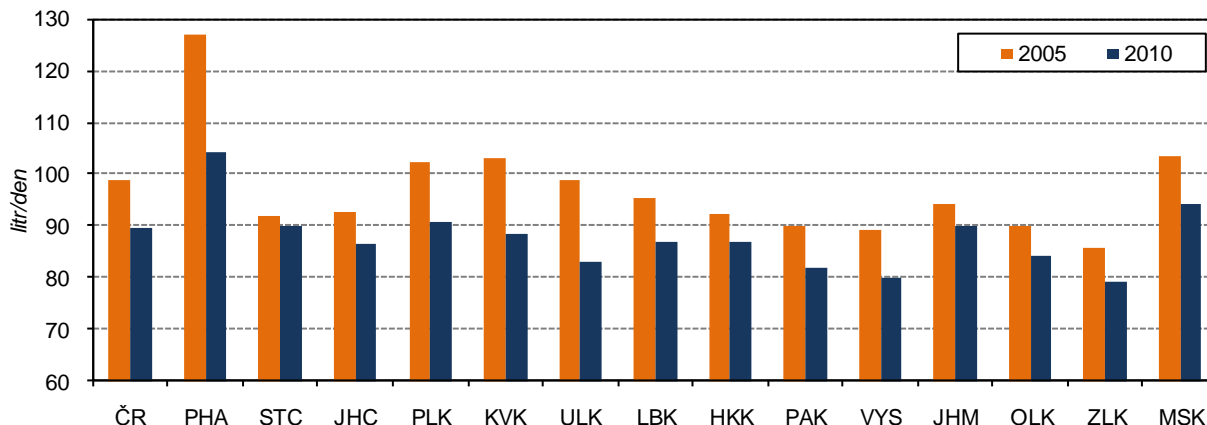
Zvyšování cen vodného přispívá k poklesu spotřeby vody v domácnostech

emisí SO₂ trvá v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí NO_x pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se v letech 2008 a 2009 produkce komunálního odpadu zvyšovala. V šesti krajích tento růst probíhal po oba roky. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) jsou Středočeský kraj a Vysočina, tedy území s rozdrobenou sídelní strukturou a nižším podílem městského obyvatelstva. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v roce 2009 zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Karlovarský, Ústecký a Středočeský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný, od roku 2007 se k nim přidal i Jihomoravský kraj. Na celkovém snížení podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu se v roce 2009 podílely především Pardubický a Liberecký kraj.

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Ekonomické tlaky (růst ceny vodného a stočného) vedly k tomu, že byl meziroční pokles specifického množství vody fakturované domácnostem v roce 2010 zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Středočeského. V tomto kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, v roce 2010 byla zde již spotřeba nadprůměrná. I při výrazném snížení specifického množství vody fakturované domácnostem v Hlavním městě Praze (o 8,5 % v roce 2010) má metropole mezi kraji nejvyšší spotřebu vody v domácnostech, průměr ČR na obyvatele je zde překročen o 17 %. Naproti tomu nejnižší spotřebu vody mají domácnosti ve Zlínském kraji a na Vysočině.

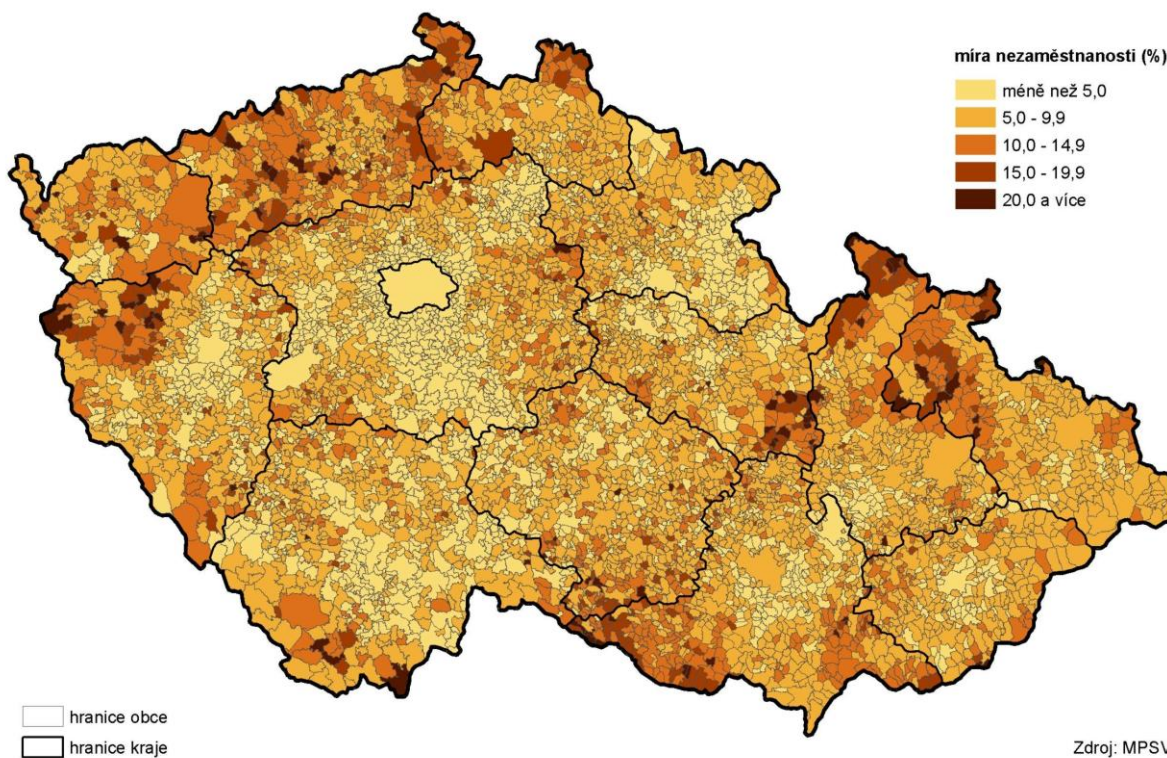
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele podle krajů

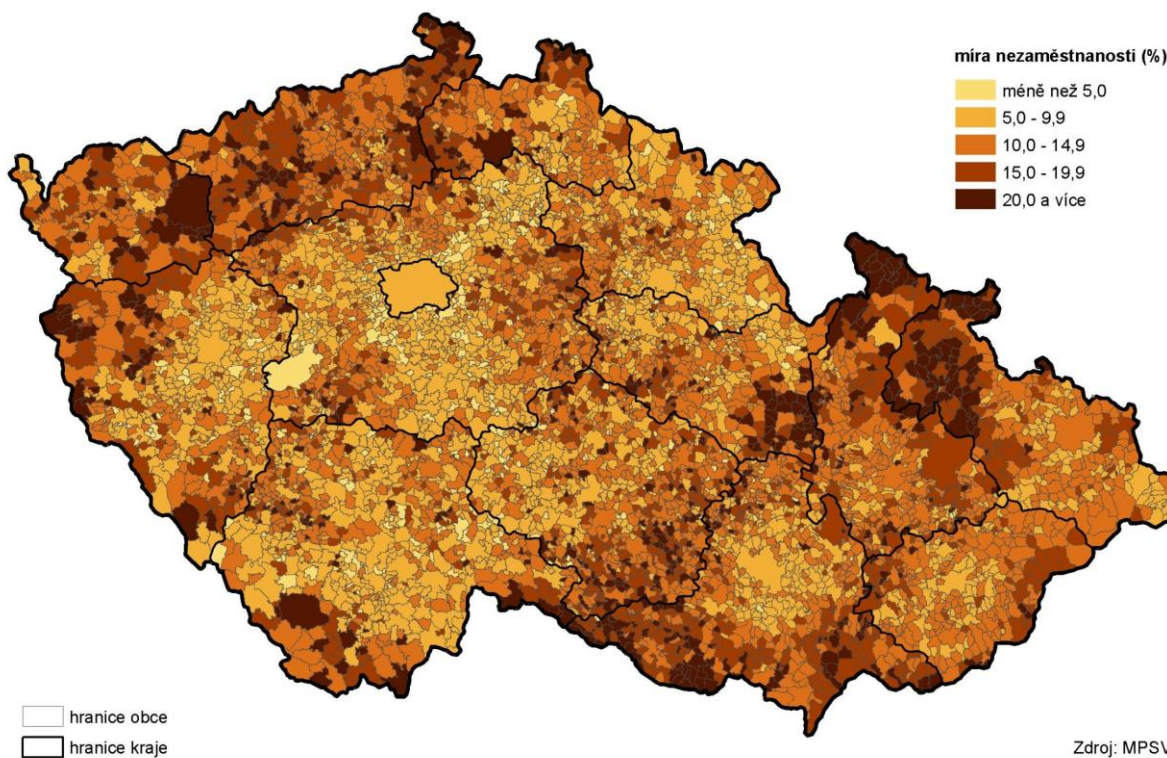
Investice na ochranu životního prostředí od roku 2007 směřují zejména do Plzeňského kraje

Celkové výdaje na ochranu životního prostředí se v roce 2009 zvýšily jen nepatrně, přitom rychlejší růst investičních výdajů byl na úkor poklesu neinvestičních nákladů. Více prostředků bylo vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. V přepočtu na obyvatele se nejvíce v letech 2007 – 2009 investovalo do životního prostředí v Plzeňském kraji; v roce 2009 též v Libereckém a Jihočeském kraji. Tyto tři kraje přitom měly v roce 2005 mezi kraji nejnižší objem investovaných prostředků do životního prostředí. Za území s dlouhodobě nižším objemem investic do životního prostředí lze považovat Olomoucký kraj, kde se v přepočtu na obyvatele v roce 2009 investovalo necelých 45 % republikového průměru.

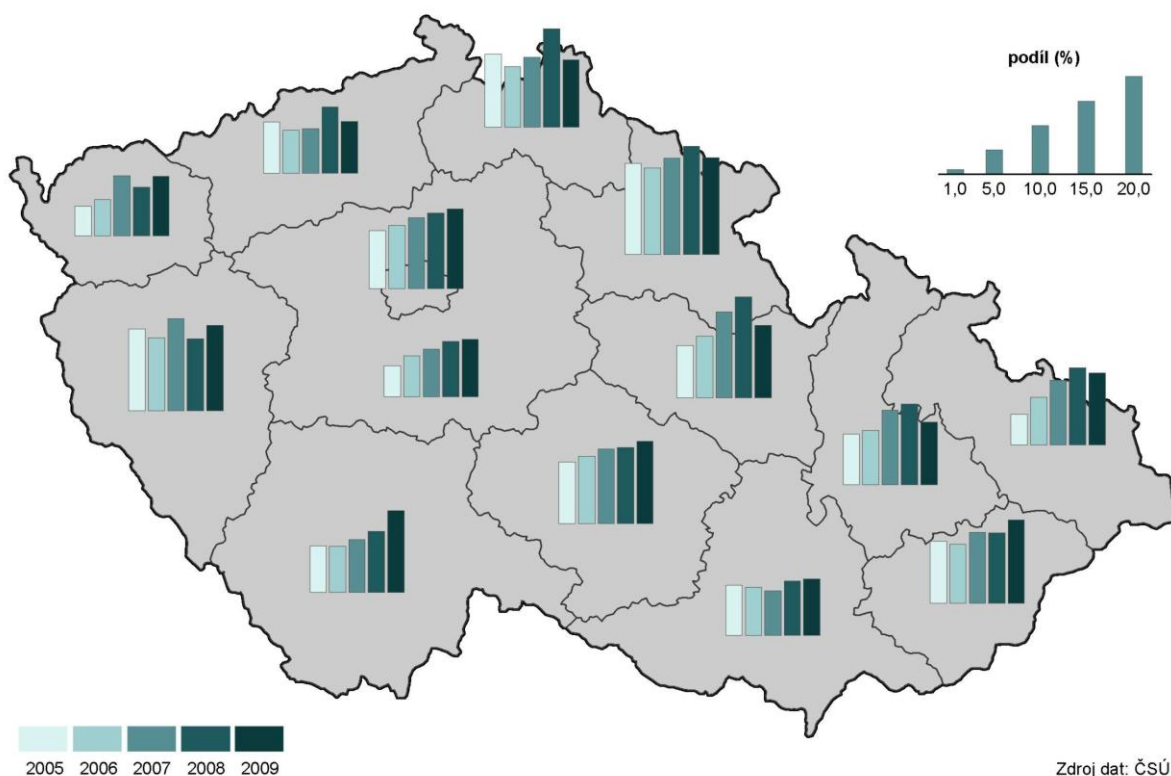
Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2008

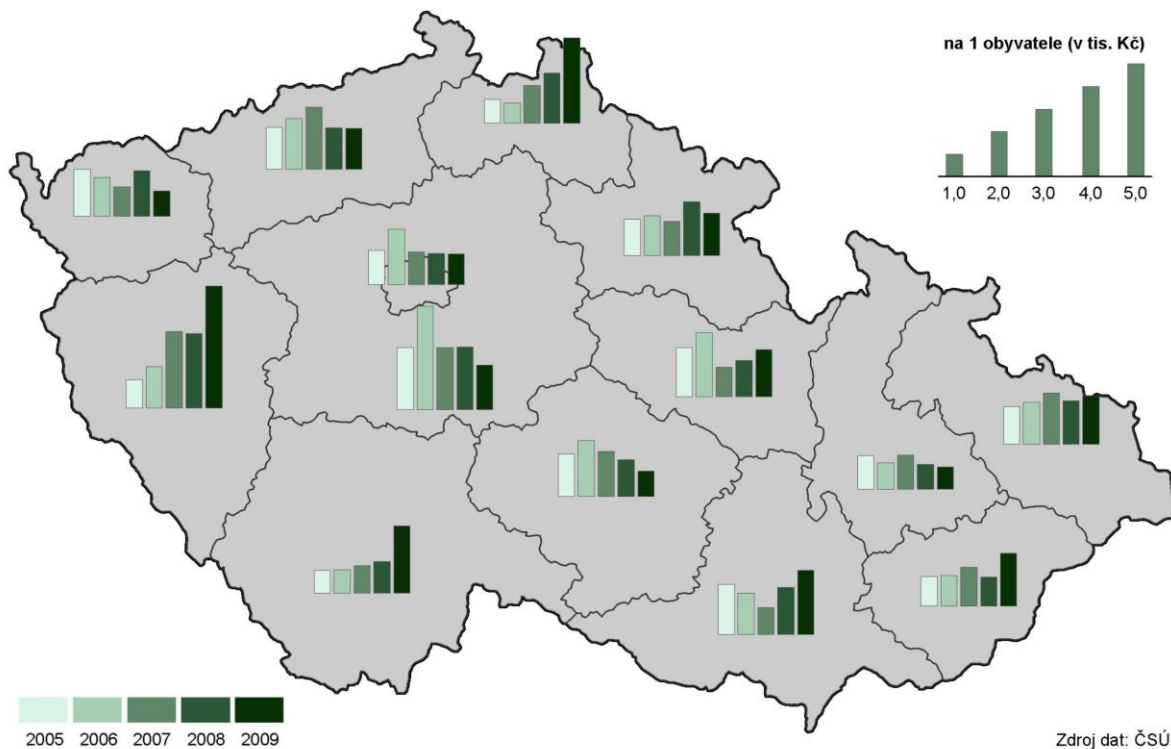
Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2010

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v krajích v letech 2005 až 2009

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2005 až 2009

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obyvatelstvo k 31. 12.	osoby	1 158 108	1 175 254	1 201 827	1 230 691	1 247 533	1 264 978
v tom: muži		567 892	577 220	591 863	608 114	616 058	624 470
ženy		590 216	598 034	609 964	622 577	631 475	640 508
Podíl cizinců (bez azylantů) z počtu obyvatel k 31.12.	%	3,0	3,6	4,2	4,9	4,7	4,6
Sňatky	počet	5 989	6 140	6 682	6 320	5 758	5 732
Rozvody	počet	3 692	3 743	3 696	3 695	3 541	4 130
Rozvody na 100 sňatků	počet	61,6	61,0	55,3	58,5	61,5	72,1
Živě narození	osoby	12 113	12 741	14 279	15 246	15 219	15 212
z toho mimo manželství	%	29,0	29,7	31,3	33,2	34,5	36,9
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,338	1,385	1,523	1,600	1,580	1,577
Potraty	počet	4 518	4 654	4 706	4 992	5 194	4 878
z toho umělá přerušeni těhotenství		3 044	3 015	2 945	3 182	3 353	3 085
Potraty na 100 narozených	počet	37,2	36,4	32,9	32,7	34,0	32,0
Zemřelí celkem	osoby	12 850	12 067	12 210	12 255	12 722	12 440
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		6 775	6 307	6 015	6 155	6 486	6 153
novotvary		3 331	3 229	3 316	3 317	3 458	3 435
Přirozený přírůstek	osoby	-737	674	2 069	2 991	2 497	2 772
Přistěhovalí celkem	osoby	27 387	31 295	43 053	39 734	30 452	30 091
z toho z ciziny		6 446	9 090	16 375	10 415	4 327	4 405
Vystěhovalí celkem	osoby	12 613	14 823	18 549	13 861	16 107	15 418
z toho do ciziny		2 300	3 110	2 869	187	1 949	2 133
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	14 774	16 472	24 504	25 873	14 345	14 673
z toho s cizinou		4 146	5 980	13 506	10 228	2 378	2 272
Celkový přírůstek	osoby	14 037	17 146	26 573	28 864	16 842	17 445
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,5	10,9	12,0	12,5	12,3	12,1
zemřelí	‰	11,2	10,3	10,3	10,1	10,3	9,9
přirozený přírůstek	‰	-0,6	0,6	1,7	2,5	2,0	2,2
přistěhovalí	‰	23,8	26,8	36,3	32,7	24,6	23,9
vystěhovalí	‰	11,0	12,7	15,6	11,4	13,0	12,3
přírůstek stěhováním	‰	12,8	14,1	20,6	21,3	11,6	11,7
celkový přírůstek	‰	12,2	14,7	22,4	23,7	13,6	13,9
Mrtvorozenost	‰	1,9	2,3	2,4	2,3	2,4	3,3
Kojenecká úmrtnost	‰	2,8	2,4	2,5	2,7	2,9	2,1
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,2	1,1	1,3	1,6	1,6	1,3
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0-14 let	osoby	173 032	174 074	178 189	183 490	189 643	196 707
%	%	14,9	14,8	14,8	14,9	15,2	15,6
15-64 let	osoby	821 502	834 952	853 824	871 832	877 036	881 823
%	%	70,9	71,0	71,0	70,8	70,3	69,7
65 a více let	osoby	163 574	166 228	169 814	175 369	180 854	186 448
%	%	14,1	14,1	14,1	14,2	14,5	14,7
Průměrný věk k 31. 12.	roky	39,9	40,0	40,0	40,0	40,0	40,1
v tom: muži		38,5	38,6	38,6	38,6	38,7	38,8
ženy		41,3	41,4	41,4	41,4	41,4	41,4
Index stáří (65 a více let / 0-14 let)	%	94,5	95,5	95,3	95,6	95,4	94,8
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	%	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry)							
muži	roky	72,4	73,0	73,4	73,8	74,0	74,3
ženy	roky	78,6	79,0	79,6	79,8	79,9	80,2
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry)							
muži	roky	14,0	14,2	14,5	14,8	14,9	14,9
ženy	roky	17,0	17,3	17,8	17,8	17,9	18,1

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ							
PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	976,2	990,4	1 009,5	1 032,9	1 055,1	1 063,8
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	19,7	18,9	18,7	18,3	16,6	15,7
střední bez maturity	%	40,3	39,2	38,6	37,6	38,0	37,4
střední s maturitou	%	31,8	33,5	34,0	34,0	34,5	34,8
vysokoškolské	%	8,1	8,4	8,8	10,1	10,9	12,0
Pracovní síla	tis. osob	580,9	592,6	601,7	615,4	629,2	635,5
v tom: zaměstnaní v NH		550,6	565,7	581,4	599,4	601,4	602,2
z toho ženy		235,1	241,4	246,6	255,0	253,8	254,5
nezaměstnaní		30,4	26,9	20,4	16,0	27,8	33,3
z toho ženy		17,5	15,4	10,3	7,8	13,8	17,1
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	395,2	397,8	407,8	417,5	425,9	428,3
z toho: studující (vč. učňů)		77,0	81,9	83,0	87,6	88,7	88,3
důchodci		252,1	243,2	250,8	257,6	264,5	263,5
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,9	3,9	3,8	3,0	2,9	3,0
průmysl a stavebnictví	%	37,8	38,1	39,4	40,3	37,8	36,8
služby	%	58,3	58,0	56,8	56,7	59,3	60,2
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	80,7	81,8	81,3	80,2	80,5	79,8
zaměstnavatelé	%	3,9	4,5	4,4	4,2	5,2	4,4
pracující na vlastní účet	%	13,8	12,1	13,1	14,2	13,1	14,6
Míra ekonomické aktivity	%	59,5	59,8	59,6	59,6	59,6	59,7
v tom: muži		69,3	69,7	70,0	69,7	69,7	69,7
ženy		50,3	50,5	49,7	49,8	49,9	50,1
z toho ve věku 20-64 let	%	76,6	76,8	76,5	76,5	76,5	76,7
Míra zaměstnanosti	%	56,4	57,1	57,6	58,0	57,0	56,6
v tom: muži		66,6	67,3	68,0	68,1	67,0	66,6
ženy		46,8	47,5	47,7	48,4	47,3	47,0
z toho ve věku 20-64 let	%	72,8	73,5	74,0	74,6	73,4	72,8
Míra nezaměstnanosti	%	5,2	4,5	3,4	2,6	4,4	5,2
v tom: muži		3,9	3,4	2,9	2,3	3,9	4,4
ženy		6,9	6,0	4,0	3,0	5,2	6,3
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání							
evidovaní úřady práce	osoby	40 751	35 498	29 273	31 220	49 144	54 716
z toho: ženy		22 243	19 640	16 271	16 511	24 037	26 835
absolventi škol a mladiství		3 075	2 608	2 027	2 295	3 270	3 332
osoby se zdravotním postižením		6 108	5 623	5 104	4 994	5 680	6 053
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		13 754	12 713	11 615	14 653	19 968	19 578
dosažitelní		38 499	33 471	27 490	29 930	48 328	53 764
v tom podle věku:							
15-24 let		7 602	6 297	4 862	5 705	9 566	9 758
25-34 let		10 113	8 841	6 919	7 259	11 920	12 672
35-44 let		8 086	7 182	5 833	6 399	10 129	11 835
45-54 let		9 872	8 295	6 904	6 788	10 118	11 368
55 a více let		5 078	4 883	4 755	5 069	7 411	9 083
průměrný věk	roky	38,7	39,1	39,9	39,4	38,8	39,5

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - sociální vývoj

1. pokračování

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	12 908	11 256	8 994	9 030	12 728	13 971
střední bez maturity	osoby	17 532	14 969	12 345	13 274	21 622	23 879
střední s maturitou	osoby	8 802	7 938	6 697	7 310	12 197	14 168
vysokoškolské	osoby	1 509	1 335	1 237	1 606	2 597	2 698
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		5 511	4 742	4 263	4 705	7 425	8 432
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		10 591	9 372	7 447	7 995	13 034	15 636
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		8 890	7 106	5 875	6 404	11 414	13 399
nekvalifikovaní (třída 9)		12 850	11 422	9 254	8 971	11 461	12 344
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	12 174	11 147	10 166	13 259	17 441	19 285
3-6 měsíců	osoby	7 615	6 542	5 560	6 454	12 090	10 739
6-12 měsíců	osoby	6 758	5 685	4 741	4 623	10 708	10 013
od 1 roku do 2 let	osoby	5 753	4 529	3 282	2 671	4 926	8 966
více než 2 roky	osoby	8 451	7 595	5 524	4 213	3 979	5 713
Průměrná měsíční podpora							
v nezaměstnanosti	Kč	4 497	4 898	5 267	5 884	6 103	6 056
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,3	5,3	4,2	4,5	7,0	7,7
v tom: muži		5,0	4,2	3,3	3,7	6,2	6,8
ženy		8,0	6,8	5,5	5,6	8,2	9,1
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	2,3	1,9	1,4	1,0	1,3	2,1
Volná pracovní místa	počet	7 064	12 478	19 691	11 399	3 296	3 599
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	5,8	2,8	1,5	2,7	14,9	15,2
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	30 686	36 803	44 893	54 261	49 902	42 926
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		18 349	22 711	26 825	26 981	30 815	25 557
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	23 845	28 958	37 340	45 572	39 105	31 560
z toho ženy		6 129	7 912	10 825	13 331	11 675	9 605
s platným živnostenským oprávněním	osoby	6 841	7 845	7 553	8 689	10 797	11 366
z toho ženy		1 812	2 107	2 027	2 283	2 905	3 163
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	175 788	193 492	215 027	230 147	232 352	.
na 1 obyvatele	Kč	152 842	165 869	181 147	189 145	187 430	.
průměr ČR = 100	%	106,3	106,9	107,0	104,2	104,2	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	21 579	22 811	25 035	26 445	26 671	27 001
v tom: muži		24 052	25 302	27 828	29 508	29 642	30 106
ženy		17 917	19 110	20 636	22 016	22 524	22 638
Medián mezd	Kč	18 956	20 086	21 891	23 133	23 158	23 386
v tom: muži		20 775	21 762	23 883	25 472	25 115	25 548
ženy		16 498	17 516	18 917	20 110	20 465	20 444
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	3 304 357	3 223 224	2 974 075	1 858 144	1 593 425	.
z toho příspěvků na dítě		2 263 311	2 211 754	2 087 840	1 059 648	792 864	.
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	3 432 545	3 602 206	5 416 171	4 807 324	4 782 188	.
z toho příspěvků na dítě		1 137 949	1 121 599	1 037 783	613 646	455 900	.
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	2 984	3 088	4 563	3 951	3 858	.

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - sociální vývoj

2. pokračování

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	295 208	300 640	305 004	310 609	315 485	319 828
z toho ženy		181 547	184 299	186 670	189 071	190 952	192 874
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	151 135	155 318	159 510	164 659	170 126	184 909
z toho ženy		82 827	85 125	87 571	89 695	91 853	98 439
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	25 592	27 658	29 516	31 534	34 274	37 112
z toho ženy		15 151	16 135	16 972	18 046	19 452	20 855
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	16,9	17,8	18,5	19,2	20,1	20,1
v tom: muži		15,3	16,4	17,4	18,0	18,9	18,8
ženy		18,3	19,0	19,4	20,1	21,2	21,2
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 579	8 026	8 586	9 460	9 851	9 940
v tom: muži		8 152	8 623	9 223	10 135	10 580	10 683
ženy		7 221	7 648	8 181	9 025	9 376	9 450
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	7 748	8 195	8 766	9 673	10 101	10 184
v tom: muži		8 688	9 185	9 826	10 772	11 251	11 321
ženy		6 972	7 378	7 896	8 756	9 121	9 185
Podíl průměrné výše starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	40,9	40,8	40,0	41,8	43,6	43,5
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	2 750 943	2 902 234	3 133 932	2 942 648	2 416 555	2 102 239
z toho dávky:							
nemocenské		2 296 786	2 407 433	2 556 773	2 326 895	1 725 621	1 417 629
peněžitá pomoc v mateřství		382 701	419 481	495 735	540 165	618 273	643 657
podpora při ošetřování člena rodiny		71 006	74 799	80 693	74 486	71 199	40 004
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	3 420	3 424	3 752	3 826	3 920	3 963
z toho lékaři v nestátních zařízeních		3 305	3 308	3 643	3 733	3 823	3 896
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	3,0	2,9	3,2	3,1	3,2	3,2
Nemocnice		25	25	25	25	25	25
lůžka	počet	5 642	5 653	5 589	5 577	5 796	5 908
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	197,6	194,2	198,1	199,8	204,3	203,7
průměrná ošetřovací doba	dny	7,7	7,7	7,6	7,2	7,4	7,4
využití lůžek	dny	267,5	264,3	265,1	258,9	260,8	256,3
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.							
mateřských škol	počet	31 738	32 673	33 818	35 343	36 954	39 420
základních škol	počet	102 246	98 728	96 442	94 719	93 988	94 809
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)	počet	46 810	47 141	46 958	46 783	46 148	44 464
vyšších odborných škol (denní studium)	počet	1 879	1 706	1 568	1 509	1 557	1 586
Studenti vysokých škol k 31. 12.							
s trvalým bydlištěm v kraji	počet	25 083	28 000	31 264	34 031	35 933	37 126
s místem výuky v kraji	počet	1 804	2 285	2 830	3 076	3 349	3 525
z toho v prezenčním studiu	%	56,3	57,6	54,5	53,4	54,6	.
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	90	349	388	449	618	705

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - sociální vývoj
dokončení

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	37 208	37 188	43 956	42 601	41 171	38 217
na 1000 obyvatel		32,4	31,9	37,0	35,0	33,2	30,4
Objasněné trestné činy	počet	11 297	11 688	13 825	12 900	14 405	13 778
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	190	160	201	166	124	106

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005 - 2007 mimo EU 25, v letech 2008 - 2010 mimo EU 27

³⁾ MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v roce 2010 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	308 728	345 943	381 062	396 663	393 223	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	105,9	113,0	107,8	105,8	96,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	268 429	296 556	321 021	325 996	317 199	.
průměr ČR = 100	%	92,1	94,5	93,7	92,2	91,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	770 460	810 621	843 696	889 231	872 041	.
průměr ČR = 100	%	105,5	104,7	102,1	104,5	102,3	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	276 798	312 157	342 535	357 134	353 323	.
z toho podíl odvětví:							
zemědělství, myslivost, lesnictví, rybolov	%	3,8	3,4	2,9	3,3	2,8	.
zpracovatelský průmysl	%	34,9	36,9	37,5	35,1	35,1	.
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	%	3,0	3,1	2,5	3,2	3,4	.
stavebnictví	%	5,9	5,4	5,6	5,9	6,7	.
tržní služby	%	38,0	37,7	38,6	38,9	38,1	.
netržní služby	%	14,0	13,4	12,7	13,4	13,8	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	88 313	87 372	84 376	76 329	78 372	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyv.	Kč	76 786	74 899	71 082	62 731	63 220	.
průměr ČR = 100	%	105,9	96,6	82,4	74,1	81,5	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	514 025	536 278	566 751	570 023	575 513	.
z toho zaměstnanci		400 705	426 763	451 657	446 074	450 923	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance ²⁾	Kč	26 253	28 715	29 450	31 105	31 039	.
z toho: přímé náklady		18 630	20 445	20 876	22 183	22 403	.
sociální požitky		369	440	405	386	304	.
sociální náklady a výdaje		6 891	7 642	7 767	8 089	8 113	.
personální náklady a výdaje		366	363	412	493	333	.
VÝVOZ							
Vývoz celkem	mil. Kč	377 143	417 807	496 549	481 231	429 231	487 218
Vývoz celkem, ČR = 100	%	20,2	19,5	20,1	19,5	20,1	19,4
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	8 561	8 525	10 560	9 782	10 051	.
z toho: mzdové		2 035	2 157	2 550	2 500	2 889	.
financované z veřejných zdrojů		1 104	1 223	1 224	1 307	1 411	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	4 513	4 924	5 056	5 176	5 230	.
z toho výzkumní pracovníci		2 420	2 677	2 763	3 025	2 889	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ³⁾							
osobní počítač	%	31,0	33,8	39,6	45,8	53,0	.
internet	%	24,4	27,7	34,9	40,8	49,1	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	269 429	275 787	282 761	293 024	298 099	307 761
z toho fyzické osoby		220 439	224 277	227 871	233 830	234 122	240 669
z toho živnostníci		197 355	201 210	205 260	211 123	220 240	227 297
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ⁴⁾	počet	147 724	147 223	144 343	159 017	161 649	168 004
z toho fyzické osoby		121 268	118 519	114 782	124 083	128 399	130 906
z toho živnostníci		108 380	105 974	102 543	111 762	118 344	120 144
Vzniklé subjekty	počet	8 713	8 953	11 093	12 870	13 649	13 517
z toho fyzické osoby		5 707	5 746	7 136	8 142	8 298	9 623
z toho živnostníci		5 417	5 541	6 881	7 896	7 859	8 930
ZEMĚĎĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁵⁾	mil. Kč	17 681	17 482	21 413	21 572	17 668	.
z toho: rostlinná produkce		10 262	10 262	13 588	13 146	10 969	.
živočišná produkce		6 509	6 383	7 179	7 603	5 976	.
Obhospodařovaná zemědělská půda ⁵⁾	ha	587 602	575 797	579 925	576 802	572 233	567 055
z toho orná		525 568	511 936	511 704	507 434	502 241	496 942
Sklizení: obilovin	t	1 534 353	1 304 713	1 428 455	1 667 361	1 576 511	1 388 775
brambor	t	219 040	157 104	172 995	165 469	165 921	143 438

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - ekonomický vývoj
dokončení

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku ⁵⁾ :	počet	151 262	152 850	151 671	145 484	145 711	146 094
skot	počet	407 398	437 434	386 226	329 352	312 896	302 400
prasata	počet	3 967 449	5 867 460	7 084 359	6 101 596	6 199 898	5 077 911
drůbež	počet						
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního) ⁵⁾	t	59 024	57 262	59 115	55 851	51 101	49 973
z toho: hovězí (včetně telecího)		9 858	9 356	10 003	9 066	8 255	7 476
vepřové		49 116	47 861	49 066	46 736	42 801	42 453
Výroba mléka ⁵⁾	tis. l	340 228	331 803	338 886	335 520	332 352	310 430
Snáška vajec (komzumních) ⁵⁾	tis. ks	237 153	178 257	293 312	389 232	349 660	333 750
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 431	2 398	2 717	2 479	2 663	3 012
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 660 002	1 722 620	1 712 389	1 791 087	1 720 986	1 721 171
z toho nahodilá živelní		423 164	390 393	1 310 726	1 116 588	741 819	438 709
PRŮMYSL		25,5	22,7	76,5	62,3	43,1	25,5
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	233	230	237	234	244	227
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	418 386	461 480	507 893	468 805	434 737	483 003
na 1 zaměstnance	tis. Kč	4 287	4 735	5 075	4 618	4 623	5 314
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	97 598	97 471	100 083	101 514	94 043	90 898
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	21 472	22 980	24 942	26 493	27 018	28 539
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	.	69	64	61	67	65
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	.	8 479	9 305	10 446	10 533	9 357
na 1 zaměstnance	tis. Kč	.	1 181	1 291	1 508	1 533	1 406
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	.	7 178	7 209	6 928	6 873	6 656
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	.	19 361	21 375	24 239	27 114	26 167
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁶⁾	mil. Kč	25 299	28 733	32 396	32 321	33 416	24 683
z toho pro veřejné zadavatele		9 475	10 209	10 574	11 170	16 553	9 637
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	44 221	43 017	42 789	49 706	47 058	49 268
z toho: budov (bytových a nebytových)		33 493	32 709	33 483	40 121	32 212	32 821
na ochranu životního prostředí		4 538	4 102	3 475	2 968	5 965	9 587
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	1 679	1 722	2 000	2 239	2 258	2 529
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	9 565	8 407	8 201	9 516	7 516	6 448
z toho v rodinných domech		4 966	5 581	5 441	6 902	4 802	4 209
Dokončené byty	počet	6 084	5 957	8 599	8 041	7 421	7 405
z toho v rodinných domech		3 673	3 610	4 895	5 555	5 077	5 106
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v rodinném domě	tis. Kč	29,3	31,1	31,2	33,2	34,9	35,0
v bytovém domě	tis. Kč	40,4	36,1	38,2	41,9	38,6	38,4
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	553	548	566	544	529	529
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	28 217	29 179	29 969	30 407	30 024	29 677
Hosté celkem	osoby	770 670	767 477	713 507	665 178	645 443	631 356
z toho ze zahraničí		230 857	224 215	204 600	176 555	148 183	142 575
Průměrná doba pobytu	dny	3,8	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7
z toho hostů ze zahraničí		3,5	3,6	3,7	3,5	3,5	3,5

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ od roku 2008 zahrnuty i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku, zaměstnávající 10 a více zaměstnanců

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2009 je vypočten z dat roku 2008, 2009 a 2010)

⁴⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁵⁾ údaje společně za Středočeský kraj a Hl.m.Praha

⁶⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Středočeský kraj - vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	666 793	666 067	665 547	664 804	664 285	663 524
z toho: orná půda		554 576	553 891	553 184	552 471	551 884	551 096
zahrady a ovocné sady		37 710	37 725	37 791	37 832	37 958	37 888
trvalé travní porosty		70 722	70 737	70 884	70 830	70 870	70 978
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	434 671	435 406	435 931	436 696	437 208	438 007
z toho: lesní pozemky		305 191	305 311	305 439	305 475	305 576	305 902
zastavěné plochy a nádvoří		20 962	21 054	21 156	21 245	21 312	21 444
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	.	32	57	98	169	228
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	.	1 857	3 150	3 446	4 512	7 104
Výměra půdy v přechodném období	ha	.	1 593	2 934	4 711	6 169	6 544
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	.	0,5	0,9	1,2	1,6	2,1
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	75,4	73,7	76,3	75,0	73,9	75,5
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	63,6	66,0	66,8	67,3	66,5	68,7
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		62,7	65,5	66,5	66,9	66,2	68,3
Podíl čištěných odpadních vod	%	97,5	99,6	99,8	99,3	98,2	99,8
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,98	0,98	1,01	1,01	0,99	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,12	0,11	0,12	0,11	0,10	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,50	0,53	0,54	0,50	0,53	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	2,25	2,12	2,13	2,09	1,95	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,60	1,56	1,61	1,56	1,42	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	3,93	3,68	3,85	3,62	3,36	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,37	1,29	1,47	1,39	1,18	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,35	2,20	2,19	2,10	2,06	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	6,38	5,88	5,76	5,46	5,26	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,39	0,39	0,43	0,36	0,37	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		4,18	3,89	3,82	3,52	3,36	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyv.	kg	1 423,3	1 456,3	1 405,8	1 406,2	1 057,2	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyv.	kg	351	343	349	357	364	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	6,1	8,1	9,5	11,1	11,4	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg/obyv.	21,4	27,6	33,2	39,4	41,5	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	2 118	1 703	2 183	2 328	2 314	.
z toho nebezpečné odpady	%	10,1	12,9	11,1	12,5	8,5	.
Podíl využitých odpadů	%	13,0	16,2	11,8	12,5	15,0	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		7,3	14,2	9,2	8,6	9,8	.
Podíl odstraněných odpadů	%	52,7	32,2	48,0	23,6	28,4	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyv.	Kč	2 772	4 619	2 782	2 802	1 999	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 552 453	4 212 812	2 578 459	2 493 464	1 763 282	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	15,6	9,3	19,0	9,2	9,3	.
nakládání s odpadními vodami	%	52,3	42,3	33,9	44,8	58,8	.
nakládání s odpady	%	7,8	5,4	6,7	16,8	16,2	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	3 256 270	3 282 599	3 705 369	4 649 719	4 721 025	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	10,1	11,3	9,8	6,7	6,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	24,5	24,9	25,2	20,4	20,3	.
nakládání s odpady	%	54,0	58,9	58,8	68,6	63,5	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy		
			Benešov	Beroun	Kladno
Obyvatelstvo k 31. 12.	2005	1 158 108	91 074	78 458	152 163
	2010	1 264 978	94 652	85 081	160 742
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2005 ¹⁾	3,0	1,4	3,0	2,8
	2010	4,6	2,1	3,5	3,6
Přírůstek na 1 000 obyvatel:					
přirozenou měnou	2005-07	0,6	-0,9	1,0	0,1
	2008-10	2,2	0,1	2,1	1,4
stěhováním	2005-07	15,9	7,4	14,9	8,2
	2008-10	14,8	7,1	12,9	10,1
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):					
0-14 let	2005	14,9	14,6	14,6	14,9
	2010	15,6	14,7	15,5	15,1
15-64 let	2005	70,9	70,7	71,2	70,8
	2010	69,7	69,7	69,2	69,5
65 a více let	2005	14,1	14,6	14,2	14,3
	2010	14,7	15,6	15,3	15,4
Průměrný věk k 31. 12.	2005	39,9	40,2	40,1	40,2
	2010	40,1	40,9	40,4	40,5
Index stáří (%)					
(65 a více let / 0-14 let)	2005	94,5	100,1	97,2	96,3
	2010	94,8	105,7	98,6	101,4
Index ekonomického zatížení (%)					
(0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2005	41,0	41,4	40,5	41,3
	2010	43,5	43,4	44,4	43,9
Uchazeči o zaměstnání celkem					
k 31. 12.	2005	40 751	2 365	2 111	7 420
	2010	54 716	3 217	3 494	8 286
z toho:					
ženy	2005	22 243	1 311	1 169	3 910
	2010	26 835	1 508	1 743	4 098
absolventi škol a mladiství	2005 ¹⁾	3 075	252	188	535
	2010	3 332	280	166	613
osoby se zdravotním					
postižením	2005	6 108	405	199	856
	2010	6 053	361	219	651
s nárokem na podporu					
v nezaměstnanosti	2005 ¹⁾	13 754	1 071	713	1 938
	2010	19 578	1 368	1 090	2 377
dosažitelní	2005	38 499	2 204	1 939	7 012
	2010	53 764	3 139	3 413	8 104
Podíl uchazečů o zaměstnání					
z celkového počtu uchazečů					
k 31. 12. (%):					
ve věku 50 a více let	2005	26,5	26,6	27,9	23,3
	2010	27,8	26,8	25,2	25,2
evidovaných 12 a více měsíců	2005	34,9	19,1	31,8	44,2
	2010	26,8	14,2	28,5	33,9
Míra registrované nezaměstnanosti					
k 31. 12. (%)	2005	6,3	4,5	5,0	8,4
	2010	7,7	6,1	7,7	9,2
v tom: muži	2005	5,0	3,5	4,3	7,1
	2010	6,8	5,8	6,7	8,4
ženy	2005	8,0	5,9	5,7	9,9
	2010	9,1	6,6	9,0	10,1

v tom okresy

Kolín	Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha - východ	Praha - západ	Příbram	Rakovník
90 552	73 602	95 802	115 379	85 674	117 107	95 580	110 014	52 703
95 764	75 004	102 628	122 816	92 679	146 403	120 990	112 578	55 641
2,0	1,9	4,3	4,9	2,9	4,1	4,5	1,9	2,0
3,3	2,2	6,3	7,1	3,9	6,5	6,9	2,5	4,9
-0,4	-1,3	0,9	0,8	0,6	2,8	4,2	-1,1	-1,2
1,1	-0,8	1,7	2,2	2,5	5,9	7,3	-0,1	0,0
13,3	7,1	7,1	18,5	14,7	36,2	45,7	4,0	7,3
8,5	2,7	14,6	3,3	11,6	40,8	36,3	5,1	12,2
14,4	14,4	15,4	14,6	15,0	15,5	16,4	14,7	14,4
14,9	13,8	15,1	14,6	15,9	17,9	18,5	14,4	14,0
70,3	70,4	71,0	71,8	70,4	71,2	71,0	71,1	71,1
69,0	69,9	70,3	71,0	68,9	69,4	69,1	70,1	70,8
15,3	15,2	13,6	13,6	14,7	13,3	12,6	14,2	14,5
16,0	16,4	14,6	14,3	15,3	12,8	12,4	15,5	15,2
40,6	40,6	39,6	39,7	40,0	39,5	39,0	39,9	40,3
40,9	41,5	40,1	40,1	40,1	38,3	38,1	41,0	40,9
106,1	105,8	88,5	93,2	97,7	86,1	77,0	96,9	100,6
107,6	119,2	96,8	97,9	96,1	71,5	67,2	108,1	108,6
42,2	42,1	40,9	39,3	42,1	40,5	40,8	40,6	40,7
44,8	43,2	42,3	40,7	45,2	44,1	44,8	42,6	41,3
3 870	3 737	4 329	2 690	3 901	1 935	1 451	4 860	2 082
5 537	4 025	5 251	4 076	5 238	3 409	2 665	6 779	2 739
2 117	2 111	2 511	1 557	2 110	1 057	819	2 422	1 149
2 641	1 963	2 710	2 244	2 514	1 708	1 360	2 944	1 402
282	242	291	203	261	121	116	374	210
119	144	406	153	352	274	165	442	218
635	699	561	432	637	296	194	752	442
670	675	505	567	619	355	205	785	441
1 424	1 060	1 303	949	1 295	784	679	1 796	742
2 020	1 473	1 693	1 603	1 694	1 698	1 072	2 501	989
3 752	3 594	4 109	2 554	3 693	1 734	1 272	4 652	1 984
5 478	3 974	5 109	4 037	5 186	3 292	2 618	6 713	2 701
27,2	26,1	26,2	26,8	26,6	32,9	28,6	27,5	26,6
27,7	30,2	28,1	35,8	25,4	29,1	25,8	28,2	27,6
35,1	42,3	39,3	35,9	36,7	19,7	17,2	31,5	29,1
26,7	28,4	29,2	26,3	31,4	11,1	15,9	29,8	26,3
8,0	9,4	8,0	3,7	8,7	2,9	2,6	7,8	6,8
10,4	9,9	9,0	5,0	10,7	4,2	4,1	11,0	9,3
6,3	7,0	5,7	2,6	6,9	2,3	2,1	7,2	5,2
9,2	8,6	7,3	3,6	9,3	3,5	3,6	10,9	7,9
10,3	12,8	11,5	5,4	11,3	3,7	3,3	8,7	9,0
12,0	11,8	11,3	7,3	12,7	5,2	4,8	11,0	11,2

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Středočeského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy		
			Benešov	Beroun	Kladno
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ²⁾	2005	2,3	0,9	1,7	3,9
	2010	2,1	0,9	2,2	3,2
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu - stav v prosinci (%) ³⁾	2005 ¹⁾	16,9	19,1	21,1	15,7
	2010	20,1	25,2	23,9	18,0
v tom: muži	2005 ¹⁾	15,3	18,1	18,6	14,2
	2010	18,8	24,8	21,9	16,8
ženy	2005 ¹⁾	18,3	19,9	23,1	16,9
	2010	21,2	25,5	25,9	19,1
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2005 ¹⁾	32,4	23,6	33,6	33,4
	2010	30,4	24,6	32,3	24,3
z toho násilné a mravnostní	2005 ¹⁾	1,6	1,4	1,2	2,3
	2010	1,7	1,1	1,6	2,0
Daňové příjmy obcí od fyzických osob ze závislé činnosti a z podnikání na 1 obyvatele (Kč)	2005	2 510	2 314	2 325	2 539
	2009	1 933	1 888	1 786	1 991
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - podíl vzniklých na 1 000 obyvatel	2005-07 ¹⁾	8,2	7,5	8,2	7,2
	2008-10	10,8	9,2	10,2	9,5
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2005 ¹⁾	5,0	3,2	4,3	3,8
	2010	6,2	3,6	5,7	4,0
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁴⁾	2005 ¹⁾	22,0	17,2	13,9	11,5
	2010	27,0	31,0	41,5	40,4
Počet bytů na 1 000 obyvatel:					
zahájených	2005-07 ¹⁾	7,5	5,6	7,6	3,5
	2008-10	6,3	4,7	6,3	3,7
dokončených	2005-07	5,9	4,9	4,5	2,8
	2008-10	6,2	4,5	6,8	2,9
Hromadná ubytovací zařízení: hosté na 1 000 obyvatel	2005 ¹⁾	670	880	934	437
	2010	502	963	519	210
průměrná doba pobytu (dny)	2005 ¹⁾	3,8	3,9	3,1	2,7
	2010	3,7	3,5	3,1	3,1
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):					
orné půdy	2005	50,3	47,9	39,3	62,9
	2010	50,0	47,6	38,7	60,1
a dopravních ploch	2005	5,3	4,6	5,7	6,7
	2010	5,4	4,7	5,8	6,8
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1-3):					
tuhých znečišťujících látek	2005 ¹⁾	0,5	0,4	0,5	0,6
	2009	0,4	0,3	0,4	0,5
oxidu siřičitého	2005 ¹⁾	2,2	0,6	0,8	5,4
	2009	1,9	0,5	0,6	4,4
oxidu dusíku	2005 ¹⁾	1,6	0,3	0,5	4,3
	2009	1,3	0,2	0,4	2,9
oxidu uhelnatého	2005 ¹⁾	2,2	1,5	3,7	2,9
	2009	1,9	1,4	3,2	2,0

¹⁾ údaje za rok 2005 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

³⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

v tom okresy								
Kolín	Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha - východ	Praha - západ	Příbram	Rakovník
2,9	4,1	3,3	1,4	3,4	0,6	0,5	2,6	2,1
2,8	2,9	2,7	1,3	3,4	0,5	0,7	3,3	2,5
17,2	16,0	20,7	14,4	15,8	16,9	14,4	14,9	20,0
20,6	20,1	23,4	16,5	19,3	19,1	15,8	19,8	22,8
16,4	14,7	19,2	12,4	15,7	15,8	12,4	11,1	18,3
20,2	19,0	21,7	15,1	19,8	18,3	14,3	16,3	21,7
18,0	17,0	21,9	16,1	15,8	17,8	16,1	18,4	21,5
21,0	21,1	24,9	17,7	18,9	19,8	17,2	23,0	23,7
30,6	22,8	28,9	39,9	27,8	45,3	33,0	32,0	30,4
40,4	22,3	25,6	31,2	28,1	36,1	37,0	33,8	23,5
1,6	1,7	1,6	1,9	1,1	1,4	1,2	1,5	1,8
2,6	1,5	1,6	1,5	2,3	1,3	1,6	1,8	2,0
2 388	2 215	2 389	2 828	2 423	2 860	2 860	2 330	2 326
1 971	1 875	1 977	2 053	1 797	1 963	1 971	1 910	1 844
8,4	6,6	7,8	8,6	7,4	9,5	11,7	7,7	6,9
9,1	8,5	9,9	12,0	9,5	14,4	14,2	10,0	10,5
5,9	2,5	3,0	12,4	2,9	7,4	5,5	2,6	3,0
6,3	3,7	3,7	13,2	3,7	11,1	5,4	3,1	5,3
37,8	18,8	17,8	25,0	35,2	25,8	31,2	18,6	10,6
26,9	18,9	16,7	15,7	26,3	26,5	44,4	12,7	9,2
6,6	4,1	4,6	5,5	7,8	16,4	18,3	5,1	2,9
5,5	4,0	5,3	4,3	4,9	13,8	12,3	4,2	3,1
5,3	2,6	2,9	3,9	6,3	13,5	18,3	2,4	1,5
4,8	3,3	4,8	3,9	4,7	15,0	13,6	3,4	1,4
160	585	617	573	792	621	733	1 050	939
131	443	328	373	885	673	374	750	551
3,4	3,7	3,3	3,5	6,8	3,8	3,2	4,0	3,9
2,9	3,5	3,2	3,4	5,6	3,3	3,1	3,9	3,6
61,8	55,1	58,5	54,7	64,2	58,5	47,8	30,9	44,1
66,1	54,7	59,1	54,7	64,0	53,5	47,1	31,3	44,9
5,9	5,2	6,0	5,5	6,1	6,7	6,4	3,7	4,1
6,1	5,3	6,3	5,6	6,2	7,0	6,7	3,7	4,2
0,5	0,3	1,3	0,3	0,3	0,8	0,5	0,4	0,3
0,4	0,3	1,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
1,9	0,9	13,2	1,6	0,8	0,9	1,0	2,0	0,9
2,2	0,5	11,2	1,3	0,7	0,6	0,7	1,9	1,1
0,9	0,3	13,6	0,8	0,4	0,4	0,4	0,6	0,3
0,8	0,2	12,3	0,7	0,2	0,2	0,3	0,5	0,3
2,3	1,7	4,0	2,0	1,8	2,7	3,0	1,7	1,5
2,6	1,4	3,1	1,9	1,5	1,8	2,2	1,6	1,3

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

⁴⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci